VANDAAG

NED.ANTILLEN
- Engering: maatregelen noodzakelijk p.3
- Jonga: geen aandacht voor vervuiling Rincon p.13

SPORT
- Zesde competitie weekeinde van de VCVF p.8

DRS ENGERING
...concurrentie...

ARUBA
- Premier: beslissing Lago is kwestie van dagen p.5
- Rode Kruis in weekeinde present op stranden p.7

INTERNATIONAAL
- SU voorstel afgewezen p.1

Preke Nos kometa Amigoe

Amigoe

103E JAARGANG — NO.: 72

DONDERDAG 27 MAART 1986

Nieuws in vogelvlucht

PEKING — China heeft in 1985 voor het eerst sinds 1978 een overschot op de begroting gehad van 880 mln dollar, na een tekort van 937 mln in 1984. De Chinese regering kondigde aan maatregelen te nemen om het tekort op de handelsbalans te verminderen en het aandeel van de post defensie in de totale begroting te verkleinen.

*****

JOHANNESBURG — Bij geweldsuitbarstingen in verschillende delen van ZA zijn de afgelopen 24 uur zeker 32 doden gevallen. Waarmee dit het hoogste aantal op een dag wordt sinds het bloedbad van Sharpeville in 1960. Gevechten ontstonden toen 5.000 mensen zich verzamelden bij een missie-post om te protesteren tegen de arrestatie van zwarte schoolkinderen. Volgens de politie werden 11 mensen gedood, ooggetuigen spreken over 22 doden en tientallen gewonden. Rond 1.000 mensen werden gearresteerd. Toen zwarten brand wilden stichten in een drankwinkel, werden zij beschoten door de politie die een hinderlaag had gelegd. Er vielen acht doden. De opbrengst van de staatsdrankwinkels gaat naar de zwarte gemeenteraden, marionetten van het apartheidsbewind in de ogen van radicale zwarten.

*****

TOKIO — De Japanse Kamer van Afgevaardigden heeft besloten een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop de officiële hulp aan de Filipijnen is besteed. Het is voor het eerst dat in Japan een parlementaire enquetecommissie wordt gevormd sinds het Lockheed-schandaal van 1976.

*****

KUWEIT — Volgens de Kuweitse krant Al-Anba heeft koning Hussein van Jordanië Yasser Arafat van de PLO opgedragen zijn hoofdvertegenwoordiging in Amman voor 1 april te sluiten. Voorts is Arafat opgedragen een 100-tal militaire en civiele werknemers van de vertegenwoordiging terug te roepen. Hussein schortte vorige maand een gemeenschappelijk Palestijns-Jordaanse benadering van het vredesvraagstuk na een jaar op, omdat het de huidige PLO-leiding aan geloofwaardigheid zou ontbreken.

*****

SAN JOSE — De 4 grote schuldenlanden van Z-Amerika, Brazilië, Mexico, Argentinië en Venezuela zullen nog tot in de 21ste eeuw problemen hebben bij het afbetalen van hun buitenlandse schulden. Dat heeft de voorzitter van de inter-Amerikaanse ontwikkelingsbank (IADB), Antonio Ortiz gezegd. De schulden zullen volgens hem nooit verdwijnen. De LA-landen verkeren in een economisch groeiproces en daarvoor zijn investeringen nodig, die voor een belangrijk deel uit het buitenland zullen blijven komen.

*****

SIDON — Israëlische vliegtuigen hebben zeker 8 aanvallen uitgevoerd op kampen van Palestijnse vluchtelingen in de buurt van Sidon in Z-Libanon. Vermoedelijk een vergelding voor een raketaanval op een school in Kirjat-Shmona waarbij 3 schoolkinderen licht gewond raakten.

*****

ROTTERDAM — Greenpeace heeft met behulp van duikers de lozingspijp van het chemische bedrijf Tiofine in de Botlek in Rotterdam afgesloten. Dit nadat de organisatie stelselmatig de lozingsnormen in de vergunning overtrad en er op redelijke termijn geen verbetering te verwachten is.

*****

MANILA — De opperbevelhebber van de Filipijnse strijdkrachten, Ramos, heeft de staat van hoogste paraatheid ingesteld in verband met acties van het communistische nieuwe volksleger gedurende de paasdagen. Aquino riep op tot een bestand. Het verzet liet weten wel bereid te zijn tot onderhandelingen maar niet tot het afgeven van hun wapens.

*****

BANGUI — Een straaljager van het type Jaguar van de Franse luchtmacht is neergestort op een school in de hoofdstad van Centrafrika Bangui. Minstens 20 mensen zijn om het leven gekomen.

*****

WASHINGTON — Meer dan 160 religieuze voormannen in de VS hebben president Reagan gevraagd zich aan te sluiten bij het door de SU afgekondigde moratorium op kernproeven.

*****

NEW YORK - Weer een nieuw record op de aandelenbeurs. De Dow Jones-index eindigde op 1.810,70 punten, maar liefst 32,20 punten hoger dan het slot van 1.778,50 op dinsdag.

*****

SCHULTZ NAAR GRIEKENLAND VOOR OVERLEG VS BASES

Arabische Liga verwerpt politieke en economische sancties

SU voorstel afgewezen VS Zesde Vloot blijft

WASHINGTON/MOSKOU — De Amerikaanse vlootoefening in de Golf van Sirte is opgeschort. Dit heeft de Amerikaanse regering vandaag de Italiaanse regering laten weten, aldus een woordvoerder van de eerste-minister in Rome. De Verenigde Staten hebben afwijzend gereageerd op het voorstel van Sovjetleider Michail Gorbatsjov om de Russische vloot terug te trekken uit de Middellandse Zee, als de Amerikanen hetzelfde doen met hun Zesde Vloot. De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Schultz is naar Griekenland afgereisd om over de toekomst van de vier Amerikaanse bases in dat land te praten.

Gorbatsjov bracht de voorstellen voor terugtrekking van de Russische en Amerikaanse vloot in een tafelrede tijdens een diner ter gelegenheid van het officiële bezoek van de Algerijnse president, Benjedid Chadli, aan de Sovjetunie. De Sovjetleider zei dat hij bereid is meteen besprekingen met de VS te beginnen over het terugtrekken van de vlooteenheden uit de Middellandse Zee.

Volgens Gorbatsjov is de aanwezigheid van de Amerikaanse Zesde Vloot de enige reden voor de permanente aanwezigheid van Russische marineschepen in de Middellandse Zee. De Zesde Vloot vormt naar zijn zeggen een bedreiging voor de Sovjetunie en haar bondgenoten. "Als de Verenigde Staten, die zoveel duizenden mijlen liggen van de Middellandse Zee, hun vloot daar terugtrekken, is de Sovjetunie gelijktijdig bereid hetzelfde te doen". Verder stelde Gorbatsjov voor een conferentie bijeen te roepen over de Middellandse Zee naar het voorbeeld van de in 1975 in Helsinki gehouden conferentie voor veiligheid en samenwerking in Europa.

De Amerikaanse regering wees het voorstel van Gorbatsjov af. "We hebben de Russen ingelicht over de reden van onze aanwezigheid en dat hebben ze begrepen", zo zei de woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken, Charles Redman. Een woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van Defensie wees erop dat de Zesde Vloot de VS vertegenwoordigd in de Middellandse Zee en onderdeel uitmaakt van de Amerikaanse verplichtingen jegens de NAVO.

Aan het begin van het Veiligheidsraads- debat over het treffen tussen de VS en Libië eiste de Sovjetunie een "resolute veroordeling van de gewapende agressie" van de VS tegen Libië alsmede onmiddellijke terugtrekking van de Zesde Vloot uit de Golf van Sirte. De Amerikaanse VN-ambassadeur, Vernon Walters, stelde in zijn rede Libië volledig verantwoordelijk voor de incidenten. Walters, die na de Russische vertegenwoordiger sprak, zei dat de Raad eigenlijk "hen moet veroordelen die willen ontkennen" dat vrije vaart mogelijk moet zijn in internationale wateren.

De Amerikaanse marine drong gisteren overigens dieper in de Golf van Sirte door dan ooit zonder enige Libische tegenstand te ontmoeten. De strijd om het "Amerikaanse recht" de Libische "Lijn des doods" te passeren scheen over te zijn, zo werd opgemerkt van de zijde van het Amerikaanse ministerie van Defensie.

Het is Libië niet gelukt de ministers van Buitenlandse Zaken van de Arabische liga mee te krijgen in politieke en economische sancties tegen de VS. Libië moest genoegen nemen met een veroordeling van "Amerikaanse agressie" en de eis dat de Amerikaanse oorlogsschepen zouden worden teruggetrokken uit de Golf van Sirte.

George Schultz, is in Griekenland aangekomen om met de socialistische regering van premier Papandreou over de toekomst van de vier Amerikaanse bases te praten. Tijdens zijn vierdaagse bezoek zal Schultz Athene op het hart drukken dat de militaire steunpunten in Griekenland absoluut noodzakelijk zijn om de Sovjet-bedreiging te kunnen weerstaan en de democratie veilig te stellen.

TRIPOLI — Libische jongeren verscheuren de Amerikaanse vlag voor de Belgische ambassade in Tripoli, die de Amerikaanse belangen in Libië behartigt. Afgezien van deze demonstratie van ruim 1.000 jongeren bleef het de afgelopen dagen vrij rustig in het land en was er weinig merkbaar van een crisissfeer.

In verband met de viering van Goede Vrijdag en de beide Paasdagen, zal er ook dit jaar, zoals gebruikelijk, op de tussenliggende zaterdag geen Amigoe worden gepubliceerd. De eerstvolgende editie van de Amigoe verschijnt aanstaande dinsdag. De Amigoe wenst al haar lezers prettige feestdagen toe.

Antilliaanse delegatie onverrichterzake terug

Luchtvaartbesprekingen op Aruba lopen muurvast

ORANJESTAD/ WILLEMSTAD — Na twee dagen op Aruba te hebben onderhandeld, keerde gisteren de Antilliaanse afvaardiging, die in Oranjestad een nieuw overeen te komen luchtvaart bespraken, onverrichterzake naar Curaçao terug.

De onderhandelingen tussen Aruba en de Nederlandse Antillen liepen naar de Amigoe vernam, gisteren definitief vast. Het gevolg van het verlopen van de oude overeenkomst en het uitblijven van een nieuwe overeenkomst tussen beide landen, is, naar waarnemers verwachten, dat de Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij (ALM) met ingang van volgende week, niet meer op Aruba zal mogen landen.

De besprekingen op Aruba, dat overigens in de afgelopen weken luchtvaart- overeenkomsten wist af te sluiten met de Verenigde Staten, Venezuela en de Dominicaanse Republiek, vingen afgelopen dinsdag aan. De Antilliaanse delegatie, waarin zich ook directie- leden van de ALM bevonden, stond onder leiding van directeur van het departement van Luchtvaart, mr Celso Cathalina. Die was vanmorgen evenwel niet bereikbaar voor een commentaar op het vastlopen van de onderhandelingen.

Ook op Aruba kon over het verloop van de besprekingen van de afgelopen twee dagen, geen officiële informatie worden verkregen. Uit niet-officiële kringen op Aruba werd echter vernomen, dat van Aruba zou zijn geëist, dat dit land zou moeten afzien van de, als gevolg van de in werking treding van de status aparte en het Mullet Bay accoord, verkregen luchtvaart- rechten. Dat zou betekenen, aldus bronnen op Aruba, dat Aruba niet op basis van zijn afzonderlijke status binnen het Koninkrijk aan de onderhandelings- tafel een eigen standpunt zou mogen innemen. Van de zijde van de Antilliaanse delegatie, aldus werd voorts vernomen, zou bij het uitblijven van een consensus om tijd zijn verzocht, teneinde de achterban te kunnen raadplegen alvorens de onderhandelingen worden voortgezet.

VS en Nederland zwijgen nog

Paramaribo: aanhouding trio is een CIA streek

PARAMARIBO/MIAMI — Volgens de Surinaamse regering is de aanhouding van kapitein Etienne Boerenveen en vader en zoon Sylvion en Ricardo Heymans een streek van de CIA. Doel ervan is het bewind in Paramaribo te destabiliseren. In de officiele Surinaamse verklaring wordt niet ingegaan op de beschuldigingen aan het adres van het aangehouden trio en indirect aan Paramaribo. De Amerikaanse en de Nederlandse regering onthouden zich nog van elk commentaar in afwachting van een mogelijke verduidelijking van de rol welke het Surinaamse bewind in deze zaak eventueel heeft gespeeld. Het verzoek van Boerenveen om op borgtocht te worden vrijgelaten is door de rechtbank van Miami afgewezen.

Op 4 april wordt een hoorzitting gehouden over het beroep van Boerenveen op zijn diplomatieke status. Hij maakt echter weinig kans op basis van zijn diplomaiek paspoort te worden vrijgelaten. In Nederland wordt de druk op de regering groter om voorzichtig te zijn met zijn medische hulp aan Surinaamse regeringskanalen.

Buitenlandse zaken (BZ) in Paramaribo noemde in zijn verklaring de arrestatie van Boerenveen en zijn vrienden een actie van de Amerikanse inlichtingendienst tegen het regiem in Suriname. Dit van de relatie tussen Suriname en de Verenigde Staten ernstig verstoren», zo wordt gewaarschuwd. Gezegd wordt dat het trio een kort erkbezoek bracht aan het Surinaamse consulaat- generaal in Miami «met daaraan gekoppeld een paar dagen vakantie». Het afwijzen van Boerenveens verzoek tot vrijlating op borgtochts volgens BZ niet gebeurd op grond van bestaande instructie, maar na instructies van Amerikaanse regering. Al's wijst «in de richting van een poging van de Amerikaanse regering om het regiem in Suriname te destabiliseren en internationaal te isoleren. Het ministerie doet geen detailleerd verslag van de gebeurtenissen en de beschuldigingen welke zijn ingebracht tegen het trio. Naar op de beschuldigingen gaat men niet in. Evenmin wordt niet ingegaan op de uitlating van één der arrestanten dat hij bescherming geniet van het hoogste regeringsniveau in Paramaribo. Ook de Surinaamse pers heeft uitvoerig bericht over de zaak.

BZ in Washington wilde woensdag nog geen commentaar geven op de affaire. Aangenomen wordt dat het State Department meer duidelijkheid wil krijgen over de mate waarin de top in Paramaribo betrokken was bij de plannen voor cocainesmokkel. Ook BZ in Den Haag geeft nog geen commentaar zolang niet vaststaat of het gaat om een «prive- actie» van Boerenveen of om een zaak waarbij de Surinaamse autoriteiten zijn betrokken. Ex-minister van Buitenlandse zaken van Suriname, drs Andre Haakmat, zei dat hij in 1980 als minister in Brazilie al was benaderd om faciliteiten te verlenen voor de doorvoer van verdovende middelen. Hij wees dit toen van de hand maar acht het goed mogelijk dat men daarna wel op dit idee is ingegaan in Suriname.

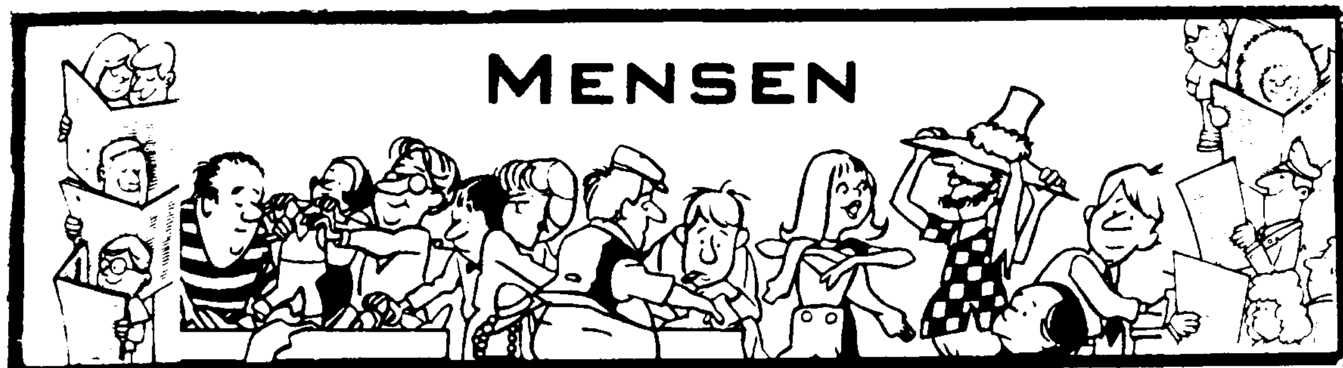
De woordvoerster van de rechtbank in Miami heeft woensdag meegedeeld dat Boerenveen niet wordt vrijgelaten op borgtocht. Het Openbaar Ministerie verzette er zich tegen wegens het vlucht- gevaar dat dan zou bestaan. De rechtbank gaf gehoor aan het OM. Boerenveen werd maandag samen met vader en zoon Heymans opgepakt toen hij met een jacht Miami wilde verlaten. Zij hadden toen min of meer een akkoord bereikt over een nieuwe route voor het cocaine- vervoer vanuit Latijns Amerika naar de Verenigde Staten, namelijk via Paramaribo waar dit transport door militairen zou worden beschermd. Dit akkoord bleek echter gesloten te zijn met agent Kenneth Peterson van de Amerikaanse Narcotica- afdeling der FBI die zich als grote drugshandelaar had voorgedaan.

Bij zijn aanhouding had Boerenveen die zich één van de twee machthebbers van Suriname noemde tegenover Peterson, een diplomatiek paspoort bij zich. Op 4 april houdt de rechtbank zich bezig met de diplomatieke status van Boerenveen. Met dit diplomatieke paspoort was hij de VS binnengekomen en hij hoopt nu ook daarmee het land als vrij burger te kunnen verlaten.

In diplomatieke kringen in Washington liet men blijken dat deze laatste vlieger voor Boerenveen niet op zal gaan. Diplomatieke onschendbaarheid geniet men slechts wanneer men als diplomaat in een bepaalde plaats is geaccrediteerd. Het Surinaamse Ministerie in Miami stelt zich op het standpunt dat men alleen een beroep op de diplomatieke status kan doen als men officieel in de VS op bezoek is en voor deze officiele bezigheden is uitgenodigd. Dit was met Boerenveen niet het geval.

Deze cocaine- zaak krijgt mogelijk een staartje in Nederland. Voor het eerst sinds de Decembermoord zou Nederlandse hulp, in dit geval medische hulp, via officiele Surinaamse kanalen worden verstrekt, zij het tot een bedrag van vierhonderdduizend dollar. Evenzoveel medische hulp zou ook via particuliere organen aan Suriname worden geleverd. Een ambtelijke commissie moest de zaak met de Surinaamse autoriteiten leveren. Hiertoe had de Nederlandse regering besloten, tegen de zin van de Tweede Kamer in, welke de hele medische hulp via particuliere kanalen wilde leiden om niet de gedachte te wekken dat Nederland tevreden is over de «democratische vorderingen» in Suriname. Na het bekend worden van de drugsaffaire rond Boerenveen had het PvdA- Kamerlid Knol al gevraagd aan minister Schoo om af te zien van de levering van medicijnen via de officiele kanalen. Hij heeft nu rugdekking gekregen van de regeringspartij VVD welke ook aan zijn minister Schoo heeft gevraagd «extra terughoudend» te zijn bij het uitbreiden van de contacten met de Surinaamse regering.

De Raad voor de bevrijding van Suriname heeft in een telegram aan de secretaris generaal der Verenigde Naties Javier Perez de Cuellar gevraagd de VS een duidelijke veroordeling te laten uitspreken over de militaire dictatuur in Suriname. Dit in verband met de aanhouding van Boerenveen en zijn vrienden. De Bevrijdingsraad wijst er op dat dit feit het misdadig gedrag van de Surinaamse militaire leiding aantoont, welke zich tot in het buitenland uitstrekt.

C.R. BRUNKEN opzichter bij de Dienst Waterdistributie heeft afscheid genomen van zijn werkgever en collega's. Brunken gaat genieten van een welverdiend pensioen. Bij het afscheid sprak waarnemend hoofd Johnny Voges lovende woorden uit over de jarenlange positieve inzet van C.R. Brunken.

*****

De Nederlandse Kamervoorzitter DOLMAN wil van de VVD-fractieleider Nijpels opheldering over een erotische fotoserie uit het aprilnummer van Playboy waarbij twee medewerkers van de VVD- fractie zich hebben laten fotograferen in de Kamerbanken. Het gaat daarbij om een foto waarop ambtelijk secretaris Gevaal gezeten in een Kamerbankje van de vergaderzaal zijn linkerhand laat glijden over de ontblote rechterbil van secretaresse Welters van een ander kamerlid. Dolman wijst in een brief aan Nijpels op de richtlijnen die in het Kamergebouw gelden voor het maken van opnamen. Zowel met filmcamera als fototoestel mogen buiten de vergadertijd van de Tweede Kamer uitsluitend opnamen worden gemaakt met toestemming van de afdeling voorlichting en/of van de Kamerbewaarder. Dat is in dit geval niet gebeurd. Dolman kwalificeert voor het overige de hele zaak in de sektor "ongein". De VVD beperkt zich in een commentaar tot de mededeling dat Gevaal sinds een november vorig jaar ziek is. De hele fotoseesie met het liberale tweetal, waaronder een aantal naaktfoto's is naar zijn zeggen geheel buiten de fractie omgegaan.

*****

PRINS MICHEL PETROVITCH- NIEGOCHE van Montenegro, kleinzoon van de laatste koning van Montenegro Nicolas I, is op 24 maart op 77-jarige leeftijd in Parijs overleden. Prins Michel weigerde in 1941, na de opdeling van Joegoslavië door de asmogendheden, de Montenegrijnse kroon aan te nemen uit handen van Benito Mussolini, de Itlaiaanse Duce. Montenegro was een koninkrijk dat in 1918 was herenigd met Servië, na de afzetting van Nicolas I. De Prins werd in 1944 door de Gestapo gearresteerd en tot aan het einde van WO II in Duitsland geïnterneerd. Prins Michel van Montenegro woonde sinds vele jaren in Parijs.

*****

Een PILOOT heeft maar drie seconden tot drie a vier minuten om te reageren, als hij een vijandelijke raket op zich af ziet komen. Op het radarscherm zie je een felle vuurbal opstijgen van de grond en steeds groter worden. Hij blijft maar pijlsnel op je afkomen en je moet er iets aan doen. Dit zijn de woorden van een piloot van het Amerikaanse vliegdekschip Saratoga dat ligt voor de kust van Libië. Toen de eerste Libische raket werd afgevuurd op de toestellen gaf hij onmiddellijk opdracht aan te vallen. Hij wilde zelfs geen seconde wachten om te kijken wat de bedoeling was. In totaal werden zes Libische raketten afgevuurd op Amerikaanse vliegtuigen. Ter vergelding vernietigde de vloot de radar van een raketbasis en werden vier met raketten uitgeruste Libische schepen aangevallen.

*****

Een TAS MET SIERADEN en 132.000 gulden contant vond een Hagenaar boven het plafond van zijn wc. Hij had het plafond er voor een vernieuwingsbeurt uitgeslagen. Na enig nadenken gaf hij de vondst toch maar aan bij de politie. De politie ging op onderzoek uit en belde aan bij de bovenbuurvrouw, een 86- jarige Haagse. Op de vraag van de politieagenten of zij misschien geld en kostbaarheden in huis bewaarde, ging ze de agenten voor naar haar wc, trok daar een plank uit de vloer en zag alleen nog maar het toilet van haar benedenbuurman. Op aanraden van de politie heeft zij geld en kostbaarheden nu opgeborgen op een veiliger plaats, niet meer in haar woning.

*****

Een jonge TASJESROVER is in Amsterdam verdronken, terwijl hij vluchtte voor de politie. Een 17- jarige maat van de jongen is wel aangehouden. Een 24-jarige vrouw meldde de politie omstreeks half een dat twee jongens haar tas hadden beroofd. Beide verdachten werden even later aangetroffen. Zij sloegen op de vlucht toen zij de politie zagen. Een van de jongens werd snel aangehouden. De ander vluchtte echter en sprong op een woonboot. Wat toen gebeurde is onduidelijk. De tasjesrover is waarschijnlijk in het water gesprongen en verdronken.

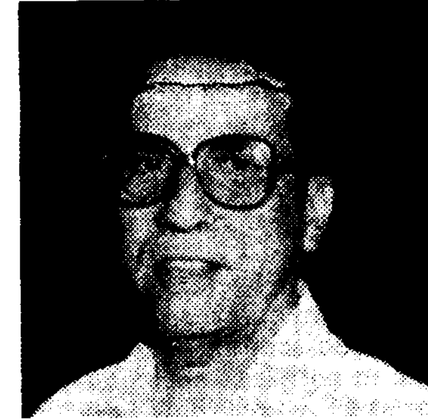
*****

RENE MORENO

Bij Maduro & Curiel's Bank zijn onlangs drie werknemers met pensioen gegaan. Meer dan twintig jaar is RENE MORENO werkzaam geweest binnen de Raad van Commissarissen. Hij wordt opgevolgd door Rene Moreno jr, als nieuwe commissaris. CHARLES COMES CASSERES, is tien jaar lang adjunct directeur geweest. Zijn werkzaamheden worden overgenomen door Ron Comes Casseres. LLOYD FAWCETT, die drieëenhalf jaar managing directeur is geweest en meer dan veertig jaar ervaring heeft in het internationale bankwezen wordt opgevolgd door Al. G. Blake.

CHARLES GOMES- CASSERES

CURAÇAO AGENDA

PAASWEEKEINDEDIENST EILANDSGENEESKUNDIGEN

STADS- EN 2DE DISTRICT OOST

28 maart 1986 vanaf 08.00 uur t/m 30 maart 1986 om 07.00 uur.
Dokter Guerrero-Bakmeyer, Spreekkamer: Marie Pampoen, tel.: 615044 / 615265; spreekuren 11.00-12.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 74279 / 53480 b.g.g. 625822/625614.

30 maart 1986 vanaf 07.00 uur t/m 1 april 1986 om 07.00 uur
Dokter Olie, Spreekkamer: Marie Pampoen, tel.: 615044 / 615265; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 613121 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Wilsoe, Da Costa Gomez, Nassy, mevr. Nassy-Tseng, Lutchman, Tseng, Rauchbaar, Braakman, Doran en mevr. Guerrero-Bakmeyer)

STADS- EN 2DE DISTRICT WEST

27 maart 1986 vanaf 17.00 uur t/m 29 maart 1986 om 24.00 uur
Dokter Croes, Spreekkamer: Seru Fortuna, tel.: 84122; spreekuren 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 675992 b.g.g. 625822/625614.

30 maart 1986 vanaf 00.00 uur t/m 1 april 1986 om 07.00 uur
Dokter Nivillac, Spreekkamer: Brievengat, Bethancourtstraat z/n, tel.: 76280/76281; spreekuren: 11.00-12.00/17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 615828 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Swart, Roose, mevr. Braakman-Bonder, Whiteman, mevr. Goilo, mevr. Soliana-Tjin, mevr. Croes, Heerenveen, Nivillac, King, mevr. Rosales-Concession en mevr. Palo)

DERDE DISTRICT BANDABAO

27 maart 1986 vanaf 17.00 uur t/m 29 maart 1986 om 24.00 uur.
Dokter Hernandez, Spreekkamer: Pannekoek, tel.: 641442; spreekuren: 10.00-11.00 / 17.00-18.00 uur; spoedgevallen: tel.: 641442 b.g.g. 625822/645614.

30 maart 1986 vanaf 00.00 uur t/m 1 april 1986 om 07.00 uur
Dokter Tweed, Spreekkamers:
Barber, tel.: 641658; spreekuren: 10.00-11.00/17.00-18.00 uur.
Tera Cora, tel.: 648079; spreekuren: 11.15-12.00/18.15-19.00 uur.
spoedgevallen: tel.: 641658 / 82624 b.g.g. 625822/625614.
(dit geldt voor patiënten van de volgende artsen: Tweed, Vonhögen, Schellens, Botero Duque, Hernandez en Spong).

*****

NACHTDIENST ARTSEN: Patiënten van de artsen van Bandabao (3e distrikt) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren.
De patiënten van de andere medische distrikten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

*****

WIT GELE KRUIS (wijkverpleging): Kantoor Santa Maria 17, tel.: 82947; geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag de gehele dag gesloten; de wacht hebben zuster Bronneberg, tel.: 81506, pageboy 027-360 en zuster Hailand, tel.: 87944 pageboy 027-360.

*****

DIERENARTS: Veterinaire Dienst, Parera, tel.: 614000.

DIERENASIEL: dagelijks geopend van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; op zaterdag van 08.00-13.00 / 14.00-18.00 uur, tel.: 54300.

*****

KLEUTERBUREAU: 14.00-16.00 uur alleen volgens afspraak.

ZUIGELINGENBUREAU: maandagmiddag van 12.30-15.30 uur; donderdagmiddag van 07.15-10.30 uur; alleen volgens afspraak.

GEZINSVERZORGING (Kwido pa Fania): geopend van maandag t/m vrijdag van 07.00-12.30/13.30-17.00 uur, kantoor Sta. Maria 17, tel.: 80222.

BOTICA BANDABAO: geopend van maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-18.00 uur; zaterdag gesloten.

*****

BOTICA'S (**Paasweekeindedienst**)
donderdag: Otrobanda: Goede Hoop, tel.: 82857; Punda: Cerrito, tel.: 76155.
vrijdag: Otrobanda: Paradeis, tel.: 89676; Punda: Plasa, tel.: 615545.
zaterdag: Otrobanda: Curaçao, tel.: 623575; Punda: del Pueblo, tel.: 612444.
zondag: Otrobanda: del Pueblo, tel.: 625333; Punda: Popular, tel.: 611269.
maandag: Otrobanda: Otrabanda, tel.: 625633; Punda: Wilhelmina, tel.: 612380.

*****

VERLOF BEGRAFENISSEN
28 maart: R.M.E. Penso, Pallasstraat 7.
29 maart: E.F. de Camps, Mahumaweg 35.
30 maart: E.F. Cannister, Schottegatweg Oost 25.
31 maart: P.A.J. Scherptong, Winston Churchilweg z/n (nst 157-A).

*****

POMPSTATIONS (**openingstijden van 08.00-15.30 uur:**

op GOEDE VRIJDAG zullen alle pompstations gesloten zijn.

EERSTE PAASDAG
Craz - De Ruyterkade, Isa - Saliña, Van der Dijs - Rio Canario, Canword - Gasparito, Coöp. Transport - Colon, Galmeijer - Cerrito, De Lanoi - Sta. Rosa, Jansen - Sta. Maria, Mauricio - Sta. Helena.

TWEEDE PAASDAG
Frederik - Saliña, Maduro - Biesheuvel, Libier - Cas Chiquito, Isa - Plantersrust, Scheidelaar - Mundo Nobo, Vanddis NV - Marie Pampun, De Haseth - Parera, Nieuw - Sto. Domingoweg, Perry - Grand Central, Schotborgh - Cas Cora.

*****

DIVERSEN
CURAÇAOSCH MUSEUM (**t/m 1 april**): expositie Hindelooper; openingstijden dagelijks van 10.00-12.00/14.00-17.00 uur en zondag van 10.00-16.00 uur.

HANDTEKENINGACTIE (**28 maart**): 07.00-18.00 uur gelegenheid tot het zetten van een handtekening - kerk Santa Famia.

DE LA TRY ELLIS LEZINGEN: 20.30 uur lezing - aula Universiteit (ond.: «Belastingfaciliteiten voor ondernemingen».

*****

ZATERDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 08.00-19.00 uur «The Victoria» - vert. SELMA.

*****

MAANDAG (2e Paasdag)
DIVERSEN
CHRISTOFFELPARK: 05.00 uur wandeltocht voor vroege parkbezoekers. Deze wandeltocht voert over een rooipad naar de voet van de Christoffelberg en daar vandaan naar de top (alleen voor wandelaars in goede conditie).

TOERISTENSCHEPEN
10.00-20.00 uur «Carla C»;
09.00-18.00 uur «Sun Princess»;
14.00-24.00 uur «Fairsea» - vert. SELMA.

*****

WITTE DONDERDAG KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA: 20.30 uur.
BARBER: 19.00 uur.
BRIEVENGAT: 19.00 uur.
BUENA VISTA: 19.00 uur.
CHARO: 19.00 uur
GROOT KWARTIER: 19.00 uur.
JANDORET: 19.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: 17.00 uur.
JANWE: 19.00 uur.
KORAAL SPECHT: 19.00 uur.
MONTAÑA: 19.00 uur.
SERU GRANDI: 19.30 uur.
OTROBANDA: 19.30 uur.
PIETERMAAI: 19.30 uur.
SANTA FAMIA: 19.00 uur.
SANTA ROSA: 20.00 uur.
SANTA MARIA: 20.00 uur.
SAN WILLIBRORDO: 19.00 uur.
TERRA CORRA: 19.00 uur.
SOTO: 19.00 uur.
STEENRIJK: 19.00 uur.
SUFFISANT: 19.00 uur.
WESTPUNT: 19.00 uur.
HULPKERK LAGOEN: 19.00 uur.
WISHI: 19.00 uur.

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
VERENIGING PROTESTANTSE GEMEENTEN
EBENEZER CHURCH: 19.30 uur ds Smith (H.C.).
TAMARIJN: 19.30 uur ds. Schaap (H.A.).
EMMAKERK: 19.30 uur ds Hengeveld (H.A.).

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE
19.30 uur Heilige Avond; 20.30 uur Gethsemane dienst.

*****

GOEDE VRIJDAG KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA: 15.00 uur.
BARBER: 10.00 en 15.00 uur.
BRIEVENGAT: 04.30, 11.00 en 15.00 uur.
BUENA VISTA: 15.00 uur.
CHARO: 10.00 en 15.00 uur.
GROOT KWARTIER: 15.00 uur.
JANDORET: 10.00 en 15.00 uur.
HULPKERK BOCA SAMI: 09.00 uur.
JANWE: 10.00 en 15.00 uur.
KORAAL SPECHT: 05.00, 10.00 en 15.00 uur.
MONTAÑA: 15.00 uur.
SERU GRANDI: 15.00 uur.
OTROBANDA: 15.00 uur.
PIETERMAAI: 10.00, 15.00 en 20.30 uur.
SANTA FAMIA: 05.00, 10.00 en 18.00 uur.
SANTA ROSA: 09.00 en 15.00 uur.
SANTA MARIA: 15.00 uur.
SAN WILLIBRORDO: 15.00 uur.
TERA CORA: 09.00 en 15.00 uur.
SOTO: 05.00 en 15.00 uur.
STEENRIJK: 05.00, 10.00 en 15.00 uur.
SUFFISANT: 10.00 uur.
WESTPUNT: 05.00 en 15.00 uur.
HULPKERK LAGOEN: 05.00 en 15.00 uur.
WISHI: 10.00 en 15.00 uur.

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
EBENEZER CHURCH: 09.30 uur ds Smith (meditatie)
TAMARIJN: 09.30 uur ds Schaap (meditatie)
EMMAKERK: 19.30 uur ds Hengeveld (lijdensmeditatie).

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE
14.30 uur herdenking sterfuur.

GEREFORMEERDE KERK
(Arowakenweg)
09.00 uur ds J.Glas.
Tebenkweg 7, Montaña))
09.00 uur ds Schreuder.

*****

STILLE ZATERDAG

KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA: 19.30 uur.
BARBER: 23.00 uur.
BRIEVENGAT: 23.00 uur.
BUENA VISTA: 23.00 uur.
CHARO: 18.00 en 22.30 uur.
GROOT KWARTIER: 22.00 uur.
JANDORET: 23.00 uur.
JANWE: 23.00 uur.
KORAAL SPECHT: 23.00 uur.
MONTAÑA: 23.00 uur.
SERU GRANDI: 19.30 uur.
PIETERMAAI: 23.00 uur.
SANTA FAMIA: 23.00 uur.
SANTA ROSA: 23.00 uur.
SANTA MARIA: 23.00 uur.
SAN WILLIBRORDO: 21.00 uur.
TERA CORA: 23.00 uur.
SOTO: 23.00 uur.
STEENRIJK: 23.00 uur
SUFFISANT: 23.00 uur.
WESTPUNT: 23.00 uur.
HULPKERK LAGOEN: 23.00 uur.
WISHI: 23.30 uur.

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
FORTKERK: 22.00 uur Paasnachtdienst ds Schaap en ds Hengeveld.

EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE:
19.00 uur zangdienst.

*****

EERSTE PAASDAG
KERKDIENSTENKLOOSTER ALVERNA: 10.00 uur.
BARBER: 09.00 uur.
BRIEVENGAT: 10.00, 12.00 en 18.00 uur.
BUENA VISTA: 09.00, 11.30 en 19.00 uur.
CHARO: 08.00, 17.00 en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER: 07.00, 09.00 en 18.00 uur.
JANDORET: 10.00 en 19.00 uur.
BOCA SAMI: 08.00 uur.
JANWE: 08.30, 12.00 en 19.00 uur.
KORAAL SPECHT: 08.00, 11.00 en 18.00 uur.
MONTAÑA: 08.00, 09.30 en 19.00 uur.
SERU GRANDI: 10.00 uur.
OTROBANDA: 08.00 en 19.00 uur.
PIETERMAAI: 06.00, 08.00 en 19.00 uur.
SANTA FAMIA: 09.00, 11.00 en 19.00 uur.
SANTA ROSA: 09.00, 11.00 en 19.00 uur.
SANTA MARIA: 07.00, 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: 08.00 uur.
TERA CORA: 18.00 uur.
SOTO: 10.00 uur.
STEENRIJK: 08.00, 10.00 en 18.00 uur.
SUFFISANT: 09.00 en 18.00 uur.
WESTPUNT: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN: 08.30 uur.
WISHI: 08.00, 09.00 en 18.00 uur.

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
EBENEZER CHURCH: 09.30 uur ds Smith.
TAMARIJN: 09.30 uur ds Schaap.
EMMAKERK: 09.30 uur ds Hengeveld.

EVANGELISCH BROEDERGEMEENTE
05.00 uur opstandingsdienst;
19.00 uur preekdienst.

GEREFORMEERDE KERK
(Arowakenweg 28)
09.00 uur ds O.W. Bouwsma;
19.00 uur preekdienst
(Tebenkweg 7, Montaña)
09.00 uur ds J.Schreuder.

*****

TWEEDE PAASDAG KERKDIENSTEN
KLOOSTER ALVERNA: 09.00 uur.
BARBER: 09.00 uur.
BUENA VISTA: 18.30 uur.
CHARO: 08.00 en 19.00 uur.
GROOT KWARTIER: 09.00 uur.
JANDORET: 10.00 en 19.00 uur.
JANWE: 09.00 uur.
KORAAL SPECHT: 08.00 uur.
OTROBANDA: 09.00 uur.
SANTA ROSA: 09.00 uur.
SANTA MARIA: 09.00 en 18.30 uur.
SAN WILLIBRORDO: 09.00 uur.
TERA CORA: 18.00 uur.
SOTO: 06.00 en 10.00 uur.
STEENRIJK: 09.00 en 19.00 uur.
SUFFISANT: 18.00 uur.
WESTPUNT: 08.30 uur.
HULPKERK LAGOEN: 08.30 uur.
WISHI: 09.00 en 19.00 uur.

BIOSCOPEN
GOLDEN DRIVE-IN
donderdag: 21.00 uur *Wierd Science* (18 jr.).
vrijdag: ***geen voorstellingen.***
zaterdag: 21.00 uur *Fraternity Vacation* (18 jr.); 24.00 uur *Weird Science* (18 jr.).
zondag: 21.00 uur *Fraternity Vacation* (14 jr.).
maandag: 21.00 uur *Fraternity Vacacion* (14 jr.).

******

TELECURAÇAO
DONDERDAG: 13.00-15.00 Take two; 16.30 Fame; 17.30 Purba ku keshi; 18.00 International hour; 19.00 Nos tera; 19.30 Benson; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Informe Deportivo; 21.00 Telenovela: «Abandonada»; 21.30 Miami Vice; 22.30 Tempo pa Dios; 22.45 Nos ke sa; 23.45 Sluiting.

VRIJDAG: geen uitzending.

ZATERDAG: 16.30 Club PTL; 17.30 Telefiesta; 18.30 Mundial '86; 19.30 Panoramiek; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Carrousel; 21.00 Estreno; 23.00 Sluiting.

ZONDAG: 16.00 Kombinashon; 16.30 Sala di konsierto; 17.30 Telepatria; 18.30 Aktualidat; 19.00 Rikesa universal; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 The Bill Cosby show; 21.00 Dallas; 22.00 Show; 22.30 Tempo pa Dios; 22.45 Triangel; 23.45 Orfeon Crescendo; 24.00 Sluiting.

MAANDAG: 13.00-15.00 Take two; 16.30 Suske en Wiske; 17.00 Awe mi ke un buki; 18.00 Man drechi di Dios; 18.30 International Hour; 19.00 Cultuur en Opvoeding; 20.00 Notisiero Tele-8; 20.30 Informe deportivo; 21.00 Telenovela: «Abandonada»; 21.30 The big movie; 23.00 Tempo pa Dios; 23.55 Sluiting.

*****

Amigoe
UITGEVERIJ AMIGOE NV
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank nv
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiels Bank nv

Directie:
Namens Antillean News Holding NV:
I.M.Ph. de Maayer-Hollander.
Hoofdredactie:
Laureen Ravelli-Schenk (adj.)
Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Hanneke van Kouwen, Martys Douglas- Claassen, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf).

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie:
Viola Bernardus en Janny Naaldijk.
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-16.00 uur; zaterdag 07.30-10.00 uur.

Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór vier uur binnen zijn of op dezelfde dag vóór elf uur.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-16.00 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.
Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Nassaustraat 110.
Tel.: 24333 (drie lijnen).
Directeur-Hoofdredacteur:
Jos van der Schoot.
Redactie: Ramiro Tromp, Ludwina Perez, Djisbie Franken (fotograaf).
Advertentie-afdeling: Jos van der Schoot en Etleen Landsmark.

BONAIRE
CORRESPONDENT:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 154, tel.: 8627.

SINT MAARTEN
Abonnement en advertenties:
Popular Agencies,
SMTC Building, Illidge Road 38,
Tel.: 2737.

Losse nummers: Papergarden, Food Centre, Shipwrecks Stores in: Frontstreet (opposite Holland House), Great Bay Hotel, Little Bay Hotel, Mullet Bay Hotel en Papertrip Julianaluchthaven.

SABA:
Correspondente:
Ruth Hassell, tel.: 2299.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster/Correspondente:
mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1.

DEN HAAG:
CORRESPONDENT:
Frans Kok (tel.: 070-614911).

HILVERSUM
CORRESPONDENTEN
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel.: 035-16151, toestel 319).

UTRECHT:
Frans Croes (fotograaf).

MIAMI:
medewerker: David Serphos, 1420 South Bay- shore Drive 503, Miami Florida 33131

Persagentschappen: ANP en AP.
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers.

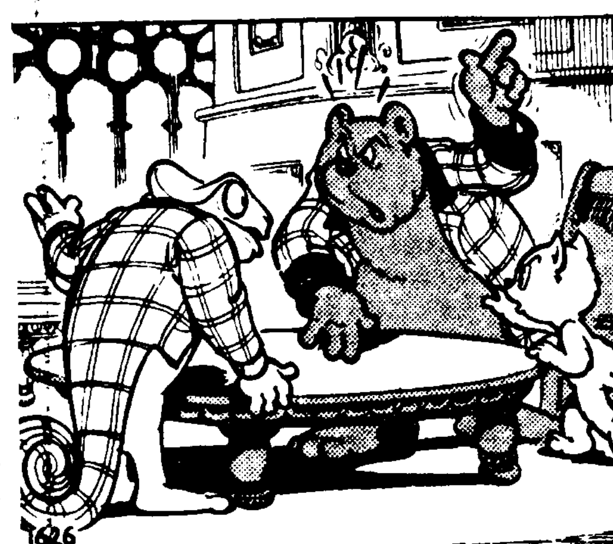
DRUKKERIJ: Rotaprint NV
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo NV, tel.: 70503, 70504 en 70304.

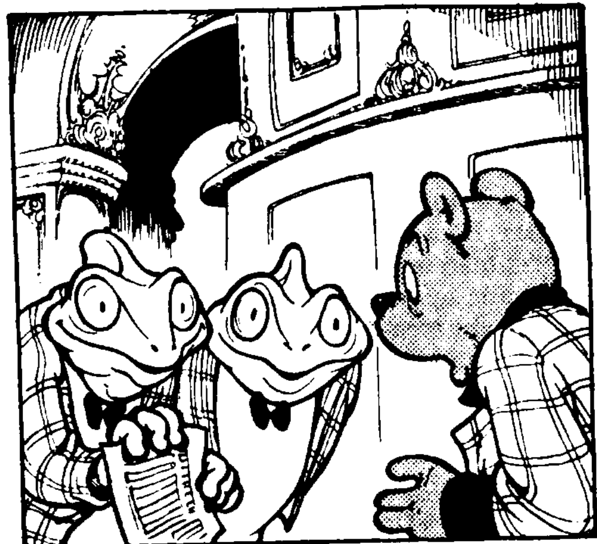
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr.: 208.000, Maduro's Bank rek. nr.: 286.330.08 en ABN rek. nr.: 11.15.626.
Aruba: Nassaustraat 110, tel.: 24333.
Bonaire (abonnementen en incasso): mv. A. Wong-Loi-Sing, Noord Saliña.

Losse nummers 50 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen veertien gulden per maand.

Buiten Antillen (Nederland):
NAƒ.80,15 per maand (luchtpost) of NAƒ.24,- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen.

Tom Poes en de Schoonschijners door Marten Toonder

1626 — De toorn steeg heer Bommel naar de keel en woedend sprong hij op, daarbij zo krachtig op tafel slaand dat de schaaltjes over de grond rolden.

Op dit geweld snelde een hooggeplaatste hotelbediende nader. "Ik ben de overkelner", sprak deze op sussende toon. "Is er iets niet naar meneer's genoegen? Soms een haartje in de maaltijd?"

"Maaltijd?!" brieste heer Ollie. "Noemt u dat een maaltijd? Water met verf? Het is oplichting! Kom mee, Tom Poes".

"Pardon, u bent abuis", bracht de eerste bediende in het midden, "het was geen oplichterij, het was odeblokje! De specialiteit van het huis! Vooral voor vreemdelingen!"

"Meneer is nog vreemd hier, ik zie het al", hernam zijn chef, goedig lachend. Daarop trok hij een nota uit zijn zak en legde die heer Ollie voor.

"Dat is tweemaal soep, twee zitplaatsen, een tafel, twee borden en twee lepels, met vijftien procent opslag voor de muziek..."

"Er is geen muziek!" riep Tom Poes verontwaardigd.

"Dat komt, omdat u vergeten hebt de radio aan te zetten", voer de overkelner voort, "vermeerderd met vijftien procent servies... dat is dan honderdvijfentwintig florijnen inclusief. Alstublieft, ik hoop dat het u gesmaakt heeft, meneer!"

"Het is diefstal!" tierde heer Bommel, het geld op tafel werpend. "Het heeft niet gesmaakt en bij de ingang staat: «Alles gratis». Kom mee, jonge vriend! Dit is schurkerij!"

"Die vreemdeling toch!" mompelde de eerste bediende misprijzend. "De soep is toch net echt? Niets op aan te merken!"

"Hij moet nog veel leren!" beaamde de tweede. "Hij begrijpt nog niet dat gratis maar bij wijze van spreken is".

HENRY ® By Dick Hodgins

Jim Henson's "MUPPETS"

I'M SORRY, I JUST OPENED UP MY STATION. DO YOU HAVE A PENCIL?
RATS
SNAP!
TELLER

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

BEETLE, YOU DON'T HAVE ONE OUNCE OF GET-UP-AND-GO!
SURE I DO
THEN LET'S SEE SOME!
OKAY!
TO ALL TRAINS
ONE WAY TO KANSAS CITY

QUINCY ® By Ted Shearer

YOU JUST WAIT 'TIL THE FIRE ESCAPE WITH THE BALL, GRAN, UNTIL I CALL UP TO YOU.
OKAY, GRAN, YOU CAN THROW OUT THE FIRST BALL OF THE STICKBALL SEASON!

Gemengde Commissie rondt vruchtbare vergadering af:

Ter correctie concurrentie-positie maatregelen noodzakelijk

WILLEMSTAD — "De concurrentiepositie van de Nederlandse Antillen ten opzichte van de andere potentiële locaties voor investeringen in de regio, maar ook tegenover investeringslocaties elders in bijvoorbeeld het Verre Oosten, is slecht. Het gaat hier niet alleen om de relatief hoge arbeidskosten, maar ook om andere factoren die het niveau van produktiekosten ongustig beïnvloeden: hoge energiekosten, algemeen hoog prijspeil, immobiliteit van de arbeidsmarkt, overlappende overheidsorganisaties. Ter correctie van deze ernstige situatie zijn op korte termijn ingrijpende maatregelen nodig van de zijde van lands- en eilandsbestuurders om de economie van de Nederlandse Antillen een meer evenwichtige basis te verschaffen."

Dat is de mening die de Gemengde Commissie Nederlandse Antillen/ Nederland in haar protocol heeft opgenomen. Dit protocol is het resultaat van een driedaags werkbezoek van de Nederlandse delegatie aan de Antillen. Hier werd gesproken met het Antilliaanse deel van de commissie: de eerste vergadering van deze commissie die zeer "vruchtbaar" is geweest. Dat werd gistermiddag tijdens een persconferentie naar voren gebracht door minister Marco de Castro van Handel, Industrie en Werkgelegenheid en drs Engering, directeur- generaal Buitenlandse Economische Betrekkingen van Nederland.

LOONMAATREGEL

Alhoewel door drs Engering, evenals in het protocol is gesteld, werd benadrukt dat de kosten van de Antillen veel te hoog zijn en dat hieronder ook de loonkosten vallen, stelde minister de Castro dat de huidige regering vooralsnog niet aan een loonmaatregel denkt. De maatregelen die nu door de regering zijn genomen en thans worden voorbereid, zullen zijns inziens voorlopig voldoende zijn om de kosten te drukken. Indien mocht blijken dat dit niet het geval is, zullen wij genoodzaakt zijn alsnog het loonpeil te evalueren, zo voegde de minister eraan toe.

De gemengde commissie heeft zich tijdens het werkbezoek gebogen over de ideeën en problemen die op tafel kwamen. De vergadering leidde nog niet tot concrete besluiten: elk der delegaties heeft "huiswerk" mee naar huis genomen. Daarover zal uiteraard regelmatig contact onderhouden worden, terwijl een volgende vergadering voor het komend jaar is gepland. Dan hoopt de commissie het voorbereidend werk wel zodanig te hebben afgerond dat er spijkers met koppen geslagen kunnen worden. Vooralsnog is het gebleven bij het constateren van de probleemgebieden en de eventuele alternatieven daarvoor.

Meerdere malen werd tijdens de persconferentie naar voren gebracht dat de gemengde commissie niet gezien moet worden als "het antwoord" op alle problemen. Wel is de Nederlandse delegatie bereid om zover dat mogelijk is bij te dragen aan de ontwikkeling van de Antilliaanse economie, terwijl de Antilliaanse regering terdege rekening zal houden met hetgeen de gemengde commissie naar voren brengt.

CONCURRENTIE

Als belangrijk is door de commissie naar voren gebracht dat de concurrentie- postie van de Antillen verbeterd moet worden, terwijl ook het huidige investerings- klimaat niet voldoende aantrekkelijk is voor buitenlandse bedrijven. In dit kader noemde minister De Castro gistermiddag een suggestie vanuit de Nederlandse delegatie om buitenlandse bedrijven te "kopen", hetgeen inhoudt dat die bedrijven op verschillende wijzen gesubsidieerd moeten worden. Een mogelijkheid die op middellange termijn misschien haalbaar is, mits de Antillen daartoe fondsen beschikbaar krijgt, aldus De Castro. Tevens zal onderzocht worden in hoeverre het noodzakelijk is om de belastingfaciliteiten die onlangs werden doorgevoerd, uit te breiden om het de investeerders nog aantrekkelijker te maken.

De heer Engering benadrukte in dit kader meerdere malen de hoge kosten op de Antillen: niet alleen de lonen liggen relatief hoog, maar ook energiekosten zijn bijvoorbeeld niet- concurrerend, zo bracht hij naar voren. Dat heeft onder andere tot gevolg dat het voor Europese bedrijven niet aantrekkelijk is om de Antillen te gebruiken als springplank naar het Caribbean Basin Initiative (CBI) omdat de voordelen die door het CBI geschapen worden, teniet worden gedaan door de kosten die hier gemaakt worden.

ENERGIEBELEID

Pas als het investerings- klimaat aantrekkelijker is en de concurrentie- positie is verbeterd, heeft het zin om te trachten bedrijven naar de Antillen aan te trekken, aldus Engering. Hij zegde wel toe dat in ieder geval het Nederlandse bedrijfsleven op de hoogte gehouden zal worden van de ontwikkelingen op de Antillen en dat elke positieve verandering alhier, door de delegatie in Nederland zal worden overgebracht.

Zoals bekend bevat de gemengde commissie een tweetal werkgroepen die zich expliciet bezighouden met de problematiek omtrent het Antilliaanse energie- beleid en het toerisme. Voor wat betreft het energie- beleid zal met technische bijstand van Nederland gezocht worden naar alternatieven om deze kosten te drukken. Alhoewel de olieprijzen momenteel relatief laag liggen, wordt immers verwacht dat die in de toekomst weer zullen stijgen, dan zijn alternatieven hoogst noodzakelijk, zo vindt de gemengde commissie.

OPTIMISTISCH

Aangezien het toeristische beleid een eilandelijke aangelegenheid is, wordt voor dit aspect gewerkt met eilandelijke werkgroepen onder verantwoordelijkheid van de desbetreffende Gedeputeerden van Toerisme, waarbij het Departement van Handel, Werkgelegenheid en Industrie een coordinerende rol zal vervullen. Naar minister De Castro tijdens de opening van de vergadering van de gemengde commissie reeds naar voren bracht, is Europa één van de potentiële markten voor de Antillen. Een negatieve factor in dit geheel speelt echter nog steeds de luchtvaart- verbinding met de KLM. Daarover is in het verleden reeds zeer veel gesproken. Naar de heer Engering gistermiddag tijdens de persconferentie naar voren bracht, zal ook de gemengde commissie zich over de tarieven buigen. Hij zal in Nederland wederom aan de bel hangen en een nieuwe evaluatie van deze tarieven vragen. Zowel Engering als De Castro stelden expliciet dat de gemengde commissie niet pretendeert een oplossing in deze problematiek te kunnen brengen. Engering wees in dit kader op de huidige koers, waardoor het voor de Europese toerist toch al aantrekkelijker wordt om naar het Caribisch Gebied af te reizen, terwijl hij tevens melding maakte van de vele ontwikkelingen die hier nog moeten plaatsvinden alvorens de toerist een waar paradijs geboden wordt. De gevolmachtigde minister, Gualberto Hernandez stelde in dit kader "optimistisch" te zijn dat de nieuwe besprekingen omtrent de KLM- tarieven dit keer wel een positief effect zullen hebben. Die besprekingen werden door hem al op gang gebracht en vonden tot op heden een gewillig luisterend oor, zo bracht hij naar voren.

Waar de delegaties aan het begin van de besprekingen reeds stelden dat hen een "zware taak" ligt te wachten, werd dit gistermiddag nogmaals bevestigd. De eerste vergadering is echter met een positief resultaat afgerond. Nu is het aan de delegaties om hun "huiswerk" te maken.

Amigoe, M&C en Fort Nassau organiseren "Kijkavond"

Komeet Halley volgende week vroeg zichtbaar

WILLEMSTAD — De komeet Halley zal in de eerste week van april niet alleen 's avonds laat of 's morgens vroeg te zien zijn, maar ook in de vroege avonduren. In verband daarmee organiseert de Amigoe, in samenwerking met de Maduro & Curiel's Bank en Restaurant Fort Nassau, aanstaande dinsdagavond een "Komeet Halley Kijkavond" op de parkeerplaats van Fort Nassau.

Zoals bekend is de komeet Halley op verschillende tijden zeer goed zichtbaar. De uren die worden aanbevolen om de sterrenhemel af te turen, vallen over het algemeen echter vrij laat in de nacht of in de zeer vroege ochtenduren. Naar de Amigoe echter van de Meteorologische Dienst vernam, is uit onderzoek gebleken dat in de eerste week van april, de komeet Halley ook vroeger op de avond duidelijk zichtbaar zal zijn.

Gezien de grote belangstelling die over de hele wereld voor deze komeet bestaat, die slechts een keer in de 76 jaar te zien is, heeft de Amigoe, in samenwerking met de Maduro & Curiel's Bank en Restaurant Fort Nassau een "Komeet Halley Kijkavond" georganiseerd. Aanstaande dinsdagavond staan op de parkeerplaats van Fort Nassau een tweetal telescopen opgesteld terwijl tevens voor degenen die zelf niet over een verrekijker beschikken, een aantal kijkers beschikbaar zijn.

De Maduro en Curiel's Bank heeft financiele steun verleend om de twee telescopen en verrekijkers te huren, terwijl Restaurant Fort Nassau voor de eerste 25 "sterrenkijkers" een gratis drankje verzorgt. Belangstellenden zijn vanaf acht uur op de parkeerplaats van Fort Nassau welkom om gezamenlijk de komeet te aanschouwen.

WILLEMSTAD— Onbekenden hebben een houten deur van een toko geforceerd, nadat twee hangsloten waren doorgeknipt. Vervolgens werd een ijzeren hek vernield aan de binnenkant. Ontvreemd werden drie grote zakken rijst, een slof sigaretten en goederen.

WILLEMSTAD— Waarnemend gezaghebber Willy Franco heeft onlangs een bezoek gebracht aan de huishoudschool Stella Maris. De leerlingen lieten tijdens een "open house" produkten zien die zij met de hand vervaardigd hadden.

Bijbelgenootschap schenkt gebedenboeken

WILLEMSTAD—Het Antilliaans Bijbelgenootschap distribueert in samenwerking met de charismatische jongerengroep "Na kaminda pa un bida nobo" gebedenboeken aan bejaarden in diverse tehuizen op Curaçao en aan zieke- en gehandicapte kinderen. De uitreiking vindt plaats op 29 maart.

Evenals medische specialisten

Huisartsen ook ontstemd over houding De Castro

WILLEMSTAD — De Curaçaose huisartsen zijn bijzonder ontstemd over het optreden van minister van Handel, Industrie en Werk- gelegenheid (HIW) Marco de Castro. Zowel zijn handelwijze als de uitlatingen die de minister deed ten aanzien van de problematiek rond de artsen- tarieven, ontlokten deze week tijdens een vergadering van de artsen felle kritiek.

De Castro's handelingen en houding, aldus de artsen, vormen een gevaar voor de volksgezondheid in het algemeen en het niveau waarop de geneeskunde wordt bedreven, in het bijzonder. De wijze waarop de bewindsman de zaken aanpakt, laakten de artsen tijdens de vergadering, toont een gebrek aan inzicht in de gehele problematiek. Zij tekenden daarbij tevens aan, dat het notabene de artsen waren die de eerste besprekingen met de verschillende regeringen entameerden, opdat een regeling van onder andere de tarieven in de medische sector tot stand zou kunnen komen en opdat het systeem van de volks- gezondheid een verbetering zou kunnen ondergaan op ondermeer het gebied van de kosten.

In een door voorzitter en secretaris van de Curaçaose huisartsen- vereniging ondertekend schrijven, wezen deze week de artsen Wilsoe en Heerenveen er voorts op, dat de huisartsen de afgelopen zeven jaar met verscheidene regeringen aan tafel kwam ter samenstelling van een accoord tussen overheid en huisartsen. De politieke ontwikkelingen en de diverse kabinetswisselingen die als gevolg daarvan plaatsvonden, belemmerden evenwel verscheidene malen de officiële ratificatie van de bereikte overeenkomsten.

De eenzijdige manier waarop de minister van HIW momenteel tot een tarieven- regeling wil overgaan, achten de huisartsen dan ook alleszins onaanvaardbaar. Die zijn eveneens als de medisch specialisten van oordeel, dat slechts een bilaterale overeenkomst acceptabel zal zijn. Ook de huisartsen, aldus het bestuur van de Curaçaose vereniging, staan op toepassing van het principe- accoord dat in oktober vorig jaar met het kabinet Liberia werd bereikt en zullen daarvan niet bereid zijn af te wijken.

WILLEMSTAD— Het Eilandgebied Curaçao verzorgt een informatie -programma over de schroefwormvlieg, dat vanavond om half acht via TeleCuraçao wordt uitgezonden. Tien jaar geleden was er een schroefwormvlieg plaag op Curaçao. Momenteel wordt Aruba door deze plaag gekweld. De schroefwormvlieg is een gevaar voor mens en dier.

PNP-woordvoerder Mendes:

Regering is verblind door kunstmatige verbeteringen

WILLEMSTAD — De oppositie- partij PNP vindt dat het kabinet Martina zich laat verblinden door de kunstmatig opgewekte verbetering van de betalings- balans en de deviezen- reserves.

Het kunstmatige karakter van deze verbetering brengt met zich mee dat deze ook slechts van tijdelijke aard zal zijn. Als de astronomische bedragen die de Shell bij sluiting van de raffinaderij op Curaçao uitkeerde, eenmaal opnieuw in het buitenland geïnvesteerd zijn, zal in de verbetering een onmiddellijke kentering komen, meent de PNP.

Raadslid voor de PNP, Dito Mendes, laakte onlangs in het wekelijkse radio- programma van zijn partij, het feit dat de oorzaak van de structurele problemen waarmee de Antillen op ondermeer financieel gebied worden geconfronteerd door de huidige regering niet werd aangepakt. Die is integendeel, zei Mendes, zelfs doof voor de voorstellen die in verschillende adviezen van instanties als de Inter Departementale Werkgroep (IDW) en het Internationaal Monetair Fonds, worden geopperd.

Het raadslid voor de PNP wees in het radio- programma op een groot aantal probleem- gebieden, dat zich momenteel voordoet. Als voorbeeld daarvan, haalde hij onder andere de volgens hem binnen het politiekorps en de gevangen- bewaarders bestaande ontevredenheid, een tussen de regering en de medici escalerend menings- verschil en de verontwaardiging van de autobus- en taxi- chauffeurs, aan. Daarvoor schijnt de regering, hekelde hij, volkomen blind te zijn.

Wijs ons Uw wegen, Heer
opdat wij vertrouwd raken met
Jezus, onze weg,
en wij zelf een weg mogen worden
die anderen tot God leidt.

Bereid her-benoeming te overwegen

Laatste 3 ALM-commissarissen stellen hun functies beschikbaar

WILLEMSTAD — Teneinde de regering, gezien de gewijzigde structuur van de Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij (ALM) als gevolg van de uittreding van Aruba uit de Antilliaanse constellatie, indien zij dat wenst in de gelegenheid te stellen ook de Raad van Commissarissen aan deze structuurs- wijziging aan te passen, dienden deze week de resterende drie leden van de Raad hun ontslag bij de regering in.

Het beschikbaar stellen van hun functies binnen de Raad van Commissarissen van de ALM, vond dinsdag plaats, tijdens een vergadering tussen minister-president Don Martina en de ministers Chance, Lourens en Navarro met de Raad van Commissarissen en de directie van de luchtvaart- maatschappij. Tijdens deze vergadering, waarop de regering het jongste rapport aangeboden kreeg van het adviesbureau voor luchtvaart- aangelegenheden Avmark, diende ook het laatste Arubaanse lid van de Raad, Raymond Maduro per eind deze maand zijn ontslag in. Zijn ontslag is echter, evenals dat van zijn Arubaanse collega in de Raad van Commissarissen, Robby Orman, die reeds begin maart zijn ontslag indiende, van definitieve aard. De vertegenwoordiger van de Bovenwinden, Chester Wathey, stapte zoals bekend per eind vorig jaar, ten tijde van de problemen binnen het kabinet Liberia tussen de DP- Bovenwinden en de overige coalitie- partijen, op.

De drie resterende leden van de Raad van Commissarissen, Chris Goedgedrag, de vertegenwoordiger van Bonaire en George Curiel en Ivan de Windt als vertegenwoordigers van Curaçao, verklaarden zich tegenover de regering deze week, indien zij daarom zouden worden verzocht, bereid te zijn een her- benoeming in de Raad in overweging te zullen nemen. Zij achten het evenwel momenteel, gezien de gewijzigde structuur van de ALM, niet meer dan ethisch de regering in de gelegenheid te stellen zich over een nieuwe samenstelling van de Raad te kunnen beraden.

Problemen tussen regering en Raad van Commissarissen, zoals gisteren ten overstaan van de Amigoe, door regerings- bronnen werd gesuggereerd, leidden geenszins tot de beslissing van de resterende drie leden van de Raad om hun functies ter beschikking te stellen, zo werd vanmorgen uit andere bronnen vernomen. Die ontkenden categorisch als zou de regering tegenover de Raad van Commissarissen blijk hebben gegeven van ontstemming over het functioneren van dit ALM- orgaan.

De vergadering, die dinsdag plaatsvond, werd gisteren gevolgd door een interne bespreking tussen de directie van de ALM, waar met ingang van volgende week Kitland Chong officieel de functie van directeur zal gaan bekleden en de drie demissionaire leden van de Raad van Commissarissen, die gezien de in de ALM- Statuten voorgeschreven continuïteits- beginselen zullen aanblijven totdat over een nieuwe samenstelling van de Raad in een eerstvolgende aandeelhouders- vergadering van de ALM werd beslist. Gedurende deze vergadering werd besloten, zo vernam vandaag de Amigoe, dat er door directie en Raad in nauwe samenwerking met het adviesbureau Avmark een concreet voorstel zal worden geformuleerd ten aanzien van de her- structurering van de ALM. Het voorstel, dat gezien de precaire financiële situatie van zowel de luchtvaart- maatschappij als de centrale regering, op zeer korte termijn voltooid zal moeten worden, zal het jongste rapport van Avmark als uitgangspunt hebben.

Travelagents zullen Curaçao nogmaals bezoeken

Wainwright-contract gaat voorlopig door

WILLEMSTAD — Het contract met de Amerikaan Wainwright lijkt gered. Dit onder voorbehoud dat de 200 travelagents die met dit bedrijf samenwerken, nogmaals naar Curaçao kunnen komen om met eigen ogen te aanschouwen dat het produkt dat zij verkopen, vooruit is gegaan en er hard gewerkt wordt om de hotels de optimaliseren. Om deze reis te bewerkstelligen wordt momenteel overleg gevoerd tussen de ALM, het toeristenbureau en de gedeputeerde van Toerisme om te komen tot een joint- venture.

Een zeer optimistische directeur Kitland Chong van de ALM gaf vanmorgen de indruk dat dit contract, dat enige weken aan een zijden draadje hing omdat Wainwright te kennen had gegeven er een punt achter te zetten, nu toch gered kan worden.

Zoals de Amigoe al eerder berichtte, hebben er verschillende besprekingen met Wainwright plaatsgevonden waarbij van zijde van de Curaçaose overheid getracht is de nare smaak die Wainwright aan de samenwerking met de Curaçaose hotels heeft overgehouden, weg te werken. Hiertoe werd onder andere een onderzoek ingesteld om na te gaan op welke wijze de renovatie van de hotels zo snel mogelijk kan worden afgerond. Zoals bekend neemt vooral de renovatie van het Princess Beach Hotel, met welke Wainwright in principe graag zaken wilde doen, al zeer lange tijd in beslag en schijnt er geen schot in te komen. Daar beloofde de gedeputeerde van Toerisme, Reintje Martina, verandering in te brengen.

Voor Wainwright waren de resultaten die in zeer korte tijd bereikt waren, voldoende om het vertrouwen in ons eiland te herstellen, zo verklaarde hij tegenover de Amigoe en dat liet hij ook in gesprek met de ALM weten. Naar hij echter al tegenover de Amigoe verklaarde, vindt Wainwright het noodzakelijk dat ook de travelagents met wie hij zaken doet en die vele klachten over Curaçao hebben moeten aanhoren, nogmaals een kijkje kunnen komen nemen. Dat heeft hij ook tegenover de ALM laten weten die hier, zo verklaarde directeur Chong, positief tegenover staat.

Het gaat om een groep van 200 travelagents die hier dan in twee groepen naar toe komen. Daarover voert de ALM momenteel besprekingen met het Toeristenbureau en de gedeputeerde van Toerisme om te komen tot een jointventure. Alhoewel er nog niets beslist is, toonde Chong wel de indruk dat aan deze wens van Wainwright voldaan zal worden.

Eind maart zal er in ieder geval geen punt achter het contract gezet worden: de bezetting op de vluchten, die wekelijks binnen komen, is nog steeds redelijk alhoewel de boekingen stroever verlopen, aldus Chong. Indien de betrokken instanties groen licht geven voor de komst van de travelagents, zullen die begin mei naar Curaçao komen.

ARUBA AGENDA

LOSSE NUMMERS OP Aruba dagelijks verkrijgbaar bij:

ORANJESTAD: Zepp Wever, La Fama, Pie Soda Fountain en Supermercado Pueblo..

NOORD: Parillada Rio Grande, Noord 43.

TANKI LEENDERT: Kalafu, Tanki Leendert 265.

SANTA CRUZ: Rowigini's, Santa Cruz 48.

SAVANETA: Family Pastry, Savaneta 316.

SAN NICOLAS: Nicolas Store, Zeppenveldtstraat 27.

Voorts: Giftshop Holiday Inn, Giftshop Dr. Horacio Oduber hospitaal, Giftshop Manchebo Beach Hotel en Bookstore vertrekhal luchthaven.

KANTOORUREN: 08.00-12.00 / 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

Telefoon: 24333 (drie lijnen).

Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22950 en 22316.
Pageboy: 027-774 en 027-845.

Bankrek. nr. 248-1 Barclays Bank.
Taxicentrale: 24 uur per dag, tel.: 22116 of 21604.

POLITIE: 100.

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag voor 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
BOULEVARD THEATER
I: 20.15 uur *Nana* (18 jr.).
II: 20.45 *Relaciones Prohibidas* (18 jr.).
DRIVE-IN: 20.30 uur *Let's do it* (18 jr.

* * * * *

BOTICA'S (**nachtdienst**)
Pabao brug: del Pueblo, tel.: 21253.
Pariba brug: San Nicolas, tel.: 45712.

* * * * *

WACHTREGELING DOKTOREN (Paasweekeindedienst)
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta. Cruz
27 maart: dokter J.C.Frederiks, Stadionweg 27, tel.: 24482.
28 maart: A.S.Ridderstap, Sta. Cruz 362, tel.: 28017.
29 en 30 maart: T.H.K.Lin, Noord 68, tel.: 22694/21522.
31 maart: J.Croes, Paradijswijk 23, tel.: 34482.

Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas (via Centro Medico San Nicolas, tel.: 48833/24300)
27 maart: dokter J.Tromp.
28 maart: dokter K.Vieira.
29 en 30 maart: dokter J. de Cuba.
31 maart: dokter E.Weststrate.

* * * * *

WIT GELE KRUIS: Oranjestad: tel.: 23168; Noord: tel.: 23425; Santa Cruz en Paradera: tel.: 28288/25543; Savaneta en Brazil: tel.: 47020/48301; San Nicolas: tel.: 45906; Dakota: tel.: 29008 (wijkgebouw), 24444 (kantoor).
(voor brandgevallen, ongelukken of een of ander ongeluk gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115)

* * * * *

DIVERSEN
FLIGHT INFORMATION CENTRE: dagelijks geopend van 07.00-20.00 uur; na 20.00 uur informaties via verkeerstoren.

ESSO SERVICE CENTRE (Oranjestad): **24.00 uur per dag geopend** (alleen gesloten van zondag 20.00 uur tot maandagmorgen 07.00 uur).

SANTA CRUZ — Onder grote belangstelling had gistermiddag te Santa Cruz de begrafenis plaats van de negentienjarige fotograaf/verslaggever van Diario, Oswald Dario Werleman. Naast familieleden, directie, redactie en personeel van Diario waren ook vele collega's aanwezig.

Tent- winkel zonder vergunning gesloten

ORANJESTAD — Op een open plek aan de L.G. Smith boulevard zag een politie- patrouille twee tenten staan, van waaruit een man goederen aan het verkopen was. Men stelde een onderzoek in en trof de man A.S. (36) aan die inderdaad kleding en huishoudelijke artikelen aan het verkopen was. A.S. verklaarde dat hij toestemming gekregen had van de afdeling Algemene Juridische Zaken. Hij werd erop gewezen dat volgens de Politieverordening hij een vergunning moet hebben, ondertekend door de minister. A.S. kreeg opdracht de tent en de desbetreffende goederen weg te halen.

DOKTER HORACIO ODUBER HOSPITAAL (tel.: 24300): bezoekuren 15.00-15.45 /18.30-19.30 uur.

ALLIANCE FRANÇAISE D'ARUBA: iedere maandag van 19.30-20.30 uur cursus voor gevorderden en van 20.30-21.30 uur Franse literatuur; dinsdag van 20.00-21.00 uur conversatielessen; woensdag van 19.00-20.00 uur cursus voor beginners - Colegio Arubano, lokaal 61/62.

BIBLIOTECA NACIONAL: 15.00 uur kinderactiviteiten t.g.v. viering Status aparte.

SPORT
ARUBA DOMINO BOND: 19.30 uur jaarlijkse algemene vergadering - Trappersclub, Santa Cruz.

VOETBAL: 19.45 uur finalewedstrijd voorkamp. - RCA-sportcomplex.

* * * * * *

GOEDE VRIJDAG
geen bioscopen.

* * * * *

DIVERSEN
PELGRIMSTOCHT: 04.45 uur vanuit huis Atan Lee, langs Catiri, Tanki Leendert naar Kapel Alto Vista.

TOERISTENSCHIP: 13.30-20.00 uur «Regent Sea» - vert. SELMA.

* * * * *

ZATERDAG
BOTICA'S (**weekeindedienst**)
Pabao brug: Sta. Anna, tel.: 28181.
Pariba brug: San Lucas, tel.: 45119.

* * * * *

DIVERSEN
ARUBA SUNRISE SIDE TOURISM FOUNDATION (van 29 maart - 6 april): 12.00 off. aanvang met Aruba Sunrise cavalcade of sports festival 1986 - ten noorden van Lago's Grapefield Gate 6.

* * * * *

MAANDAG
DIVERSEN
TOERISTENSCHIP: 07.00-14.00 uur «Britanis» - vert. SELMA.

SPORT
BASKETBALL: 19.00 uur (**Jrs.-kl.**) Team 3 vs Team 4; 20.00 uur (D-kl.) Aruba Bank Stars vs Marlboro; 21.00 uur (**A-kl.**) Don Bisco vs Panama Rebels - RCA.

* * * * *

DINSDAG
DIVERSEN
WIT GELE KRUIS
zuigelingenbureau
08.00-10.00 uur te Oranjestad en Noord; 08.00-11.30 / 13.00-15.00 uur te San Nicolas.
(kleuterbureau volgens afspraak)

PROTESTANTSE GEMEENTE (**Oranjestad**) 19.00 uur belijdeniskatechisatie - bij ds Van den Doel.

SPORT
ZWEMVERENIGING «ARUBA MARLINS» (**donderdag**): 18.00-19.00 uur training - Palmbeach Hotel.
(**zaterdag**): 14.00-16.00 uur zwemlessen (voor dipl. A, B, C, D, E en F) - zwembad POVA.

ARUBA WEIGHTLIFTING ASSOCIATION: 17.00-19.00 uur training gewichtheffen - Sportcentrum Noord.

VERENIGING VOOR ZWEMONDERWIJS ARUBA: 17.30-19.30 uur zwemlessen (voor dipl. A en C) - Americana Hotel.

ZWEMCLUB «BARRACUDA» (**training**): 16.00-18.00 uur Divi Divi Hotel; 19.30-20.30 uur Divi Divi Hotel (show).

SPORTLOTTO
U kunt voor de trekking van
4 april t/m **2 april**
kopen.

TELEARUBA
DONDERDAG: 13.00-15.00 Take two; 18.00 Fraggle Rock (Fraggle Wars); 18.30 Kiko ta saludable?; 18.45 Telenovela: «Abandonada»; 19.30 Cocktail musical; 20.00 Telenoticias; 20.30 Benson (Jung at heart); 21.00 Hill Street Blues (Praise dilaudid); 22.00 CNN international news; 23.00 Showbiz today; 23.30 sluiting.

VRIJDAG: geen uitzending,

ZATERDAG: 18.00 Fame (Not in Kansas); 18.45 Telenovela: «Abandonada»; 19.30 Knight Rider (White line warriors); 20.30 America's top ten; 21.00 Estreno (One cooks, the other doesn't); 23.00 CNN international news; 23.30 Sluiting.

ZONDAG: 17.00 Club PTL; 18.00 Quiz «13» (St. Anna vs Ora Ubao); 19.00 The world tomorrow (Plain truth about Eastern); 19.30 Showtime; 20.30 «60» Minures; 21.30 Quo Vadis; 22.15 CNN international news; 23.15 Sluiting.

MAANDAG: 18.00 Spiderman (Under the wizard spell); 18.30 Body Business workout; 18.45 Telenovela: «Abandonada»; 19.30 Venezuela presenta (La conquista del Caroní); 20.00 Programma especial (Cantos coro di misa di Brazil); 20.30 Harold sportshow; 21.00 Dallas; 22.00 CNN international news; 23.00 Showbiz today; 23.30 Sluiting.

KERKDIENSTEN
WITTE DONDERDAG
BRAZIL: 09.00 (biecht) en 19.00 uur.
DAKOTA: zat.: 19.30 uur.
NOORD: 19.00 uur.
ORANJESTAD: 19.00 uur.
SAN NICOLAS: 19.00 uur.
SAVANETA: 19.00 uur.

* * * * *

GOEDE VRIJDAG
BRAZIL: 05.00 uur (kruisweg), 15.00 uur.
DAKOTA: 10.00 uur (kruisweg v.d. jeugd), 15.00 uur.
EMMANUELKAPEL; 15.00 uur kruisweg (van Esso Heights naar kapel).
NOORD: 10.00 uur kruisweg; 15.00 uur.
ORANJESTAD: 10.00 uur (jeugdienst), 15.00 uur.
SAN NICOLAS: 05.00 uur en 10.00 uur (jeugd).
SAVANETA: 15.00 uur kruisweg.

* * * * *

PAASZATERDAG
BRAZIL: 09.00 en 23.00 uur.
DAKOTA: 20.00 uur.
NOORD: 19.00 uur.
ORANJESTAD: 20.00 uur.
SAN NICOLAS: 23.00 uur.
SAVANETA: 19.00 uur.

* * * * *

EERSTE PAASDAG
BRAZIL: 09.00 en 19.00uur.
DAKOTA: 08.00 en 10.00 uur.
KAPEL EMANUEL: 09.00 uur.
KAPEL TANKI LEENDERT: 09.00 uur.
NOORD: 07.30 en 18.00 uur.
ORANJESTAD: 06.30, 10.00 en 19.00 uur.
SAN NICOLAS: 09.00, 11.00 en 18.30 uur.
SAVANETA: 17.30 uur.
POS CHIQUITO: 08.30 uur (Kukwisaschool).

* * * * *

TWEEDE PAASDAG
DAKOTA: 08.00 uur.
ORANJESTAD: 08.45 uur.
SAVANETA: 18.30 uur.

* * * * *

PROTESTANTSE KERKDIENSTEN
(Goede Vrijdag)
ORANJESTAD: 19.00 uur avondmaalsdienst, ds A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.00 uur viering H.A.
SAN NICOLAS: 19.00 uur viering H.A.

* * * * *

(Pasen)
ORANJESTAD: 10.00 uur Paasdienst, ds A. van den Doel (crèche en zondagsschool).
SEROE COLORADO: 08.30 uur Paasdienst, ds. A. van den Doel.
PIEDRA PLAT: 10.30 uur viering van het Paasfeest m.m.v. de zondagsschool en het zangkoor.
SAN NICOLAS: 09.00 uur Paasgezinsdienst m.m.v. zondagsschool.

* * * * *

KAPEL marinierskazerne Savaneta
(zondag): 10.00 uur oecumenische kerkdienst o.l.v. ds J.J.Feenstra, vlootpredikant.

* * * * *

Een aangepaste MEP- motie unaniem aanvaard door Staten

Premier: beslissing over Lago kwestie dagen; vergadering met Marimpex gevraagd

ORANJESTAD — **"De beslissing over heropening/ontmanteling van de Lago valt binnen een paar dagen. Alle experts op de wereld adviseren om te ontmantelen, hetgeen niet nalaat dat wij voordat de beslissing valt alle laatste mogelijkheden voor heropening exploreren". Aldus premier mr. Henny Eman gisteren in de Staten.**

Zowel de premier als minister voor Economische aangelegenheden, dr. Lenny Berlinski, verklaarde dat tot en met gisteren van Marimpex nog geen eindstudie over marketing werd ontvangen. Minister Berlinski zei verder dat gistermorgen nog — in aansluiting op een telefoongesprek — een telexboodschap van de regering naar Marimpex ging om zo spoedig mogelijk een vergadering te beleggen. Het bovenstaande was het enige belangrijke en zinnige dat gisteren te horen was tijdens de door MEP aangevraagde openbare vergadering over eventuele heropening/ontmanteling van de Lago.

Van de drie over deze zaak door de MEP ingediende moties werden er twee verworpen en de derde motie — na de nodige door de regerings- fracties aangebrachte veranderingen — als gezamenlijke motie ingediend en zonder hoofdelijke stemming aangenomen. Dit was de motie waarin besloten wordt dat de vergaderingen tussen Marimpex en de regering voortgezet worden en dat de Oliecommissie uitgebreid zal worden met vertegenwoordigers van de vakbond van Lago- werknemers, IOWUA.

Voor de rest kenmerkte de vergadering zich door herhalingen en vragen over plaatsen en dagen waarop vergaderingen over olie- aangelegenheden gehouden werden en waarover de antwoorden reeds bekend zijn, welke dan ook in de kranten hebben gestaan. Bij de oppositiepartij werd de hele kwestie op zodanige wijze gedramatiseerd, dat een vreemdeling zou hebben gedacht dat de Lago op 31 maart 1986 (aanstaande maandag) zal worden gesloten, terwijl de trieste werkelijkheid leert dat de raffinaderij al meer dan een jaar staat te roesten.

Tegen zeven uur 's avonds was het zover dat de voorzitter, na behandeling van de moties, de vergadering kon sluiten.

Hotels zetten meer personeel bewakingsdiensten

Overleg over voorkomen problemen aan stranden

ORANJESTAD — **Alle hotels op Aruba zijn voor de komende Paasdagen volgeboekt, hetgeen met kampeerders erbij de komende dagen de nodige drukte aan de stranden zal geven.**

Minister van Justitie Watty Vos besprek gisteren met commissaris van de politie, de bewakings- diensten en AHATA de situatie, waarbij niet alleen de kwestie van kampeerders werd besproken, maar tegelijkertijd ook over de diefstallen en berovingen die plaatsvinden.

Van hotelzijde werd gesteld dat extra voorzieningen zijn getroffen met onder meer extra bewakings- personeel. Dit is wel nodig omdat de hotels verleden jaar nogal onnodig te lijden hebben gehad van de kampeerders, die onder meer de faciliteiten van het hotel gebruikten — dat toch al overvol was — en daarnaast goederen — bijzondere voorliefde had men voor stoelen en handdoeken — van het hotel meenamen. In Telenoticias verklaarde één der hoteliers — Ewald Biemans van het Manchebo Beach — dat de hotels niets tegen kampeerders hebben, maar dat er wel regels moeten zijn waardoor de vele gasten die Aruba bezoeken geen overlast wordt aangedaan. Hij juichte het toe dat er een stringentere controle zal komen en haalde in dit verband aan dat de AHATA reeds vorig jaar een rapport opstelde over dit kamperen — daarvan de nieuwe regering ook een copie zond — maar dat nog geen beslissingen zijn gevallen. De heer Biemans vond dat vooral het publiek meer gemotiveerd dient te worden. In ieder geval hebben de hotels dit jaar extra bewakings- voorzieningen genomen.

Van politiezijde werd een beroep opgedaan op iedereen om de bezoekers aan Aruba ongestoord van de stranden te laten genieten, wat zeker kan, wanneer vooral de kampeerders zich aan de bestaande regels houden.

ATIA-voorzitter: meer voorlichting aan de handel

ORANJESTAD — "Meer informatie geven aan de handel, die gewoonlijk van bepaalde zaken, de handel betreffende, niet of niet goed op de hoogte is, is één van onze taken", aldus de nieuwe ATIA- voorzitter Hans Henriquez gisteravond in Telenoticias. In het verleden is het door ontbreken van die informaties nog al eens voorgekomen dat de handel niet wist wat er gaande was. Wat het beleid van het bestuur betreft, verwacht de nieuwe voorzitter een voortzetting **van het huidige beleid, waarbij het bestuur zich kritisch zal blijven opstellen. Ook tegenover de** overheid, die pas aan het bewind kwam en men nog wat tijd wil geven.

Parlement vanmorgen weer bijeen

Rekenkamer van agenda van de Staten afgevoerd

ORANJESTAD — **De Staten van Aruba begonnen vanmorgen aan de behandeling van een drie punten tellende agenda, waarvan Ingekomen stukken (rijkswetten) naar de commissie- Rijksaangelegenheden werden verzonden en een tweede agendapunt over het opmaken van een voordracht voor de benoeming van de voorzitter en overige leden van de algemene Rekenkamer door de voorzitter van de agenda werd afgevoerd.**

Voorzitter Bislip zei hierover dat de wet hierover (PB Algemene Rekenkamer) van de Nederlandse Antillen werd overgenomen, welke wet bepaalt dat de Rekenkamer moet bestaan uit een voorzitter, twee leden en twee plaatsvervangende leden.

De Arubaanse Staatsregeling maakt echter geen melding van plaatsvervangende leden, zodat — aldus de Statenvoorzitter — het goed is dit punt van de agenda af te voeren voor nadere beschouwing en om straks op een nieuwe agenda op te voeren.

Verder vernam de Amigoe dat de voordracht van leden voor de Rekenkamer nog niet is afgerond omdat de Rekenkamer die van de Antillen werd overgenomen, bepaalt dat de maximum leeftijd voor een lid zestig jaar moet bedragen.

Stemmen gaan op dit te veranderen omdat men van mening is dat een lid van de Rekenkamer ook op hogere leeftijd no moet kunnen werken.

De vergadering werd hierna voortgezet met het agendapunt "Reglement van Orde van de Staten van Aruba", waar bij de aanvang al een lange schorsing werd ingelast om de fracties gelegenheid te geven met elkaar hierover te beraadslagen.

Tijdens de lange pauze hebben de fracties een consensus bereikt over de wijze waarop het van de Antillen overgenomen reglement van orde van de Staten in de Arubaanse staten geïnterpreteerd zal worden. Tevens bereikte men overeenstemming dat een "commissie Reglement van Orde" het hele reglement za! herzien en na voltooiing van dit werk de Staten een nieuw hierzien reglement zal aanbieden.

Voorzitter Bislip sloot tegen kwart voor elf deze vergadering.

Ex-gedeputeerden winnen zaak tegen La Prensa

ORANJESTAD — **De drie ex-gedeputeerden mr. John van der Kuyp, Nelson Oduber en Frank Croes hebben de rechtszaak tegen La Prensa gewonnen.**

Het trio voelde zich beledigd door de berichtgeving van het blad over de kwestie van publicaties van uitlatingen van premier Eman in het Algemeen Dagblad gedaan. Naar aanleiding van het vonnis had La Prensa gemeld dat er door het Bestuurscollege "geknoeid" zou zijn met overheidsgelden, hetgeen uit het vonnis was gebleken. Dit was geen juiste weergave en de rechter veroordeelde La Prensa gisteren tot een rectificatie ten aanzien van deze publicatie, waaruit moet blijken dat hetgeen door La Prensa gepubliceerd werd, niet de woorden van de rechter waren. Wat de schadevergoeding betreft zal het trio een gewone zaak moeten aanspannen.

Voor Telenoticias verklaarde La Prensa directeur / redacteur Aruba Tom Pietersz dat de door de rechter vastgestelde tekst ter rectificatie zal worden opgenomen. Hij kondigde wel aan dat hij zijn "typewriter zal scherpen" en onderzoeken zal gaan instellen, waarover de lezers tezijnertijd op de hoogte worden gesteld.

Conventie World Boxing Council op Aruba gaat door

Roy van Putten 1e vicevoorzitter van Fecarbox

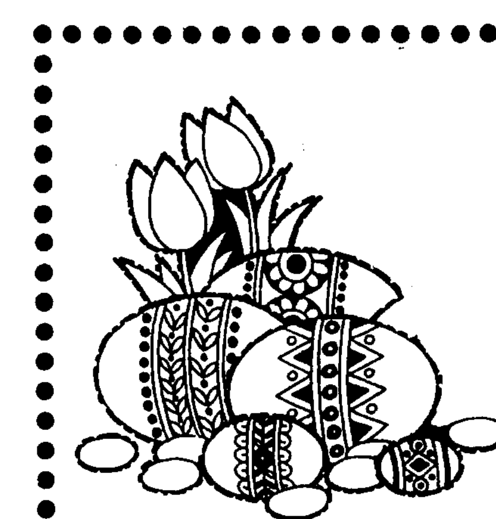
ORANJESTAD — **Tijdens de — van 20 tot 23 maart — op Puerto Rico gehouden achtste Conventie van de Caribische Boksfederatie (FECARBOX), werd de voorzitter van de Aruba Boxing Commission, Roy van Putten, gekozen als eerste vice- voorzitter van de Fecarbox. Tevens werd hij gekozen tot voorzitter van de wedstrijden- commissie van Fecarbox.**

Het is nu definitief — aldus Van Putten — dat de 23e wereldconventie van de World Boxing Council (WBC) in oktober dit jaar op Aruba zal worden gehouden. De achtste Fecarbox- conventie werd bijgewoond door dertien van de vijftien aangesloten landen, waaronder ook WBC-voorzitter Jose Dulaiman en wereldkampioen boksen Hector "Macho" Camacho. Van Putten werd gekozen in een nieuw Fecarbox- bestuur onder voorzitterschap van de Portoricaan Hector Garcia. In dit bestuur heeft Camilio Rijnschot, uit Curaçao, de functie van coordinator.

Als voorzitter van de wedstrijden- commissie ("Comisión Campeonatos de Las Americas") als opvolger van Ignacio Amador, belist Roy van Putten samen met de andere commissie- leden welke de boksers zijn die in aanmerking komen voor wedstrijden om titels van het Amerikaanse continent.

Het staat nu definitief vast dat de 23e WBC- conventie van 19 tot 25 oktober in het Aruba Concorde-hotel zal worden gehouden. Verwacht wordt dat vertegenwoordigers van 116 landen aanwezig zullen zijn, alsmede verschillende oud- en huidige bokskampioenen, zoals Muhamed Ali, Sugar Ray Leonard, Hector Camacho, Pinklon Thomas, Roberto Duran en Marvin Hagler.

NEW DELHI — **In Punjab zijn 10 doden gevallen toen de politie het vuur opende op elkaar belagende gematigde en radicale Sikhs. Extremistische Sikhs hebben een politicus en zijn lijfwacht doodgeschoten in zijn dorpshuis op 40 km afstand van Amritsar.**

Regering van Aruba

De directie Volksgezondheid van Aruba, ressorterende onder het Ministerie van Welzijnszaken, is belast met de openbare gezondheidszorg op het eiland.

De Bedrijfsgeneeskundige Dienst (BGD) vormt een onderdeel van de directie.

De taken op het gebied van bedrijfsgeneeskundige en verzekeringsgeneeskundige zorg worden voor alle diensten en bedrijven van de overheid uitgevoerd. Tevens zijn er enkele particuliere bedrijven bij de BGD aangesloten.

Binnen de goed geoutilleerde BGD zijn drie bedrijfsartsen en vier verpleegkundigen werkzaam. Aruba heeft per 1 januari 1986 de status van land verkregen binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Als gevolg hiervan is de zorg van de BGD uitgebreid tot het vroegere in Antilliaanse dienst op Aruba werkzame personeel.

Bedrijfsarts

Taak:

De werkzaamheden zullen omvatten het zelfstandig en in teamverband uitvoeren van de bedrijfsgezondheidszorg en verzekeringsgeneeskunde.

Functie-eisen:

Kandidaten voor deze functie dienen tenminste aan de volgende vereisten te voldoen:

- Specialisatie als bedrijfsarts;
- Verzekeringsgeneeskundige ervaring;
- Goede contactuele eigenschappen.

Informatie

Nadere inlichtingen omtrent de inhoud van deze functie kunnen worden ingewonnen bij de heren J.R. Akkerman en R.W. v.d. Wal, beiden bedrijfsarts bij het land Aruba, telefonisch bereikbaar gedurende kantooruren onder nummer 24557.

Arbeidsvoorwaarden

Bezoldiging conform Bezoldigingsregeling Aruba 1986.

Secundaire arbeidsvoorwaarden conform Landsverordening Materieel Ambtenarenrecht en Regeling Vakantie en Vrijstelling van Dienst Ambtenaren.

Sollicitaties

Sollicitatiebrieven vergezeld van volledig curriculum vitae, recente pasfoto, fotocopie van diploma's en werkgeversverklaringen kunnen binnen drie weken na verschijnen van deze advertentie worden verstuurd aan de Regering van Aruba, L.G. Smith Boulevard 76, Oranjestad, Aruba.

WAARSCHUWING

De commandant van de marinekazerne Savaneta maakt bekend dat op woensdag 2 april 1986 07.00 tot 13.00 uur schietoefening wordt gehouden op het terrein Anabi, waarbij wordt met scherpe munitie geschoten.

Het onveilig gebied aan land zal worden afgezet met rode vlaggen en waarschuwingsborden.

SAVANETA — De commandant van de mariniers- kazerne Savaneta, overste Weeninck (links), heeft aan de sergeant-majoor algemeen P.G.J.M. van Kessel een blijk van waardering uitgereikt met als bijkomende beloning een waardebon. Sergeant Van Kessel heeft zich als onderofficier Gebouwen en Terreinen onderscheiden door een grote ondernemingslust en niet aflatende inzet. Tevens heeft hij door de zeer correcte en zakelijke wijze waarop hij externe contacten onderhield, een duidelijke bijdrage geleverd aan de goede naam van de Koninklijke Marine en de mariniers- kazerne Savaneta.

Schuurmachine en cassettespelers gestolen

ORANJESTAD — De man B.L. (51) deed aangifte van diefstal vanuit zijn woning te Savaneta van een radio- cassettespeler van vijfhonderd gulden.

Ook de dame L.A. diende een klacht wegens diefstal in van een radio- cassette- speler ter waarde van zevenhonderd gulden en een schuurmachine van 122 gulden. De inbrekers hadden een glazen raam verbroken om zo toegang te krijgen.

Operacion Alerta 86

Rode Kruis in weekeinde present op de stranden

ORANJESTAD — Vanmorgen is de colonne van het Rode Kruis Aruba — dankzij vele vrijwilligers — begonnen met een 24 uur per dag «Operacion Alerta '86» langs de stranden van Aruba. De actie duurt tot en met Paasmaandag.

Overal zullen de vrijwilligers langs de stranden te vinden zijn om in geval van hulp direct te kunnen optreden. De operatie geschiedt in samenwerking met de politie — die alle aandacht op de stranden zal richten met twee patrouille- wagens en enige agenten te voet of in de politieboot — en van de Gezondheidsdienst werd de toezegging ontvangen dat een ambulance ter plaatse aanwezig is.

Verwacht wordt, dat het publiek de activiteiten van het Rode Kruis op prijs zal stellen en alle medewerking zal verlenen. Colonne commandant Bazi benadrukte nog eens dat het Rode Kruis zeker bij dit soort werk alle medewerking van de bevolking nodig heeft en verwacht wordt dat aanwijzingen die in het belang van de veiligheid worden gegeven ook opgevolgd zullen worden.

Majoor Kelly van de politie vertelde tijdens een persconferentie tezamen met het Rode Kruis dat de politie streng zal optreden. Wat de veiligheid op zee betreft zal de politieboot actief zijn en mede bemand zijn met Rode Kruis- personeel. Vooral zal toezicht worden gehouden dat de speedboats en skiërs buiten de boeien blijven die voor de zwemmers zijn aangebracht. Wat de kampeerders betreft werd nog eens een beroep gedaan zich aan de regels en bepalingen te houden, bijvoorbeeld niet alle ruimte in beslag te nemen doch ook plaats voor anderen te laten. In de avonduren moet men vooral ook geen onnodige luidruchtige muziek maken. De activiteiten van de «Operacion Alerta '86 hebben betrekking op het gebied van Arashi tot en met Divi Divi Beach Hotel.

Aruba en Curaçao hebben elkaar nodig

ARMAS is niet te spreken over De Castro- verklaring

ORANJESTAD — De Aruba Manufacturers Association (ARMAS) is niet te spreken over de uitlatingen van de Antilliaanse minister van Economische Zaken, drs. Marco de Castro, tijdens een interview op Curaçao dat door TeleAruba eergisteravond werd uitgezonden.

Volgens ARMAS- voorzitter Boy Jonkhout zou de bewindsman niet een juiste weergave hebben gegeven. Uit berichten bleek dat het gesprek tussen drs. De Castro en dr. Lenny Berlinski in goede sfeer heeft plaats gehad en dat men wederzijds begrip heeft voor elkaars standpunten. Nu komt drs. De Castro met verklaringen verwarring stichten, aldus Boy Jonkhout, die van mening is dat er in het belang van allen duidelijkheid dient te komen.

"We hebben elkaar nodig en we hebben er niets aan om onnodig ruzie te maken", aldus ARMAS- voorzitter Jonkhout. "Wanneer het Aruba en Curaçao economisch goed gaat, gaat het ons allen goed. We profiteren er allemaal van". De heer Jonkhout merkte nog wel op het te betreuren dat de Arubaanse regering onlangs abrupt beslissingen had genomen zonder de ARMAS hierbij te betrekken. "Wij zijn volwassen mensen, waarbij geldt dat overleg alleen maar verhelderend kan werken en dit geldt niet alleen voor Aruba, maar ook voor Curaçao". Wat de opmerking van minister De Castro betreft dat Aruba tegen Curaçao zou zijn, dit wijst de ARMAS- voorzitter van de hand. In dit verband haalde hij de accijnsverhoging uit het verleden aan, waarbij op Arubaanse sigaretten meer betaald moest worden doch op Curaçao gebotteld bier niet. Dit gaf de indruk dat Curaçao tegen Aruba was.

In verduisteringszaak tweede aanhouding

ORANJESTAD — In verband met de grote verduisteringszaak in een der grote hotels aan de Palm Beach hield de recherche de tweede verdachte aan, te weten de 38-jarige dame S., supervisor bij de accountants- afdeling. Zij bekende ook «iets» met de zaak te hebben. Zij bleef voor verder onderzoek ingesloten.

Trekkingslijst van de Landsloterij N.A.

7de Trekking — **Woensdag 26 MAART 1986**

Waarvan proces verbaal was opgemaakt en ondertekend door
Namens de Procureur-Generaal H. R. KEIZERWEERD
De Directeur H. M. THOMAS

7de trekking op woensdag 26 maart 1986.

1ste PRIJS		2de PRIJS		3de PRIJS	
18077	2.000	28404	1.000	11984	500
18078	60.000	28405	25.000	11985	12.500
18079	2.000	28406	1.000	11986	500

Getuigen:
J. Th. WILSON
L. Z. ZOETRUM

UREN VAN UITBETALING:

CURAÇAO : 8.00—11.30 en 13.30—16.00
ARUBA
Oranjestad : 8.00—12.00 en 13.30—16.30
San Nicolaas : 8.00—11.00 en 14.30—17.00
BONAIRE : 7.30—12.00 en 13.30—16.00
ST. MAARTEN : 7.15—12.30 (op trekkingsdagen gesloten).

ORANJESTAD — In verband met de hardloop- wedstrijd op 25 mei op Bonaire, waarvoor ook Aruba is uitgenodigd, houdt de Aruba Road Runners Club Aruba (RRCA) op 8 april een ledenvergadering in het Idefre-kantoor. Ook niet-leden, die van plan zijn naar Bonaire te gaan, zijn welkom op deze vergadering. De Road Runners Club is bezig een package samen te stellen voor deze reis naar Bonaire alsmede met fundraising- activiteiten om de kosten zo laag mogelijk te houden. Bij het bestuurslid van de Road Runners Club, mevr. Olga Oduber (Idefre-kantoor), zijn nadere bijzonderheden over deze Bonaire-reis te verkrijgen.

OP SCHOLEN en andere instellingen worden dezer dagen teken- en kleurwedstrijden voor de jeugd gehouden. Dit geschiedde ook bij MacDonald's, waar maandag de schooljeugd reeds aan de slag ging en gisteren hun werkstukken afmaakten (zie foto). Hierbij werd de inwendige mens niet vergeten.

ZESDE COMPETITIE WEEKEINDE VAN DE VCVF

Bandi Kas houdt met 10 spelers Quick op 1-1

Abrahamsz HCC 3 houdt het sterke Scherpenheuvel op een 1-1 gelijkspel

WILLEMSTAD — Het meest in het oog springende resultaat van het zesde VCVF competitie-weekeinde is wel het gelijke spel van Bandi Kas (met tien man) tegen een niet lopend Quick '60. Ook de knappe winst van Unidos 2 op het nog ongeslagen Sithoc mag er zijn. De prestatie van Abrahamsz HCCc 3 op Scherpenheuvel tegen de gelijknamige club is er een van formaat. Ze pakten het eerste puntje van de onverslaanbaar geachte ploeg en blijven zo meetellen in de race om een toppositie in de C-klasse.

In de A-klasse werden maar twee wedstrijden afgewerkt. Leider Quick '60 moest het opnemen tegen Bandi Kas. Beide ploegen streden om de punten. Verlies zou immers een afhaken van de top betekenen. Beide teams lieten het niet tot verlies komen. Een knap verdedigend Bandi Kas (men speelde met 10 man) wist, zij het met behulp van Quick '60 zelf, de score op 1-1 te houden. Een geweldige terugspeelbal verdween stuiterend over de iets te ver voor zijn doel staande Plet in eigen doel. Quick wist daarna ook in het vijandelijk doel te scoren. Zij het slechts eenmaal, waardoor de eindstand op 1-1 bleef steken.

MSV Zeemacht is een ploeg waar men rekening mee moet houden. Het toch beslist niet zwakke DTS werd een keurige 2-3 nederlaag in de maag gesplitst door de marinemannen. Door deze overwinning bleef men duidelijk meetellen voor een topplaats. Hoewel men niet heeft gespeeld staat relatief gezien Abrahamsz HCCc er met Bandi Kas het beste voor. Beide teams hebben slechts drie verliespunten.

B-klasse

De eerste overwinning van Unidos 2 dit seizoen is er meteen een om trots op te kunnen zijn. Men bezorgde zichzelf de eerste overwinning en daardoor tegenstander Sithoc zijn eerste nederlaag deze competitie. In deze derde wedstrijd voor Unidos 2 werd ook voor het eerst gescoord. De drie doelpunten waren voldoende voor de twee punten. Sithoc kwam namelijk niet verder dan twee goals.

Er zijn nog maar vijf teams van de in totaal 29 actieve teams binnen VCVF-verband die nog geen nederlaag hebben geleden. Vier van de vijf zijn in de C-klasse terug te vinden. De vijfde is UNA in de B-klasse. Willemstad 2 was tegenstander van de studenten aan de Juan Hatoweg. Het werd een regelmatige 3-0 winst voor UNA. Willemstad 2 heeft nu samen met Willemstad 3 de twijfelachtige eer de enige ploegen in de competitie te zijn die nog geen enkel winstpuntje wisten bijeen te sprokkelen.

Angua, vorige jaren altijd een ploeg die tussen de B- en de C-klasse in voetbalde, is duidelijk in sterkte toegenomen. Na de 2-0 overwinning op Quick '60 2 staat men nu op een tweede plaats. Samen met UNA, DTS 2 en Sithoc zal men moeten gaan uitmaken wie zich kampioen mag gaan noemen.

C-klasse

Het meest in het oog lopende resultaat in de C-klasse is wel het zeer nette 1-1 gelijkspel dat Abrahamsz HCCc 3 tegen het zo sterke Scherpenheuvel bereikte. Deze Amigoe-kijktip was het aanzien volledig waard. Het was Scherpenheuvel dat de score opende via Lucia, die met een ver schot keeper Stegeman verraste. Verder werden vele duels op het middenveld uitgevochten. AHCCc 3 heeft in de eerste helft eigenlijk weinig echte kansen geschapen. Na een rigoreuze wissel in de rust (er werden drie spelers gewisseld) werd plotseling veelvuldig aangevallen. En reeds na drie minuten wist Does de bal zodanig voor te zetten over links dat Van Scharrenburg zichzelf weer een tree hoger op de topscoorderslijst kon brengen. Met een simpele voetbeweging zette hij de keeper op het verkeerde been en scoorde beheerst 1-1.

Beide ploegen kregen daarna nog een aantal kansen, maar geen enkele werd meer in een goal omgezet. Een schot van La Cruz werd door de Scherpenheuvel-keeper zeer knap uit de kruising getikt. De snelle Van Driel, vorig jaar topscoorder bij de veteranen, is na een langdurige blessure weer terug in de ploeg. Door zijn snelheid wist hij nog menige gevaarlijke situatie te creëren. Helaas voor de groen-witte ploeg leverde het geen doelpunt op.

Amareira heeft eindelijk een overwinning mogen behalen. Willemstad 3 was (wederom) een gewillig slachtoffer. De 10-0 uitslag deed de ploeg een plaats stijgen op de ranglijst. Willemstad 3 is de enige ploeg in de competitie van de VCVF die nog geen doelpunt bij de tegenstander heeft kunnen scoren.

Willemstad 4, de ploeg van Koos de Vos, Leen Huizer, Hans de Wit c.s., heeft dankzij een ruime 5-1 overwinning op Quick '60 4 de leiding in de C-klasse II overgenomen van DROV. Dit dankzij een 1-1 gelijkspel van oud-koploper DROV, hetgeen tevens het eerste tegendoelpunt betekende voor de ambtenarenploeg, tegen DTS 3.

Quick '60 5 was te sterk voor Abrahamsz HCCc 2: 3-1.

WILLEMSTAD — De topscoorderslijst van de VCVF ziet er na het afgelopen weekeinde als volgt uit:

1. R. Martis (Sch)	11
2. S. Theunissen (Wsd)	7
H. de Wit (Wsd 4)	7
4. H. Does (AHCCc 3)	5
Van Scharrenburg (AHCCc 3)	5
A. Paulina (DTS 3)	5
Godfried (MSV)	5
8. P. Keijers (AHCCc 3); R. v.d. Veen (Ang); Ch. Muskiet (Ang); S, Drommond (DTS); S. Walle (DTS 2); E. Evertsz (Qck); R. Salas (Wsd) en T. Hellinga (Wsd 4)	4

Het programma voor het komend paasweekeinde is als volgt:

Zaterdag 29 maart (aanvang 16.30 uur):
B-klasse: Willemstad 2 - Sithoc (Kintjan); UNA - Unidos 2 (UNA).
C-klasse: Quick '60 3 - Willemstad 3 (Semikok).

Maandag 31 maart (Tweede Paasdag, aanvang 15.30 uur):
A-klasse: TES - Bandi Kas (Kintjan).
B-klasse: DTS 2 - Quick '60 2 (Sta. Maria).
Aanvang 16.00 uur:
C-klasse: Quick '60 5 - Willemstad 4 (Semikok); Abrahamsz HCCc 3 - De Juristen (Zapateer).
Aanvang 17.00 uur:
A-klasse: Willemstad - DTS (Kintjan); Abrahamsz HCCc - Quick '60 (Zapateer).
C-klasse: Quick '60 4 - Abrhamsz HCCc 2 (Semikok); Amareira - Jan Thiel Boys (Fuik); DTS 3 - Bandolino (Sta. Maria).

Standen van de VCVF-competitie

A-KLASSE						
1.Quick '60	6	2	3	1	7	13-10
2.Willemstad	5	3	0	2	6	16-10
3.MSV Zeemacht	5	3	0	2	6	13-11
4.Abrahamsz HCCc	4	2	1	1	5	8- 4
5.Bandi Kas	4	2	1	1	5	6- 4
6.DTS	4	1	2	1	4	6- 6
7.Unidos	4	1	0	3	2	3-10
8.TES	4	0	1	3	1	1-11
B-KLASSE						
1.UNA	4	3	1	0	7	11- 3
2.Angua	5	3	1	1	7	13- 5
3.DTS 2	4	2	1	1	5	9- 4
4.Sithoc	4	2	1	1	5	8- 4
5.Unidos 2	3	1	0	2	2	3- 7
6.Quick '60 2	4	1	0	3	2	2- 8
7.Willemstad 2	4	0	0	4	0	1-16
C-KLASSE I						
1.Scherpenheuvel	5	4	1	0	9	30- 2
2.Abrahamsz HCCc 3	5	3	2	0	8	17- 3
3.De Juristen	3	2	1	0	5	11- 2
4.Jan Thiel Boys	3	1	1	1	3	1- 7
5.Amareira	4	1	0	3	2	13- 7
6.Quick '60 3	4	0	1	3	1	2-13
7.Willemstad 3	4	0	0	0	4	0-40
C-KLASSE II						
1.Willemstad 4	4	3	0	1	6	19- 5
2.DROV	4	2	2	0	6	5- 1
3.DTS 3	4	2	1	1	5	9- 5
4.Quick '60 5	4	2	1	1	5	7- 8
5.Quick '60 4	4	1	1	2	3	3- 7
6.Abrahamsz HCCc 2	4	1	0	3	2	5-13
7.Bandolino	4	0	1	3	1	4-13

DAMMEN/DORDRECHT — John van den Borst heeft zich als winnaar van een herkamp in Dordrecht geplaatst voor de finale van het toernooi om het nationaal kampioenschap dammen, dat van 25 maart tot en met 5 april in de Domtoren in Utrecht wordt gehouden. De twaalf finalisten zijn: Jannes van der Wal (titelhouder), Rob Clerc, Geert van Aalten, Bauke Bies, Ruud Palmer, Jeroen Goudt, Gerard Jansen, Hans Vermin, Rob Geurtsen, Hein Meier, Paul Oudshoorn en John van den Borst.

VOETBAL/OPOLE — Het Poolse nationale voetbalelftal voor spelers tot 21 jaar, heeft woensdag een kwalificatie- wedstrijd voor het Europees kampioenschap tegen Hongarije met 1-0 gewonnen. Dariusz Marciniak was de doelpuntenmaker.

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(«zwembad»)
09.00-12.00/14.00-17.00 uur open voor publiek.

BOKSEN
(«Harts Promotions»)
vanaf 20.15 uur Erwin Epsidensia vs Kid Lagadishi;
Elvis Perez vs Calixto Miranda;
Malta Moreno vs Nelson Miranda;
Easy Boy Michael vs Angel Jiménez;
Tommy Valoy vs José Salazar - Sentro Deportivo Kòrsou.

*****

VRIJDAG

TAFELTENNIS
Jeugdtoernooi - Recreatiecentrum Irene Moreno, Suffisant.

BASEBALL
(«Little League»)
10.00 uur Cindu vs Ennia;
12.00 uur ABN vs Mas Production;
14.00 AGT vs Pet Care;
16.00 uur Amalie vs Muebles Kennedy - Little League Ballpark, Suffisant.

CURAÇAO SAIL-IN
10.00 uur start Spaanse Water nr. Hotel Coral Cliff;
14.00 uur start B-klasse Sunfish - Coral Cliff.

*****

ZATERDAG

BODYBUILDING
Invitational Championships for men, women en mix pairs - Sentro Deportivo Kòrsou.

BASEBALL
«Friese Vlag Jeugdtoernooi»)
09.30-18.15 uur wedstrijden - Don Nicho Hurtado Ballpark.
(«Little League»)
10.00 uur Shelltox vs Libby's;
12.00 uur Amstel vs Marchena Hardware;
14.00 uur Zwitsal vs Cindu;
16.00 uur Kodela vs CWP - Little League Ballpark, Suffisant.

SCHAKEN
(«SV Janwé»)
Pasen Snelschaaktoernooi - BC Janwé.

CURAÇAO SAIL-IN
10.00 uur start Coral Cliff langs de baaien van Bandabao;
14.30 uur windsurfers / sunfishes / catswedstrijd - Coral Cliff.

*****

ZONDAG

BODYBUILDING
Invitational championships for men, women en mix pairs - Sentro Deportivo Kòrsou.

VOETBAL
(«Fedeprof»)
18.00 uur Jong Holland vs Sithoc - Sentro Deportivo Kòrsou.

CURAÇAO SAIL-IN
06.00, 07.00 en 08.00 uur start Coral Cliff nr. Spaanse Water.

*****

MAANDAG

BASEBALL
(«Friese Vlag Jeugdtoernooi»)
09.30-18.15 uur finale-wedstrijden - Don Nicho Hurtado Ballpark.
(«Little League»)
10.00 uur KLM vs Video Shack;
12.00 uur Love Ice vs ABN;
14.00 uur Mas Production vs Amalie;
16.00 uur Meubles Kennedy vs AGT - Little League Ballpark, Suffisant.

KARATE
(«Goju-CTI»)
11.00 uur competitie - Amador Nita MAVO.

FIETSEN
(«Hr. Ms. Van Galen Toertocht»)
08.00-13.00 uur start Marine Basis Parera.

ZWEMMEN
(«2½ km-tocht»)
± 13.00 uur start Barbara Beach.

*****

Op Tweede Paasdag:

Asiento organiseert de 2,5 km-zwemtocht

WILLEMSTAD — Traditiegetrouw zal op Tweede Paasdag, maandag 31 maart, zich weer veel zwemmers en zwemsters te water begeven om deel te nemen aan de 32e 2,5 kilometer-zwemtocht op het Spaanse water. Deze in de loop der jaren tot een echte zwemklassieker ontwikkelde zwemtocht wordt elk jaar door de S.O.V. Asiento georganiseerd.

De zwemtocht is onderverdeeld in een wedstrijd- en een tourklasse. Verreweg het grootste aantal deelnemers zwemt in de tourklasse; het zijn echter de wedstrijdzwemmers die voor de meeste spanning zullen zorgen. De strijd is hier volledig open en zijn zeker vier tot zes kanshebbers voor de beschikbare wisselbeker.

Een ieder die deel wenst te nemen aan deze zwemtocht kan zich op de wedstrijddag zelf opgeven tussen 11.00 en 13.30 uur op de jachthaven van Asiento op Brakkeput Mei-Mei. Het inschrijfgeld bedraagt *fl.* 4,-- per persoon. De start is ter hoogte van Barbara Beach en alle deelnemers zullen met een lichter vanaf Asiento naar het startpunt worden gebracht.

De wedstrijdzwemmers zullen als eersten vertrekken. Vijf minuten later springen de tourzwemmers in het zilte nat. Alle deelnemers zullen worden begeleid en zonodig bijgestaan door een vloot van volgboten naar de finish bij de starttoren van de jachthaven van Asiento. Elke deelnemer krijgt in ieder geval een herinneringslint. De prijsuitreiking aan de wedstrijdzwemmers vindt omstreeks 17.00 uur plaats.

De organisatie verzoekt alle bestuurders van motorboten, zeilers en windsurfers om zich niet tussen de zwemmers te begeven.

Arsenal-trainer neemt ontslag

LONDEN — Arsenal zit sinds zaterdagavond zonder hoofdtrainer. Don Howe, een van de beroemde namen in de Britse trainerswereld, diende direct na de 3-0 zege op Coventry city zijn ontslag in. Reden voor het onverwachte besluit waren de contacten tussen de Londense vereniging en Terry Venables. De huidige oefenmeester van FC Barcelona verlaat ondanks veel successen aan het einde van het seizoen de Spaanse vereniging. Hoewel het nog niet zeker is dat de vroegere oefenmeester van Queens Park Rangers ook inderdaad naar Arsenal komt, vatte Howe de handelwijze van het bestuur als een motie van wantrouwen op. Het contract van Howe met Arsenal liep aan het einde van dit seizoen af. De Londense vereniging bezet op het moment de vijfde plaats op de ranglijst.

WILLEMSTAD — De ontmoeting tussen Undeba en Centro leverde het publiek gisteren een boeiend schouwspel op. De spanning in de wedstrijd bleef tot het einde toe, toen drie minuten voor het eind-signaal Nooi Lucas voor Undeba de gelijkmaker scoorde en de stand op 2-2 bracht, gehandhaafd.

Strijdvaardig Centro was fel op winst uit

Undeba ontkomt maar net aan zijn eerste nederlaag

WILLEMSTAD — Undeba/NAC ontkwam gisteravond op het nippertje aan een eerste nederlaag in het seizoen. Een bijzonder strijdvaardige Centro Dominguito/Foto Tramm bracht de regerend kampioen van de Antillen tot op de rand van verlies. Met nog nauwelijks drie minuten te gaan, stond men hopeloos achter met 1-2 en leek de volle winst voor de Dominguito- ploeg voor de bijna 1400 toeschouwers — met inbegrip van de grootste optimisten onder de Bandabaose aanhang — reeds een feit. De formatie van trainer Remuoldo Djaoen gaf zich echter niet gewonnen en slaagde er zowaar in uit een stormachtig alles- of- niets slotoffensief de gelijkmaker te produceren.

Een dramatische ontknoping voor een erg boeiende krachtmeting die het publiek veel afwisseling heeft geboden: 4 treffers (meer dan een-derde van het totale aantal totnutoe gemaakte doelpunten in de competitie), mooie acties van aanvallers, middenvelders en keepers. Centro's spel was, vooral in de eerste helft, imponerend. De jeugdige formatie die onderleiding staat van trainer Etienne Sillie toonde goed op elkaar ingespeeld te zijn en de technische basis te bezitten om de taktische instrukties van de leiding ten uitvoer te brengen. De centrale figuur was weer Hensley Felomina die als spelmaker richting en stuwing gaf aan de aanvalsactie. Onder leiding van Felomina ontketende Centro gedurende het eerste halfuur een stormachtige offensief dat in de 21ste minuut de eerste treffer opleverde. Sharlon de Windt werd uitstekend bediend middels een troughpass van Felomina en hij schoof de bal beheerst langs Robert Hansen die een fractie van een seconde te lang draalde om uit zijn doel te lopen.

Nene Fonseca ...bracht Centro op 2-1...

Sherwin de Windt ...eerste goal...

Undeba kwam echter nog voor de rust op gelijkte hoogte. Wakker geschud door het Centro-doelpunt ging de Bandabaose ploeg de zaken serieuzer aanpakken en het resultaat was een doelpunt van Kenneth Hooi in de 34ste minuut. Hooi kon ongestoord inkoppen op een hoge inzet voor de doelmond waarop doelman Ingemar Pieternella zich duidelijk verkeek.

Centro kreeg vroeg in de tweede helft weer inzicht op een zege toen Nene Fonseca reeds na 4 minuten spelen zijn tweede seizoentreffer liet noteren. Hij kon vrij inlopen op een uitgekiende pass van Sharlon de Windt en verschalkte doelman Hansen met een beheerste schuiver. De voorsprong werd lang met succes verdedigd door Chika Francisca c.s. maar de eindstreep werd niet gehaald. Met nog slechts 3 minuten te spelen redde Nooi Lucas de situatie voor de Bandabaose ploeg. Hij strafte een fout af van doelman Pieternella die een schot van Jimmy Wolf niet afdoende weg werkte.

Het gelijkspel komt gunstig uit voor SUBT, dat voorlopig de leiderspositie blijft behouden. Undeba is tweede met 4 punten terwijl Centro met 3 punten opgeklommen is naar een gedeelte derde plaats. Behalve Centro hebben zowel Jong Colombia, Sithoc als Victory Boys 3 punten. In de tweede divisie wordt de eerste plaats thans gedeeld door Scherpenheuvel en Centro Barber. Laatstgenoemde ploeg registreerde gisteravond haar tweede overwinning. Dit gebeurde ten koste van De Koning dat met 1-0 werd verslagen. Het enige doelpunt werd uit een strafschop gescoord door Alcides Weert. Weert scoorde daarmee zijn derde seizoentreffer.

De competitie wordt zondag voortgezet met de wedstrijd Jong Holland - Sithoc. Jong Holland speelde tweemall doelpuntloos gelijk en verloor met 1-2 van Victory Boys terwijl Sithoc driemaal zonder doelpunten gelijk speelde.

Nooi Lucas ...bracht redding...

Kenneth Hooi ...scoorde voor Undeba...

IN DE KANTLIJN

door: R Snow

Marcos, de anti- Sandinistas en Gaddafi, het heeft de afgelopen weken niet aan nieuws ontbroken. In de marge van de opzienbarende gebeurtenissen rond die namen is minstens duidelijk geworden hoe grillig de zogenaamde nieuwsmakers reageren. Vooral waar het Washington betreft. Het feit, dat zij anderen met verve van die karakterloosheid beschuldigen, onderstreept die observatie alleen maar. Het begon met ex- -president Marcos. Men had geen woorden genoeg om duidelijk te maken hoe eenzijdig rechts de Amerikaanse regering wel was, zolang als die zich niet tegen het corrupte bewind van de Filipijnse president uitsprak. Maar toen het Witte Huis zich distantieerde van dat bewind, heette het "gedraai". Ronald Reagan's steun aan de anti- Sandinistas wordt als een vorm van neo- imperialisme aan de kaak gesteld op een wijze, die zou doen vermoeden dat de bewindvoerders in Managua de spreekbuis zijn van een onderdrukt volk. Dat laatste is waar, maar de Sandinistas zijn daar eerder de oorzaak van dan een stem die schreeuwt in de woestijn van het onrecht. Maanden, zo niet jaren lang heeft men zich opgewonden over de kwalijke rol van Gaddafi met betrekking tot het opleiden en steunen van terroristen, maar nu er ten lange leste wordt opgetreden, heet het dat de VS een oorlogszuchtige natie is. Met andere woorden het lijkt erop dat wat de Amerikaanse regering ook doet, het is altijd fout. En dat is zo'n fixatie, dat men bereid is impliciet de meest verfoeilijke zaken goed te praten.

Het regime van kolonel Gaddafi is hiervan het laatste voorbeeld. Een regime dat zonder enige overdrijving als irrationeel en destructief genoemd moet worden. Jaren lang zijn grote sommen gelds uitgegeven aan het in stand houden en doen groeien van dat meest walgelijke verschijnsel van deze tijd: het terrorisme. Talloze onschuldige burgers van allerlei nationaliteit zijn er door uitgemoord. Waar wordt de wereld door de media op vergast? Met semi- instructieve rapportages, die willen aantonen dat de Lybische leider voor zijn volk groots en bevrijdend werk heeft gedaan. Ook een Curaçaos radiostation vond het onlangs nodig haar luisteraars een stuk "objectieve" voorlichting te geven over het verlichte regime van de kolonel. Een journalistieke opstelling, die doet denken aan de berichtgeving over Nazi- Duitsland vlak voor de Tweede Wereldoorlog. Hitler en zijn trewanten deden ook toen zoveel constructiefs voor het eigen volk! Dat men er zich achteraf de oren van het hoofd over schaamt, is duidelijk geen enkele belemmering om vandaag aan de dag hetzelfde pad op te gaan.

De vraag is uiteraard wat daar achter steekt? Hoe komt het, dat zo ostentatief met twee maten gemeten wordt? Marcos was een dictator, die America behoorde te kortwieken, maar van het niet minder dictatoriale bewind in Nicaragua moet afgebleven worden. De eerste reden is, dat hoe langer hoe meer media zich allereerst politiek opstellen en pas daarna gaan informeren. Een tweede reden is dat de journalist uit zucht naar populariteit zich maar al te graag laat verleiden tot wat de heersende «under-dog»- mentaliteit maar al te graag hoort. En daarmee is ook de derde reden aangegeven. Op volwassen wijze de democratie beleven, is kennelijk niet eenvoudig. Mensen blijven zich afzetten tegen wat men zelf beleeft als "de machthebbers". Dat die in landen als de VS en het onze gekozen zijn en ter verantwoording geroepen kunnen worden lijkt daarbij vergeten te worden. Degene die daar wel bij varen, zijn dan precies de Gaddafi's en de Ortega's. Lieden die er niet over denken zich ooit te verantwoorden over hun beleid en daden.

Concert Orfeon Crescendo

WILLEMSTAD — Wanneer hier tijden lang geen concert te genieten valt, en dan op één avond twee koorconcerten tegelijk plaatsvinden, is dat een reden om meer dan 1 wenkbrauw (hoog) op te trekken. Alla, het zij zo op Curaçao.

Daarom jammer van de halfvolle kerk op Brievengat, waar het koor Orfeon Crescendo o.l.v. dirigent Frank Davelaar een Paasconcert presenteerde. Het aldaar ten gehore gebrachte Requiem van Cherubini was een gang daar naar toe alleszins de moeite waard.

Een koorwerk van deze "Italiaan, die naar Frankrijk kwam om Duitse muziek te schrijven", dat nog altijd in aanzien staat en door velen minstens gelijkwaardig aan Mozart's Requiem geacht wordt.

Stille smart in Introitus en Kyrie, de verschrikkingen van de Jongste Dag in het Dies Irae, de vertroosting in het Agnus Dei, geeft een componist de gelegenheid alle registers van zijn kunnen te openen, en dat is bij Cherubini niet weinig. Hij beheerst de meerstemmige schrijfwijze volledig.

Het Orfeon Crescendo koor had er een aardige kluif aan, maar heeft de hier en daar duivels ingewikkelde partituur wonderwel gestalte gegeven.

Pianist Robert Rojer heeft op een zielig pianootje alles gedaan om de smartelijke, dan wel meditatieve, juichende of verheven stemmingen die de diverse delen vereisen, tot hun recht te brengen.

In het eerste deel, Introitus en Kyrie heerst stille smart. De muziek blijft donker getint. Het Dies Irae vormt een hoogtepunt van dit werk. Starre, ritmische motieven (in het orkest de bazuinen) brengen ongehoorde effecten teweeg. Met grote kracht schildert de componist de verschrikkingen van de Jongste Dag, gepaard met de verschrikkingen van de koor- dirigent, die zich bij het Recordare en Offertorium voor een canon met dubbel contrapunt en zelfs een machtige tripelfuga geplaatst ziet.

Het koor heeft zich er — een betere zaak waardig — knap doorheen geslagen, de intenties van de dirigent werden geconcentreerd gevolgd, men heeft zich alle moeite getroost om hier wat indrukwekkends van te maken.

Wat mij betreft zijn zij daarin zeer wel geslaagd.

Landheer

Open House Landhuis Brievengat

WILLEMSTAD— Landhuis Brievengat houdt op 30 maart weer "Open House". Het landhuis is die dag geopend van tien uur 's morgens tot drie uur 's middags. Te koop zijn lokale met de hand vervaardigde artikelen en daarnaast kunnen de bezoekers genieten van dans en muziek van Grupo Folklorico Antiyano. Voor de kinderen is er een paasattractie. De bar is geopend en er zijn sate's te koop en gerechten in criollo- stijl. Op 28 maart is er weer rijsttafel, ditmaal echter met visgerechten en op 29 maart bbq- avond. Beide avonden is life- muziek aanwezig. Reserveren op tel 78344.

Forum-discussie over toerisme

WILLEMSTAD— Manon Services Inc organiseert op drie april om acht uur 's avonds in de bovenzaal van de Kamer van Koophandel een forum- discussie met als thema : Curaçaosch toerisme waarheen? Aan dit forum zullen zowel beleidmakers als uitvoerend bij toerisme betrokkenen deelnemen. Alle mensen die zich op enigerlei wijze voelen betrokken bij toerisme kunnen deze avond bijwonen. Het sport- marketing bureau Manon Services Inc gaat zich in de komende tijd bezig houden met het stimuleren van het toerisme. Een activiteit die in juni reeds plaats vindt zijn internationale windsurf wedstrijden. Aan de wedstrijden doen internationale bekende surfsterren mee, waaronder olympisch gouden medaille winnaar Stephan van de Berg.

WILLEMSTAD— Op Eerste Paasdag wordt te Rust & Burgh een show gegeven van communiekleding voor zowel meisjes, jongens, madrina en padrino. Ook ontbreekt de traditionele "taarttafel" niet. Voor de muzikale omlijsting zorgt Vivian Frans & Company. Verschillende stoffenzaken, schoenenzaken en een kapster verlenen hun medewerking aan deze show, waarvan de organisatie rust bij Ardieth Martha. De show begint om zes uur 's avonds en de toegangsprijs bedraagt 15 gulden.

Krediet-groei van 5,5 miljoen

Banco di Caribe haalt goede jaar-resultaten

WILLEMSTAD — Ondanks het feit, dat het bankwezen op de Antillen duidelijk de effecten ondervond van de negatieve economische ontwikkelingen van het afgelopen jaar en de totale lokale kredietverlening met ruim 65 miljoen afnam, wist de Banco di Caribe een groei te verwezenlijken van circa zeven procent.

Uit de jaar- resultaten van de Banco di Caribe over 1985, blijkt dat deze bank vorig jaar een krediet- groei van 5,5 miljoen wist te realiseren. Het merendeel van deze kredieten werd verstrekt aan de bouw- sector voor veelal door ontwikkelings- gelden gesecureerde nieuwbouw, renovaties, alsmede ten behoeve van de toeristen- sector. Die kredieten, zo is de bank van oordeel, hielden de werkgelegenheid in stand en verbeterden de toeristische infra- structuur. Beide belangrijke elementen in de toekomst van de Antillen, aldus de bank.

Uit het balansbeeld van Banco di Caribe blijkt tevens dat door toevoegingen aan het eigen vermogen via de winst- inhouding, de solvabiliteit van de bank met niet minder dan 18 procent toenam. De directie van de bank stelt dan ook resumerend, dat haar doelstellingen voor 1985, te weten consolidatie van wat bereikt is, ruimschoots gehaald zijn en dat zelfs groei en solvabiliteits- verbetering werden bereikt.

De bank, meldt tevens een door Banco di Caribe uitgegeven persbericht, meent met betrekking tot 1986 indicaties te zien, dat de economische neergang tot een stilstand zal komen. De bank- directie voorziet dan ook met zeker optimisme, dat in de jaren na 1986 een geleidelijke opleving op gang zal kunnen worden gebracht. Daarbij is het echter wel van belang, aldus Banco di Caribe, dat het bankwezen de goede, nieuwe projecten weet te onderscheiden en bereid is deze te financieren, aangezien "kansen op herstel niet mogen worden gemist".

Rosanna disco hernieuwd open

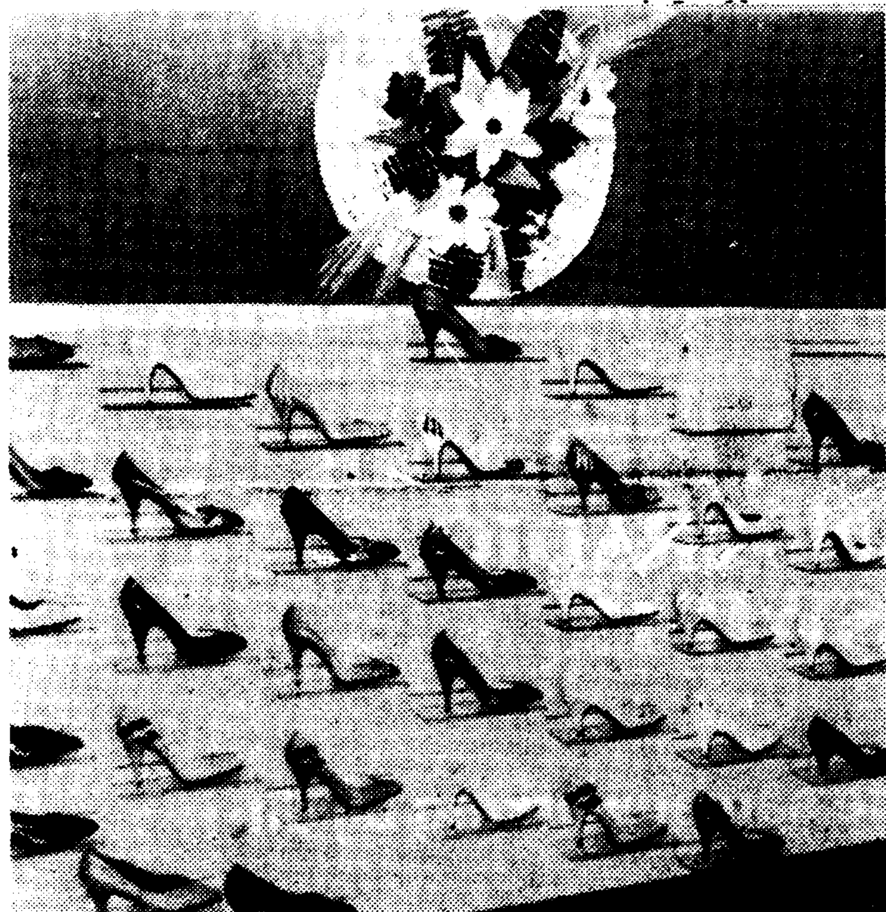
WILLEMSTAD — Rosanna Disco II zal aanstaande zaterdag heropend worden met een groots festijn. Zoals bekend is deze discotheek enige tijd gesloten geweest na een brand. Het interieur is volledig vernieuwd waarbij nieuwe lichteffecten zijn toegevoegd die eerder alleen in Hollywood en Las Vegas te zien waren, zo wordt het publiek beloofd.

Ook de muziekinstallatie is vernieuwd: de allernieuwste apparatuur is in de discotheek opgesteld om het publiek van de laatste hits te laten genieten.

Aanstaande zaterdag 29 maart, vindt de officiele heropening plaats waarbij het publiek wordt toegezegd dat in de nabije toekomst nog vele verrassingen zullen volgen.

Zakenvaria

SHOES 'N THINGS, heeft onlangs aan de Sta Rosaweg haar deuren geopend. De nieuwe zaak verkoopt naast schoenen ook tassen en fantasie- sieraden voor kinderen. Shoes 'n Things ligt naast Flowershop van Engelen.

Grandiose disco-avond op Piscateque

WILLEMSTAD — De Piscateque van het Curaçao Caribbean Hotel zal zondag 30 maart omgetoverd worden in een discotheek zoals er geen op Curaçao bestaat. De zeer bekende "miniteca" uit Venezuela "New York, New York" is momenteel op Curaçao en zal een eenmalig optreden geven aanstaande zondag. Met een installatie van maar liefst 8000 watt is "New York, New York" naar Curaçao afgereisd en zal hier niet alleen een lichtshow geven, maar tevens met rookmachines werken en ander disco- materiaal waardoor de Piscateque in een zeer moderne discotheek wordt omgetoverd.

Behalve New York, New York zal ook een Curaçaose DJ in persoon van Ted Koetsier aanwezig zijn terwijl de Venezolaanse dubbelgangster van Madonna een halfuur durend optreden geeft. Bovendien worden aan de ingang stickers uitgedeeld en zijn er sweaters van New York, New York verkrijgbaar. Kortom een avond die niet gemist kan worden. De kaarten voor dit evenement zijn verkrijgbaar voor 12,50 gulden op de bekende verkoopadressen. Vanaf negen uur 's avonds zal de muziek uit de boxen dreunen terwijl de lichten blijven draaien tot drie uur in de ochtend.

Casas de las Americas-prijzen

HAVANA — Auteurs uit Argentinie, Barbados, Chili, Cuba en Peru hebben de literatuurprijs gewonnen van Casa de las Americas voor 1986 op Cuba, zo meldt het Cubaanse persbureau Prensa Latina. De prijs voor kinder- en jeugdboeken gaat naar de Argentijnse Silvia Graciela Schujer. De prijs voor het Engelse Caribische boek gaat naar Edward Kamau Brathwaite van Barbados, de gedichtenprijs gaat naar de Chileen Alexis Figueroa Aracena, de prijs voor het historische- sociale essay gaat naar Alberto Flores Galindo van Peru en de verhaal- prijs komt terecht bij Reinaldo Montero van Cuba. De jury bestond uit twintig vooraanstaande literatoren die bij hun keuze 352 boeken hebben betrokken.

EG- hulp voor rampgebied in Peru

BRUSSEL — De Europese Gemeenschap heeft vierhonderdduizend ecu's (EG- rekeneenheid) oftewel 372.000 dollar noodhulp verstrekt aan Peru. Deze is bedoeld voor de slachtoffers van het noodweer waardoor onlangs het gebied rond het Titicaca- meer werd getroffen, waarna als gevolg van overstromingen niet minder dan 215.000 mensen moesten worden geevacueerd. De hulp bestaat uit de[illegible] en ander nood- materiaal.

CONDENSED BALANCE SHEET AS AT 31 DECEMBER 1985

BANCO DI CARIBE N.V.

ASSETS	31 December 1985 f. = US$0.56	31 December 1984 f. = US$0.56
Cash and due from Banks	8.842.000	13.518.000
Neth. Ant. treasury bills and bonds	8.938.000	4.983.000
Loans	55.701.000	51.791.000
Fixed assets	2.518.000	2.336.000
Investments	100.000	100.000
Other assets	463.000	415.000
Clients Liability under L/C's and Guarantees	4.939.000	2.844.000
	NAf. 81.501.000	75.987.000

LIABILITIES	31 December 1985 f. = US$0.56	31 December 1984 f. = US$0.56
Capital, paid up	650.000	650.000
Reserves	3.408.000	2.776.000
Shareholders' equity	4.058.000	3.426.000
Subordinated Loans	1.693.000	1.562.000
Total shareholders' equity and subordinated Loans	5.751.000	4.988.000
Due to Banks	996.000	149.000
Deposits:		
Time and Savings	61.086.000	58.058.000
Demand	7.176.000	7.525.000
Other Liabilities	1.553.000	2.423.000
L/C's and Guarantees issued	4.939.000	2.844.000
	NAf. 81.501.000	75.987.000

TERITORIO INSULAR DI KORSOU

Manera anunsiá ta publiká awor en adelante tur siman puestonan pa kuá a risibí un petishon pa duna personanan no antiano permit pa traha na Kòrsou. Ta trata di e siguiente puestonan:
- Gerente di pakus;
- Tékniko eléktriko i di instrumento;
- Tenedó di buki (Boekhouder);
- Lider di proyekto (pa personanan ku hendikèp mental);
- Gerente di empresa di fèrf;
- Hefe di atministrashon;
- Asistente di akountant;
- Kriá pa keda drumi;

Si bo ta kualifiká pa un di e puestonan akí, pasa na Servisio Arbeidszorg den Penstraat 322 òf yama telefòn 613022 ekstenshon 38.

Dept. R.P.

WILLEMSTAD— Gezaghebber Ronnie Casseres en gedeputeerde Agustin Diaz, die tevens president- commissaris is van Setel NV hebben een bezoek afgelegd aan de twee Zweedse telecommunicatie top- functionarissen Tony Hagstrom en Janne Blohm. Op de foto vlnr: Staffan Cronholm, Janne Blohm, Tony Hagstrom, Angel Kook, gedeputeerde Diaz en gezaghebber Casseres.

Copei wil dat min. Hernandez aftreedt als voorzitter OPEC

CARACAS — De christendemocratische oppositiepartij Copei in Venezuela heeft om het aftreden van minister Arturo Hernandez Grisanti als voorzitter van de OPEC gevraagd. De Venezolaanse minister voor Energie- en Mijnzaken was voor 1986 tot voorzitter benoemd van de Organisatie van olie-exporterende landen (OPEC). Volgens de Copei is het in het belang van Venezuela dat minister Hernandez Grisanti een einde maakt aan het vervullen van deze dubbelrol. Zo heeft Copei- secretaris Eduardo Fernandez verklaard tegenover het dagblad El Nacional. De Venezolaanse minister heeft het voorzitterschap op zich genomen onder de slechtst mogelijke omstandigheden bij de Opec, zo meent de Copei.

In Colombia

Door guerrilla gekaapt vliegtuig als wrak teruggevonden

BOGOTA — Het door de Colombiaanse guerrilla gekaapt en verongelukt vliegtuig van de burgerluchtvaart is in het woudengebied van Colombia teruggevonden. De stoffelijke overschotten van negen inzittenden zijn gevonden in het Guainia- gebied aan de grens met Brazilie, zo heeft de vrouwelijke gouverneur van het gebied Graciela Ortiz de Mora bekend gemaakt. Het tweemotorig Navajo- vliegtuig werd sinds 18 december vermist. De wrakstukken ervan werden onlangs door campesinos gevonden die de autoriteiten van hun vondst in kennis stelden. Men heeft slechts de lichamen van twee bemanningsleden kunnen identificeren en van een passagier. De andere zes slachtoffers waren kennelijk de guerrillastrijders die de kaping voor hun rekening hadden genomen en daarmee hun doodvonnis tekenden. Het vliegtuig moet bij een klein vliegveld in de wildernis zijn neergestort, hoogstwaarschijnlijk omdat het toestel met negen mensen aan boord overbelast was.

Bisschop Honduras: Priester door contra's vermoord

TEGUCIGALPA — De Canadese priester Williams Arsenault is door anti- Sandinistische guerrillastrijders gedood, zo meent de Hondurese bisschop mgr Luis Santos Villeda van Santa Rosa de Copan, de belangrijkste stad van het westelijk deel van Honduras. Hij is niet het slachtoffer geworden van Hondurezen maar van contra's uit Nicaragua, aldus de bisschop.

De 54- jarige priester werd onlangs in een kleine stad buiten de hoofdstad Tegugicalpa in een val gelokt: men had hem gevraagd een familielid te komen bedienen maar hij werd onderweg opgewacht door mannen die gebruik maakten van het type vuurwapen waarvan de Hondurese politie en het leger zich bedienen.

Volgens de recherche gaat het inderdaad om Nicaraguanen die zich «in onze macht bevinden». Maar daar zegt men wel dat het onderzoek nog in volle gang is. Mgr Santos Villeda die volgens het dagblad El Tribunal van Santa Rosa de Copan erg ontdaan was over de moord op de priester wordt door het dagblad geciteerd waar hij zei dat Nicaraguaanse contra's verantwoordelijk voor de moord zijn, «maar wij zijn ook allemaal schuldig omdat we deze mensen (contra's, Tribunal) tolereren. Wij hebben toegestaan dat deze contra's onze vrouwen onteren en veel van onze landgenoten zijn door hen gedood, terwijl wij bleven slapen en soms deden we net of we er niets mee te maken hadden», aldus de bisschop. De ouders van de Canadese priester hebben besloten dat hij in zijn geboortestad San Buenaventura wordt begraven in Canada.

Door beurzenbeleid voor Colombia

Antilliaanse studenten in financiële problemen

WILLEMSTAD — De Antilliaanse studenten die in Colombia met een beurs hun opleiding volgen, voelen zich gediscrimineerd. Niet alleen ontvangen zij regelmatig minder geld door de onvaste koers van de Colombiaanse peso, maar evenzo ontvangen zij hun geld regelmatig te laat. Correspondentie en klachten hierover, leverden tot op heden niets op.

De studenten hebben zich nu geformeerd in een commissie en hoopt zo met gebundelde krachten iets te bereiken. In een zeer uitgebreid document aan de Antilliaanse media, leggen zij hun probleem tot in de details uit. De Antilliaanse studenten zijn het gezeur over hun geld beu. Als toekomstige arbeidskrachten van de Antillen, eisen de studenten met respect behandeld te worden.

De financiele problemen spelen al jaren, zo wordt door de commissie naar voren gebracht. De studenten behoren hun geld in vier termijnen te ontvangen waarbij ze dan het geld krijgen voor drie maanden levensonderhoud. Zo had ook in januari (voor de maanden januari, februari en maart) een betaling moeten plaatsvinden. Met enige vertraging, aldus het schrijven, is dit inderdaad gebeurd. Er is echter minder aan de studenten overgemaakt dan zij volgens de beursreglementen behoren te ontvangen.

Navraag bij de instantie ICETEX die zich in Colombia bezig houdt met de Antilliaanse studenten, leverde de wetenschap op dat de gelden zijn betaald uit een reserve- potje omdat er uit Curaçao helemaal niets is gekomen, aldus de verontwaardigde studenten. Die maken zich nu ernstige zorgen over hun financiele wel en wee. Niet alleen zitten ze in de problemen omdat ze met minder geld amper rond kunnen komen, maar tevens is gebleken dat vlak voor de feestdagen nog steeds geen geld is overgemaakt vanuit Curaçao. Dat heeft tot gevolg, aldus de verontruste studenten, dat ook de betaling van april (voor de maanden april, mei en juni) in gevaar komt omdat tijdens feestdagen niet gewerkt wordt.

Dit probleem is niet van de ene dag op de andere ontstaan, aldus de studenten die stellen dat zij op Curaçao als "lastig" gezien worden. Al jaren komt het regelmatig voor dat het geld te laat wordt overgemaakt terwijl zij tevens minder ontvangen in verband met de onregelmatige koers van de peso. Verschillende malen is op Curaçao bij de betrokken instanties aan de bel getrokken, zo wordt naar voren gebracht, dit leverde echter nooit een positief resultaat op.

De commissie doet in het schrijven dan ook een aanbeveling om een einde te maken aan de problemen. Zij willen dat het geld voortaan in twee bedragen (elk voor zes maanden levensonderhoud) aan hun ouders wordt overgemaakt. Omdat er ieder half jaar wel een student naar Curaçao afreist voor een kort bezoek, zou die de checks kunnen verzamelen en mee nemen naar Colombia. Daar willen de studenten dan zelf voor verspreiding van het geld zorgen, "dan hoeven we het departement van Onderwijs niet langer lastig te vallen", aldus de studenten.

Een reactie van het departement van Onderwijs bleek vanmorgen onmogelijk: dit departement houdt zich deze week bezig met een verhuizing en is onbereikbaar.

Ecuador probeert chaos om goud- wingebied op te vangen

QUITO — Met de vestiging van een filiaal van de Centrale bank van Ecuador in de mijnstad Nambija probeert de Ecuadoriaanse regering een eind te maken aan de chaotische toestand welke er bestaat in de goudhandel ter plaatse. Nambija ligt in het woudengebied van de provincie Zamora- Chinchipe bij de grens met Peru. In dit gebied wonen zo'n dertigduizend verpauperde mijnwerkers. Het goud dat men er delft wordt er gekocht en in rudimentaire vorm gebruikt voor juweliers in Cuenca, Quito en Guayaquil, maar ook wordt het verstuurd naar Peru en Colombia. Volgens onderzoekingen ligt er in Nambija een bewezen reserve van ongeveer 180 ton 24 karaats goud in de grond. De vestiging van een kantoor waar het goud gekocht kan worden is het antwoord van de Centrale bank op de al lang gevoelde behoefte in deze regio om meer zekerheid te bieden aan de transacties met dit edel metaal.

Stroomonderbreking

Veel werkzaamheden kunnen wij voor U uitvoeren zonder U te storen, doch ditmaal moeten wij de stroomvoorziening onderbreken op:

- **Woensdag 2 april 1986 vanaf 09.00 t/m 16.00 uur**
- **Navajosweg, Araucaweg, Schuttersweg, Kapitelnsweg, gedeelte Gosieweg (vanaf Adjudantenweg tot omgeving Kaddoweg), gedeelte Siouxweg (vanaf Navajosweg tot kruising Ilandweg).**
- **Gedeelte F.D. Rooseveltweg (vanaf omgeving Antillenweg tot omgeving Venezuelaweg), Vuurlandweg, gedeelte Indianaweg (vanaf Venezuelaweg tot Elminaweg), Kansasweg, gedeelte Demeraraweg (vanaf Kansasweg tot Kentuckyweg) en Kentuckyweg.**

BEKENDMAKING

In het kader van een kontrole op de naleving van de Arbeidswetgeving alsook ter verkrijging van data m.b.t. de ontwikkeling van de primaire en de sekundaire arbeidsvoorwaarden zullen te beginnen op 1 april a.s. alle op Curaçao geregistreerde ca. 4400 bedrijven vóór 31 december a.s. worden geïnspekteerd.

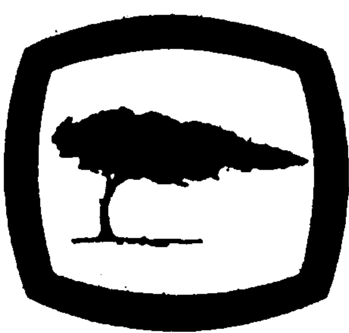
De inspektie zal rayonsgewijs plaatsvinden.

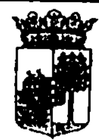
De bedrijven worden verzocht bij de inspektie over te kunnen leggen:

- het arbeidsregister
- de arbeidslijst
- het vakantieregister
- de loonkaarten 1985 en 1986
- de werkvergunningen van eventuele buienlandse werknemers.

Men wordt verzocht medewerking te verlenen aan deze inspektie, mede op grond van o.a. art. 11 van de Arbeidsregeling en art. 17 van de Landsverordening Minimumlonen, die de verplichting inhouden tot het verstrekken van de gevraagde gegevens.

De Direkteur van het Departement van Arbeid en Sociale Zaken

TERITORIO INSULAR DI KORSOU

SERVISIO KUIDO MEDIKO I DI SANIDAT

Hefe di Servisio Kuido Médiko i di Sanidat ta partisipá ku ofisina di dòkter ku tabata situá na van Leeuwenhoekstraat a muda pa van Leeuwenhoekstraat 15 situá enfrente kaminda antes tabata ofisina di dòkter na van Leeuwenhoekstraat 28. Komunikashon telefóniko a keda meskos.

Por lokalisá dòkternan M.M.J. Swart, N.R. Goilo-Henry i F. Ramirez de Frett awor na number di telefòn 624443, 624113 i 624538.

Dept. R.P.

E Hefe menshoná,
Dr. M. Kibbelaar.

ZOEKERTJES

DINSDAGS EN VRIJDAGS
tot 10 woorden

F. 5,50

Elk woord meer
f. 0,25

UITSLUITEND A CONTANT!

TE KOOP AANGEBODEN CURACAO

TOYOTA COROLLA, 4-deurs, automatic, bouwjaar 1979, prijs n.o.t.k., tel.: 615833.

SAPPORO SUPER Touring met airco, kilometer- stand 38.000, prijs ƒ.8.000,-, tel. thuis: 673384 na 5 uur, kantoor: 613069.

TOYOTA COROLLA '79, met airco ƒ.3.800,-, i.z.g.s, tel.: 81584 na 20.00 uur.

CAMPINGBED MET muskieten-net; autostoel; baby-carrier; transformator, tel.: 73392.

IJSKAST; wasmachine; stoof; 1 pers. bed/nachtkastje/boekenkast en huishoudelijke artikelen, Colombiaweg 96, Sta. Maria.

DEEPWELL- POMPEN, submersible 220V, 50 cycles, prijs 1pk ƒ.1.090,-, 1½ pk ƒ.1.290,-. Verdere inlichtingen: Awaseku nv., tel.: 77285.

INBOEDEL W.O. koelkast 16,5 cuft.; wasmachine; leren stoel; bankstel; lampen; slaapkamer-ameublement en nog veel meer. Tevens porchsale op 2e Paasdag, Kaya Uñagatu 9 (voorheen Sta. Rosastraat B), tel.: 675887.

WEGENS VERTREK: Daihatsu Rocky 1985, full equipped incl. airco, z.g.a.n., ƒ.19.000,-, financiering mogelijk; 4 leren zitkamer- stoelen + tafel ƒ.350,-; tiener- bureau + stoel ƒ.60,-; dokters- bureau (geschikt voor bijles- tafel) met glazen bovenblad ƒ.85,-; 4 eetkamer- stoelen, z.g.a.n., ƒ.225,-, tel.: 79627, Jongbloedweg 64.

1 IJSKAST WHIRLPOOL, side by side doors, ƒ.750,-; 1 vriezer ƒ.50,-, tel.: 674422.

SUZUKI TS 250 ER motorfiets, 1½ jr. oud, ƒ.2.800,-, tel.: 70415.

TAFEL MET glasplaat 55x130; tv- videokast met lade voor 30 video's en 60 cassettes; 2-deurs kastje 50x55x45; kast met glazen schuifdeur 75x145x50; navigatie calculator; duikpak, nieuw, maat 2; lamp; krantenbak; ronde toilet- tafel; surfplank; eettafel met 6 stoelen (hout), 1x2; strijkijzer, t.e.a.b., tel.: 77524, Kaya Cupido 6.

TE HUUR GEVRAAGD CURACAO

ONDERWIJZERES VRAAGT huis te huur, tel.: 76866.

TE HUUR AANGEBODEN CURACAO

RUIM, VOLLEDIG gemeubileerd appartement in goede buurt, ƒ.625,- p.m. exclusief, tel.: 76367.

VAKANTIE- APPARTEMENT na 15 april, tel.: 616932 na 18.00 uur.

GEMEUBILEERD APPARTEMENT in mooie rustige omgeving, ƒ.500,- inclusief, tel.: 673040.

TE HUUR AANGEBODEN BONAIRE

OP BONAIRE: gem. 3 slaapkamer- woning aan zee, min. 1 jr. contract. Inl.: 82682/88446 te Curaçao.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

TERENO PROPIO, 2500 mtr., ku kas grandi den konstrukshon, kontainer, Paradera, tel.: 28471.

LADA COMBI ƒ.1.800,-, nu aanbetalen, 26 juni afhalen; Dufour surfplank, compleet ƒ.395,-; kinderfietsje, 5 jr., ƒ.65,-; draagbare zw/wit televisie met mast en antenne ƒ.175,-; groot wit wandmeubel ƒ.500,- of ƒ.175,- per deel. Adres: Savaneta 530 (aan de grote weg vlakbij Mariniers-kazerne).

SURFPLANK TC 39 allround/wedstrijd, i.z.g.s., compleet + trapeze, 2 zeilen naar keuze, ƒ.400,-, tel.: 24928.

Pas ontvangen
allerlaatste mode in
badpakken, stretchrokken, broeken en leuke rokken combinaties

SUNNY FASHIONS N.V.
Jongbloed 3C
tel.: 75890
(Kaminda di Brievengat)

TE HUUR:

RCA

19"

T.V.'s,

VIDEO's

polytronica n.v.
Schottegatweg Oost 36
Tel.: 79785 - 79787

BEBE LECHI **KLIM**
y partisipa na e kampanja ku 300 PREMIOS
Pa kambia di bleki:
Oduber Agencies Curaçao N.V.
Julianaplein 42 - Tel. 53033

Koop Uw **cadeaux** en **souvenirs** bij
CURAVA
in de dierentuin en bij Landhuis Brievengat

LATRA INC.

vraagt voor haar afdeling foods (chocolade, koek, suikerwerken, etc.) een

ervaren Salesgirl (-man)

Schriftelijke sollicitaties in te dienen t.a.v.

Latra Manager
Foodsafdeling
P.O. Box 3004 - Zeelandia

ESTĒE LAUDER
INTRODUCES

BOATING PARTY COLORS

TO CELEBRATE THE PLEASURES OF SPRING

The sun is high, the air is sweet, and out on the water the scene is set for Estée Lauder's Boating Party Colors, her new makeup collection for Spring 1986. From a world of pastoral pleasures and picnics on the grass, Estée Lauder captures the season's freshest, most enticing new colors. Come see them at the Estée Lauder counter today. Discover lively Garden Brights, pastel Watercolors and deep Twilight Shadows. And White Linen, the crisp, refreshing fragrance to live in all year long completes the mood. Don't miss the boat.

Your gift "Personal Preferences". Yours free with the purchase of two or more Estée Lauder products.

ESTĒE LAUDER
NEW YORK · LONDON · PARIS

Available at:

TE KOOP:

FOTO-LABORATORIUM APPARATUUR

z.g.a.n., 4 jaar oud, goed onderhouden.

Bestaat uit:
Kodak 5 S 6 printer
Hope 131, film-ontwikkelingapparaat.
Hope 151, papierontwikkelapparaat.

Financiering mogelijk.

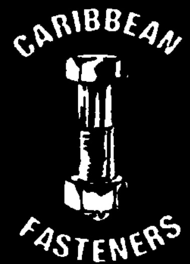
Te bevragen:
Tel. 612143 tijdens kantooruren of tel. 75663

Te koop HUIS Dr. Hugenholtzweg 43

Uiterst geschikt voor kantoor of dokterspraktijk.
Centraal gelegen, dichtbij Laboratorium Vredenberg.
Indeling:

- Kantoor
- 3 slaapkamers met ingebouwde kasten
- 2 badkamers
- grote zit-eetkamer
- keuken en washok met ingebouwde kasten
- grote vóór- en achterporch
- eigendomsgrond.

Voor inl. tel. 54410 het gehele Paasweek-end Daarna ook 44555 - 44981

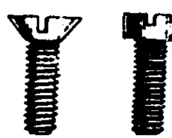
Eerste speciaalzaak op Curaçao op het gebied van bevestigingsmaterialen

ALLE MOGELIJKE MOEREN: ZESKANTE, ZELFBORGENDE MET NYLON RING, VLEUGELMOEREN, KROONMOEREN, INSLAGMOEREN, VERBINDINGSMOEREN, DOPMOEREN, OOGMOEREN, ETC. ETC.

DRAADSTANGEN OP LENGTES VAN 1 EN 2 METER, KWALITEITEN 4.6 EN 8.8, METRISCH, WW, UNC, OOK GEGALVANISEERD.

METAALSCHROEVEN MET VERZONKEN EN CYLINDERKOP GEGALVANISEERD.

CARIBBEAN FASTENERS N.V.
INDUSTRIETERREIN (achter Maduro Plaza)
TELEFOON 76227 - TELEX 3408

Ook op zaterdag GEOPEND van 8.30-12.00 uur.

Voor verhuur van auto's met of zonder airco.

Redelijke prijzen.
Voor informatie:

Tel.: 78871

Tel.: 78873

TE KOOP:

TOYOTA HI-ACE
bestelwagen, bouwjaar 1980

Te bevragen:
Tel.: 75663

BERNINA MODES
boven Zuikertuintje

Veel vrije dagen, dus tijd om creatief bezig te zijn.

Weer ontvangen
zakken "POLYFILL"
voor poppen en beesten
Tevens assortimentjes **lint** en **kant** voor **f. 2,50**, ook voor onze poppenmaakster.

CLIMA CARS

AUTO AIRCONDITIONING
Herst 1A - Tel. 672059 Sta. Rosa

Physic Healer and Adviser
on all problems of life - love - marriage - business - health, etc.
HELP within 24 hours one free question
call (001)301 942-1416.
2615 Dawson Ave., Weaton MD 20902.

Weer binnen
OCEAN PACIFIC
nieuwe designs
Trudy's Shoppes
Sta. Rosaweg 64

Gitaarlessen

voor beginners vanaf 8 jaar

Inl.: 671455

HUIS
te huur aangeboden
in rustige buurt
f. 450,— per maand

Tel. 671874
Tel. 673326 na 4.30 uur

Te koop aangeboden
RENAULT 18TS
Stationwagon
Bouwjaar 1984
Airco, standaard

Vraagprijs f. 10.000,—

Tel.: 624503

NON-RESIDENT AMERICAN UNIVERSITY DEGREES

It is possible – *it is honestly possible* – to earn good, usable Bachelor's, Master's, Doctorates, even Law Degrees from recognized American universities, without ever going to America. The time involved can be quite short, and the cost surprisingly low. *May I air mail you free information, without obligation?* **Dr. John Bear, 9301 N. Highway 1, Suite 928 Mendocino, CA 95460, U.S.A.**

Zondag en maandag 12 - 2 uur

ROTI
de lekkerste van Curaçao en nog veel meer

HAITIWEG 9
TEL. 84598

De uitverkoop van
„Footlights"
is nog steeds volop aan de gang. Profiteer nu van onze lage prijzen
Vanavond
KOOPAVOND
„Footlights"
Mahaai

HCCC

Te koop
"as is where is"

Twee compressoren Atlas Copco XA80
8,5 kg/cm²

Te bevragen:
HCC Caribbean NV
Parera
(Havenwerken-terrein)
Telefoon: 611807 / 611146

WAARSCHUWING

De commandant van de Marine Basis Parera maakt bekend dat er op dinsdag 1 april 1986 van 07.00 - 13.00 uur schietoefeningen worden gehouden op Plantage Wacao.

Maximum verheffing ± 5000 ft.
Onveilig zeegebied ± 4000 mtr. uit de kustlijn.

FOR RENT
FURNISHED APARTMENT
very nice view
f. 550,— p.m.
Incl.: water and gas
Information Druifweg 36
DOMINGUITO

GEVRAAGD

Boekhoudkundige kracht m/v

In bezit van minimaal MAVO 4
P.D. en/of MBA

Salariëring zal afhankelijk gesteld worden van opleiding en prestatie.

Sollicitaties worden ingewacht onder nr. 12 van dit blad, CURAÇAO.

Aan alle
ANTILLIAANSE INGENIEURS

Vanaf heden zijn de concept statuten van de Vereniging van Antilliaanse Ingenieurs verkrijgbaar aan de balie van de Universiteitsbibliotheek, Jan Noorduynweg 111.

Gelieve Uw op- en/of aanmerkingen vóór 1 mei a.s. opsturen naar postbus 3810, Curaçao.

De oprichters

Alternative Child Care Center

Whole or half day care for children from working parents in the area of:
Romar - Mahuma - Goede Hoop - Julianadorp
Age groups from 1½ to 4 years

— LIMITED ENROLLMENT ONLY —

Classes are held in English by qualified teachers. For more detailed information write to:
Alternative Child Care, P.O. BOX 711

Nu gevestigd te Banda Abao

voor:
— gezichtsbehandeling
— pedicuren
— manicuren
— lichaamsmassage

"Christalia's Beautifarm"

Dus voor een vakkundige schoonheidsbehandeling op naar uw Nederlands gediplomeerde schoonheidsspecialiste

MEVR. CH. GETROUW,
Rio Magdalena 18A - Tel.: 641243

Female Jaycees Curacao
presenteert

"Pasen met Pierewietje"

Een grandioze voorstelling voor kinderen met optreden van: groep Pierewietje, Sirko Pikinya en Akademia di Musik van C.C.C.

Geniet van Uw Paasdagen. Kom naar onze voorstelling.

Plaats : Princess Beach Hotel
Dag : 30 en 31 maart 1986
Tijd : 17.30 - 20.00 uur
Prijs : f.10,- p.p.

Kaarten verkrijgbaar bij Hotel Princess Beach. Deze advertentie wordt gesponsored door Tropical Transport Corp. N.V.

BONAIRE AGENDA

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 08.00-16.00 uur; zaterdag 08.00-12.00 uur.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00 / 14.00-17.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur)
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken 15.45 uur; gewone stukken 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Kiwanis: donderdagavond 19.30 uur - Hotel Bonaire.
Lions: informatie E. Felipa, tel.: 8546/8238.
Round Table: elke tweede maandag - Buurtcentrum Terra Corra.
Rotary: woensdag 12.00 uur-Hotel Bonaire.

BESTUURSKANTOOR EN BEVOLKING: 08.00-12.00/14.00-15.30 uur loketten geopend.

MUZIEKBIBLIOTHEEK: voor bezichtiging hiervan gelieve contact op te nemen met de heer Rudy Bedacht, Noord Nikiboko 194.

SIMADAN
(30 maart)
kòrtamentu di maishi i simadan - knoek Benilia Everts, achter Montaña.
(31 maart)
15.30 uur marcha simadan di Pasto - Rincon (door de straten van Rincon nr Kurá di Sentro Soshal Loduwico).

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk Kralendijk:
dagelijks 18.45 uur; zondag 08.30 en 19.00 uur.
Coromotokerk Antriol:
dagelijks 19.30 uur; zondag 09.00 en 18.00 uur
Ludovicuskerk Rincon:
dagelijks, ook zondag, 19.30 uur.

KLACHTENBEZORGING doorgeven aan mevr. A. Wong- Loi- Sing, Kaya Cacique 4.

Ex-juntalid Chili: burgeroorlog dreigt

SANTIAGO — Ex juntalid, rustend generaal Gustavo Leigh, voorziet de mogelijkheid van een burgeroorlog in zijn vaderland Chili als de dictatuur aanhoudt. Hij heeft dit gezegd in een gesprek met het blad Analysis. Hij had zich uiterst gelukkig gevoeld toen er een einde kwam aan de dictatuur van Jean Claude Duvalier in Haiti en die van Ferdinand Marcos van de Filipijnen. Ik ben altijd tegen de dictatuur geweest, verklaarde het voormalige lid van de Chileense militaire junta onder leiding van Augusto Pinochet. Hij toonde zich bezorgd over de mogelijkheid van een burgeroorlog in Chili wanneer de polarisatie zich voortzet.

Vermoedelijk drugszaak

Zoon van ex-garde chef van Panama vermoord in Panama

MEDELLIN — In Colombia zijn twee Panamezen gedood bij een aanslag welke mogelijk te maken heeft met een onderlinge afrekening binnen de drugsmafia. Een van de omgekomenen is Ruben Dario Paredes, zoon van de ex-commandant van de Nationale garde van Panama die dezelfde naam draagt. De aanslag werd gepleegd in Itaqui, een stad bij Medellin in noordelijk Colombia.

Samen met Dario Paredes werd vermoord de piloot Cesar Rodriguez Contreras. De moord moet op 13 maart zijn gepleegd, aldus de commandant van de politie van Itaqui, Dario Piedrahita. De beide Panamezen waren begraven op het gemeentelijk kerkhof nadat zij twee dagen in een lijkenhuis hadden opgebaard gelegen omdat men hen niet kon identificeren. Pas later heeft de Colombiaanse recherche aan de hand van de vingerafdrukken en de paspoorten van betrokkenen kunnen vaststellen om wie het ging.

Toen men de lichamen vond van de beide mannen waren hun handen op de rug vastgebonden en zat er een prop in hun mond. De gruwelijke vondst werd gedaan door een paartje dat aan het wandelen was in de nacht van 13 op 14 maart. Dit was enkele uren nadat Dario Paredes zich had laten uitschrijven uit zijn hotel, waar hij sedert 11 maart had verbleven. In hun kamer hadden zij hun paspoorten achtergelaten en ook hun toeristenvisum waarmee zij Colombia waren binnengekomen. Daarin stond handelaar als hun beroep opgegeven en doel van de reis was een toeristisch bezoek te brengen.

Volgens de pers waren beide mannen betrokken bij de handel in verdovende middelen, namelijk bij het transport van een partij van 306 kilo cocaine welke in het Panamees jacht Krill was gevonden toen dit zich bij het San Andres- eiland bevond. Dit jacht behoorde toe aan Crystal Sky Investments, waarvan Ruben Dario Paredes de gemachtigde is.

OP ZATERDAG 5 april zal de dierenarts Iris Yonge op Bonaire verblijven. Zij houdt dan praktijk in het gebouw van de hygienische dienst. Vanaf 's morgens half acht zullen operationele ingrepen worden gedaan en vanaf 4 uur zal de dierenarts voor andere zaken kunnen worden geconsulteerd. Afspraken kunnen gemaakt worden via mevrouw Roswell op telefoonnummer 8437.

KRALENDIJK — Als eerste stukje „buitenland" opende Bonaire een eigen Toeristenbureau op Aruba. Daarbij waren onder andere aanwezig minister van Ontwikkelingssamenwerking Jopie Abraham, het hoofd van het nieuwe bureau Winchi de Palm, gedeputeerde van Bonaireaans toerisme Jose Winklaar, gedeputeerde Avelino Cicilia, gezaghebber van Bonaire mr George Soliana en de Arubaanse gevolmachtigd minister in Nederland J. Merryweather.

Broertje Janga in lange klachtenlijst:

Geen aandacht voor vervuilend Rincon

KRALENDIJK — De partijleider van de Bonaireaanse Arbeiderspartij POB Broertje Janga is geenszins tevreden over de aandacht die er bij het BC bestaat voor het dorp Rincon. De POB is niet in de eilandsraad vertegenwoordigd, maar heeft een grote aanhang te Rincon, waar bij de laatste verkiezingen zeventig procent van de POB- stemmen op de Arbeiderspartij werd uitgebracht. Rincon zelf draagt in totaliteit twintig procent bij van het totaal aantal stemmen dat op Bonaire uitgebracht wordt. Opvallend is wel, dat een van de gedeputeerden in het huidige BC juist van Rincon afkomstig is.

Janga attendeert er in een lange klachtenlijst op, dat Rincon meer en meer vervuilt, terwijl de wegen door de gaten nauwelijks berijdbaar zijn. Janga herinnert zich nog van vroeger dat er een caterpillar, een wals en twee vrachtwagens voor Rincon waren, maar ziet dat dit materieel verdwenen is naar Kralendijk. Twee grote gebouwen die vroeger een school waren, aldus de POB leider, staan leeg en vervallen steeds meer. Ook is er een groot gebouw dat buurtcentrum heet maar verder geen bestemming heeft. Als er een voorstelling is dan worden de kijkers in gevaar gebracht door de stukken steen die naar binnen vallen. Ook het stadion vindt genade in de ogen van Janga, die een van de stuwende krachten is geweest voor dit sportcomplex; een spelletje van het BC is om het stadion van Rincon te laten beheren door een bestuur dat in Kralendijk zetelt, aldus Janga.

Op de Seru Un Jo ligt een verlaten park dat nooit werd geopend, zo zegt de POB, terwijl van de watertank in Washington geen gebruik gemaakt kan worden omdat de benodigde installatie daarvoor ontbreekt. In Dos Pos heeft Rincon een eigen watervoorziening, maar volgens Janga loopt dat water weg, terwijl de bevolking gehouden is om vies water te drinken uit de kraan.

Het is nu meer dan drie weken geleden, aldus de politieke leider van de POB dat Rincon problemen kreeg met de telefonische verbinding. Ook de laatstgehouden simadan is niet naar de smaak van Janga die er op attendeert dat het Simadanfeest vroeger gedurende vier dagen verstrooiing bracht op Rincon, maar dit feest is nu verplaatst naar hotel Vista al Mar op de Toeristenweg. Daarvoor moest ook de asfaltmachine van Rincon naar Vista al Mar verplaatst worden, weet Broertje Janga. Bovendien moest de weg betonneerd worden aldus Janga, want persoonlijke bevoordeling behoort nog steeds tot de orde van de dag. De vele cocospalmen die met pijn en moeite geplant zijn op de Mangasina di Rey sieren volgens Janga nu de kunststrook van de Amerikaanse residenties.

Op tweede paasdag schietwedstrijden

KRALENDIJK — De schietvereniging Tirabon maakt bekend dat op 31 maart tweede Paasdag een toernooi zal worden georganiseerd in twee categcrieen. Men kan schieten met de door de vereniging beschikbaar gestelde vuurwapens, dan wel met eigen vuurwapens. In beide categorieën zijn verschillende prijzen beschikbaar. Op zaterdag is er gelegenheid om te oefenen en dat kan dan van tien tot twaalf uur. Leden en introducees zijn welkom.

Aan Rio de Janeiro

Dreigementen bij bezoek prinses Ann

RIO DE JANEIRO — De bewaking van de Britse prinses Ann is versterkt nadat men telefonische dreigementen had ontvangen dat er bommen zouden kunnen ontploffen tijdens haar bezoek aan Rio de Janeiro. Hoewel men er vanuit ging dat het om opbellende «grappenmakers» ging heeft men het zekere voor het onzekere genomen en werd onder meer de hele luchthaven van Rio onderzocht op de aanwezigheid van bommen. De Britse prinses kwam voor een niet- officieel bezoek van vier dagen in Rio aan en bezocht onder meer een der armoewijken en een openbare school en deed verder inkopen in de rijkeluisbuurt Ipanema.

DEN HAAG — Minister Schoo van Ontwikkelings- samenwerking heeft eerder deze week in San José gesproken met premier Udenhout van Suriname. Het gesprek maakte onderdeel uit van de Nederlands-Surinaamse dialoog, aldus een woordvoerder van de minister.

*****

Met steun van Cede Antiyas

Cursus voor ouders met kind in crèche

KRALENDIJK — Op 5 april zal er voor de ouders die een of meer kinderen hebben in crèche Bon Kwido een cursus worden georganiseerd.

Deze cursus bestaat uit een vijftal ontmoetingen met drs Nelson Coffie, de bekende kinderpsycholoog. Hij zal verschillende aspecten in de jonge kinderopvoeding te berde brengen. Naar de Amigoe heeft vernomen zal daarbij onder andere worden ingegaan op wat opvoeding eigenlijk betekent, de ontwikkeling van het kind in zijn eerste levensjaren, communicatie tussen ouders en het crèchekind en tenslotte de observatie van het jonge kind.

Het ligt in de bedoeling dat er twee groepen worden geformeerd van ongeveer twintig personen die dan op zaterdagmorgen les krijgen van de heer Coffie gedurende ongeveer anderhalf uur. Deze cursus, aldus de voorzitter van de crèche Bon Kwido J. F. Angela, is mogelijk gemaakt door de financiele bijdrage van Cede Antiyas welke instantie het bovendien mogelijk heeft gemaakt dat de leiding van de crèche momenteel professioneel wordt bijgestaan door drs Angela Juliana Dekker.

Zij is een pedagoge die erg veel ervaring heeft op het gebied van de werkzaamheden in de crèches van Curaçao. Afgelopen maand januari is drs Juliana begonnen met de wekelijkse begeleiding van het crèche- personeel. Onderdelen van deze begeleiding waren de ontwikkeling van het nul tot vierjarige kind, hoe de kinderen geobserveerd kunnen worden en spelmateriaal voor zeer jonge kinderen.

Tot juni zal de begeleiding worden teruggebracht tot eenmaal per maand en tenslotte zal er een evaluatie plaatsvinden.

Seú Festival

WILLEMSTAD— Dienst Cultuur organiseert op 31 maart een Seu- festival. Aan deze culturele manifestatie doen 58 dansgroepen mee en 27 muziekgroepen. Het festival begint om twaalf uur 's middags in de Breedestraat te Otrobanda en eindigt om zeven uur 's avonds. Van de Breedstraat bewegen de groepen zich dansend over de Emmabrug, Breedestraat Punda, Pietermaai, Theaterstraat, De Ruyterkade, Concordiastraat en eindigen op Waaigat.

Bij opening toeristenbureau op Aruba

Ged. Winklaar: teken vertrouwen

KRALENDIJK — Afgelopen week is het BC op bezoek geweest op Aruba waar het nieuwe Bonaireaanse toeristenbureau onder leiding van Wichi de Palm offieel geopend werd. Behalve het BC was ook aanwezig de minister van Ontwikkelingssamenwerking J.E. Abraham. Het bureau is gevestigd in de Boulevard Shopping Center te Oranjestad.

Behalve gezaghebber mr George Soliana die de opening zou verrichten reisden als vertegenwoordigers van het BC gedeputeerde Avelino Cicilia en de gedeputeerde van Toerisme Jose winklaar mee. Ook het waarnemend hoofd van het Bonaireaans toeristenbureau Niki Tromp was aanwezig. Gezaghebber Soliana benadrukte het belang van het Bonaireaans toeristenbureau op Aruba en vond de beslissing van het BC dan ook zeer toe te juichen. Het zal nu mogelijk zijn in het land Aruba gewezen te worden op de aantrekkelijkheden van Bonaire. Nadat gezaghebber Soliana op de talrijke motieven had gewezen waarom het BC tot het besluit van een eigen toeristenbureau was gekomen, verklaarde mr George Soliana het toeristenbureau voor geopend.

Gedeputeerde Jose Winklaar bleek in zijn toespraak uiterst tevreden over zijn aanwezigheid op Aruba. Niet alleen vanwege de opening van het toeristenbureau maar vooral ook omdat de verstandhouding en de vriendschapsbanden met Aruba altijd goed zijn geweest. Winklaar wees er op, dat het ook met genoegen zag hoe het Arubaanse volk besloten had de eigen toekomst te kiezen. Winklaar wilde nog even stilstaan bij de strijd die Aruba heeft gevoerd om een onafhankelijk land te worden in Koninkrijksverband. Het is ontegenzeggelijk, aldus Winklaar, dat het juist de politici van Aruba zijn geweest die meer dan vijftig jaar geleden reeds op de mogelijkheid van zelfstandigheid attendeerden, waarbij Henny Eman Grandi reeds sprak over een afscheiding. De Nederlanders in die tijd schrokken op bij deze uitlating die nog krachtiger werd toen Shon A duidelijk de wens te kennen gaf het eiland op eigen benen te willen zien. Deze wens van Shon A, aldus de Bonaireaanse gedeputeerde, werd nog krachtiger herhaald door Siegfried Eman. Tenslotte bleek dat de wens niet alleen onder de politici leefde, maar een wens werd van de gehele Arubaanse bevolking. Gedeputeerde Jose Winklaar bracht tijdens zijn toespraak tijdens de opening van het Bonaireaans toeristenbureau naar voren, dat het juist op vertrouwen, waardering, liefde en een goede verstandhouding met Aruba wijst dat Bonaire het eerste eiland was dat een eigen Toeristenbureau wilde openen.

Wij zijn uiterst tevreden, aldus de gedeputeerde dat Bonaire van vandaag af de bevolking van Aruba alle inlichtingen kan verschaffen, maar ook aan de vreemdelingen die op Aruba zullen verblijven.

Het toeristenbureau zal onder leiding van Wichi de Palm gaan draaien. De Palm is lang geen onbekende op Aruba en evenmin op Bonaire. Op beide eilanden heeft Wichi de Palm lange tijd gewerkt en vrijwel altijd interesse getoond voor het toerisme. Ook gedeputeerde Avelino Cicilia voerde het woord, evenals Niki Tromp en de heer J. Merryweather de gevolmachtigd Arubaanse minister in Nederland.

Dankbaar dat wij haar zo lang mochten houden, geven wij met droefheid kennis, dat van ons is heengegaan onze lieve moeder, schoonmoeder, oma, zuster, schoonzuster en tante:

ALIDA OOSTERHOF - VAN HELLEMOND

weduwe van Th. J. Oosterhof, in de leeftijd van 81 jaar.

Hans en Stella Oosterhof-Priest
Marly en Dianthe
Familie Oosterhof, Van Hellemond en Lijgraaf.

De crematie vindt op Donderdag 27 maart 1986 te Rotterdam, Nederland plaats.

Gelieve geen rouwbeklag aan huis.

» stockmarket « NEWS

NEW YORK 10.15 A.M.

BritishP.	1,4830	JapYen	5,573
GermanM.	43,11	CanD.	71,55
Gold	343,30	Silver	5,59

AMSTERDAM TODAY MARCH 27,1986.

Ahold	81,50	Naarden	52,70
Akzo NV	170,50	Nat.Ned.	77,80
Cred.Lyon.	100,00	Ned.Lloyd	182,00
Aegon	104,50	Philips	64,60
Fokker	84,50	RijnSchV.	9,00
Gist.Broc.	276,50	Royal Dutch	190,80
Hunt.Doug.	62,00	Telegraaf	320,00
Heineken	238,80	Unilever	413,80
Kon.Bijenk.	80,80	Verto	84,50
KonPap.	126,20	VNU	295,50
KLM	54,10	Westhaven	361,00
Meneba	119,00	Index	263,30

NEW YORK STOCK EXCHANGE

Amer.Genl.	41	+ 5/8	Homest.M.	24 7/8	- 1/8
Big Three	24 7/8	- 1/8	Hutton	42 7/8	+ 1 3/8
Borg Warn.	30	- 1/4	IBM	147 5/8	- 1/4
Burroughs	65 3/4	+ 1 1/4	ITT	47 3/8	+ 5/8
Campbell RL.	18 1/4	- 1/4	Lone St.Ind.	35 3/8	+ 5/8
Chrysler	45 7/8	- 3/4	McDonalds	96 5/8	+ 5/8
CocaCola	105 7/8	+ 1 7/8	Newm.Mining	51	- 1/8
Contr.Data	24 1/8	+ 1/2	NCR	41 7/8	+ 1 3/8
Delta Airl.	42 1/4	+ 5/8	Payl.Cashw.	21 1/2	+ 5/8
Digital Eq.	154 3/8	- 1/2	Pepsico	82 3/8	+ 1 1/8
Dupont	74 1/2	+ 2 3/8	Ramada Inns	9 1/8	+ 1/8
East.Kodak	63 7/8	+ 2 3/8	Revco	34 3/8	- 1/4
Firestone	25 7/8	+ 1/8	Seagram	52 1/2	- 1
Foster Wh.	14 3/4	- 1/8	Teledyne	341 3/4	- 7 1/2
Gen.El.	78 1/4	+ 2	Texas Instr.	121	- 1 1/2
Genl.Dyn.	83 3/4	- 2 5/8	Textron	64	+ 2 5/8
Genl.Motors	87 5/8	+ 1 1/2	Union Pac.	54 1/4	unch
Gr.Nrth.N.	47 3/8	+ 5/8	Unocal	21 1/8	- 1/4
Gulf & West	59 1/8	+ 1/8	Warner Lamb.	55 3/8	+ 2 1/4
Hilt.Hotels	73 1/2	+ 5/8	Williams Cos	23 1/2	+ 1/8

DOW JONES
Industrials 1810,70 + 32.20
Transportation 816,24 + 12,63

AMERICAN STOCK EXCHANGE
Computer & Technology 115,62 + 0,39
Precious Metals 71,97 - 0,67
REUTER.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP DONDERDAG 27 MAART 1986 EN TOT NADER ORDER:

US DOLLAR	1.77	1.79	1.81
CAN DOLLAR	1.255	1.275	1.295
PND STERLING	2.58	2.635	2.695
NED GLD	67.77	68.49	69.29
BOLIVAR	—	—	
ZW FRANCS	91.58	92.30	93.10
FR FRANCS	23.77	24.87	25.57
DUITSE MARK	76.52	77.24	78.24
SUR GLD	—	100.07	102.59
IT LIRE	0.81	1.11	1.17

KOERSEN VAN DE OBLIGATIELENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF HEDEN 27 MAART 1986 EN TOT NADER ORDER.

9.75 %	OBLIGATIELENINGEN PER 85/89	103.60
13 %	OBLIGATIELENINGEN PER 86/90	111.51
12.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1986	100.08
12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	114.46
10.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1988	105.68
10.25 %	OBLIGATIELENINGEN 1986 PER 1990	108.47

HET EFFECTIEVE RENDEMENT OP ALLE OBLIGATIELENINGEN BEDRAAGT 7.76%.
DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

Zorg over uitlatingen Quito

Peru solidair met Ecuador ivm opstand

QUITO — President Alan Garcia Perez van Peru heeft volgens de Ecuadoraanse pers zijn solidariteit betuigd met zijn Ecuadoraanse collega Leon Febres Cordero en zijn bezorgdheid tot uitdrukking gebracht over de recente gebeurtenissen in Ecuador als gevolg van de opstand van luchtmacht- generaal Frank Vargas.

Overigens heeft de ambassadeur van Peru in Quito, Felipe Valdiviezo Belaunde, zijn gevoelens van onbehagen geventileerd over een aan de commandant van de regeringstroepen toegeschreven uitdrukking bij het bestormen van de luchtmachtbasis waarop Vargas zich had teruggetrokken; de commandant van deze operatie zou de opstandige soldaten hebben opgeroepen niet te schieten tegen hun Ecuadoraanse broeders. «De enige vijand van de Ecuadoranen zijn de Peruanen», zou de commandant toen hebben gezegd, die om elk mnisverstand te voorkomen ook nog zou hebben gezegd dat de wapens van het Ecuadoraanse leger bestemd zijn voor een oorlogsactie tegen Peru.

WEEKEND

Indjuweg 47 (Dominguito, laatste zijweg van Schubappelweg) Tel. 614855

CHILEENS GOURMET RESTAURANT

Onze specials zijn: **Combinado de mariscos**
Vis in oven.
U bent van harte welkom vanaf 6.30 uur.
Op Goede Vrijdag **GESLOTEN.**
GEOPEND: donderdag, zaterdag, zondag, maandag.

you're welcome at the........

BELLEVUE
HOTEL-BAR-RESTAURANT
Baai Macolaweg - Parera
(Pasan Grahan)

Het restaurant bij uitstek voor een **krioyo** maaltijd zoals: mulá, guiambo, sòpi yuana, funchi-tafel, etc. etc.
GEOPEND elke dag van 12-2 en van 7-10
Ons tel. nr. 54291 of 54294
Goede Vrijdag gesloten
Eerste Paasdag gesloten
Tweede Paasdag GEOPEND

Voor bestellingen. Tel.: 88222 - 88333

RONDEKLIP VIDEOTHEEK
Tel.: 75415

****

DENISE'S VIDEOTHEEK
Mahaai
Tel.: 75270

WEEKEND SPECIAL

6 films halen
4 BETALEN

WEEKEND SPECIAL

Free Membership

DENISE'S VIDEOTHEEK
nú ook
MINOLTA COPY CENTER

Wij wensen U allen Prettige Feestdagen toe!

no meal is complete without a good wine

Fort Nassau

Wij zijn
GEOPEND op
Paaszaterdag
Paaszondag en
Paasmaandag
Goede Vrijdag zijn wij **GESLOTEN**

Reservations:
Tel. 613450

Restaurant

Tel.: 70408
79842
(tijdens kantooruren)
Wij zijn GEOPEND op PAASZATERDAG
voor lunch en diner
en
PAASMAANDAG
voor diner
Goede Vrijdag en Paaszondag **GESLOTEN**

McDonald's BEACHBALL
SLECHTS *f*. 1,-
bij aankoop van één van onze produkten. (behalve limonade en shake)
IT'S A GOOD TIME FOR THE GREAT TASTE
McDonald's

B.G.
no meal is complete without a good wine

SALOON-STEAK HOUSE
JES AIN NON BETTER
Open now also for
LUNCH
from Monday till Friday
Open 7 days a week
Saloon 5.00 p.m. till
Dining 6.30 p.m. till
Tel. 70501 - 70502 after 4.00 p.m.
Schout bij nacht van Staverenweg 6.

TRUPIAL INN
Groot Davelaar
Tel.: 78200

Begin your weekend at our Sunset Hour!

FRI.: 6-8 p.m. Happy Hour.

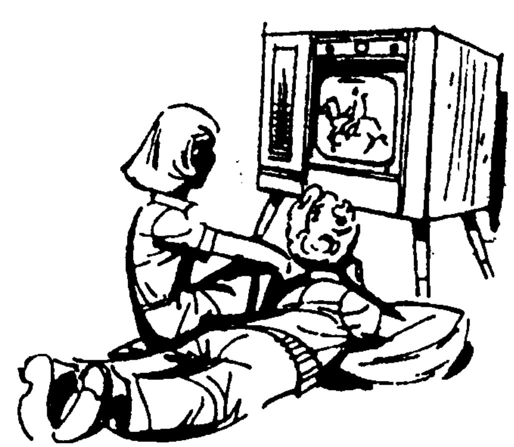
SAT.: 6-8 p.m. Happy Hour. Nochi Caribense ku Cesar Dance Creation.

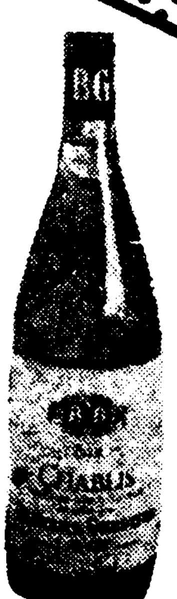
SUN.: Happy Hour dancing with Grupo Oko, DJ. Mac In Tosh & Explosion. Proper dress required.

JAVA RESTAURANT
De Rouvilleweg - Tel. 625740
Gespecialiseerd in uitgebreide
INDONESISCHE RIJSTTAFEL
GEOPEND dagelijks
voor diner van 7-11
voor lunch
alleen in weekends
's Maandags
GESLOTEN.
Java Restaurant
in Hotel Stellaris
Otrabanda.

no meal is complete without a good wine

RYSTTAFEL INDONESIA
RESTAURANT
Mercuriusstraat 13-15
Tel.: 612606 - 612999

.....„en als ik hier op Curaçao in Rijsttafel Indonesia zit te genieten van de gaven uit mijn geboorteland, dan zijn mijn gedachten „tempoe doeloe".

Anneke Grönloh.

Kini Kini Bar

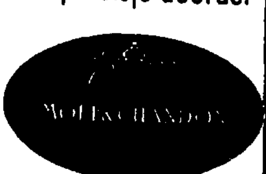
HAPPY HOUR DAILY 6 - 9 pm LIVE DANCING MUSIC BY TROPICAL COMBO AS OF 10 pm.

THURSDAY MEMORY NIGHT 3 April RUDY LODEWIJKS

- Light dinner B.B.Q. served from Monday thru Friday at the pool terrace from 6:30 - 10:30 p.m.
- The Penthouse Dining Room & Lounge atop Willemstad. Open Tuesday thru Saturday from 7-12 a.m.
- Dinner from 7-11:30 p.m. from *f*. 25,- Saturday Curaçao Night from 7:30 p.m. local food, buffet & folklore show.
- Sunday delicious B.B.Q. from 1-4 p.m. at pool side.

Curaçao Plaza
Hotel & Casino
Tel.: 612500

Topkwaliteit is altijd ietsje duurder

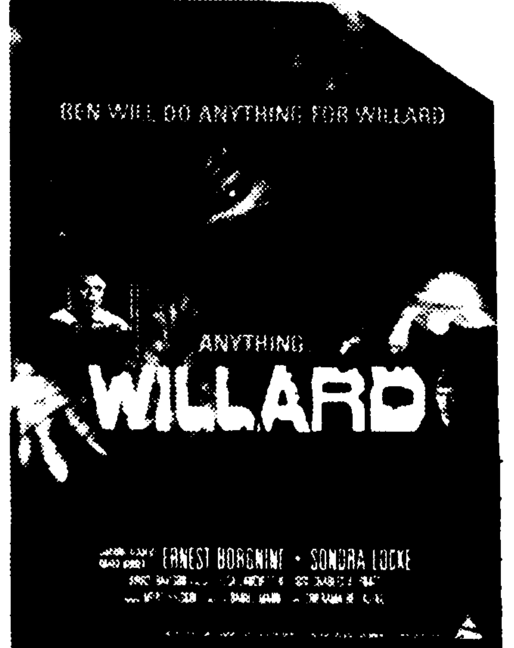

Gun U zelf het beste

Distribiteur:
Licores Maduro

VARENI'S VIDEOTHEEK
Rooseveltweg 64
(gelegen tussen Nooyen en Candle fabriek)

WEEKEND-SPECIAL
Films
Donderdag
halen
DINSDAG
terugbrengen
Film van de week
WILLARD

Wij wensen de gehele bevolking
Prettige Paasdagen
toe!

Juliana van Stolberglaan 7
Tel.: 73165
SPECIAALZAAK VOOR RIJSTTAFEL ARTIKELEN
Zaterdag a.s. vanaf 12 uur
NASI-GORENG SPECIAL
en
ROTI
Prettige Paasdagen!

Koetshuis
Schout bij Nacht Doormanweg 37
Voor een borreltje in een gezellige sfeer.
Iedere dag GEOPEND
vanaf 5.00 uur n.m. Wij verwachten U.
Zondag GESLOTEN.
Wij zijn **GOEDE VRIJDAG**
ook **GEOPEND** vanaf 3.00 uur n.m.

ROSE GARDEN
Bar Restaurant
Oude Caracasbaaiweg 56 - Tel.: 614574
Wij zijn:
- Goede Vrijdag
- Paaszaterdag
- Paaszondag
- 2e Paasdag

normaal geopend
van 11.00 v.m.-11.00 n.m.

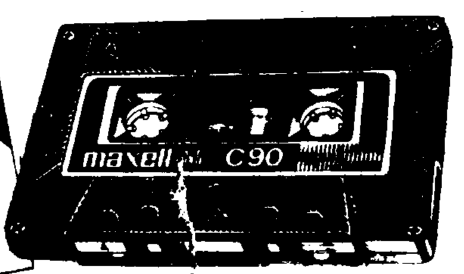
Verwen Uw gezin, vrienden of kennissen met een heerlijk Paasdinner in een gezellige sfeer.

De Fles
SCHOTTEGATWEG WEST 367
TELEFOON 84576
U kunt genieten van Uw favoriete drank en-of eten in een gezellige sfeer.
Restaurant **GEOPEND** van 6.00 n.m.-4.00 v.m. **Op Goede Vrijdag zijn wij GESLOTEN.**
Nú ook
DISCOTHEQUE DE FLES
GEOPEND van 8.30 n.m.-4.00 uur v.m.
'**s Maandags GESLOTEN.**

your friendly guide...

maxell.

Fokkerweg

IN FEBRUARI DIT jaar werd in de Tweede Kamer in Nederland een discussie gevoerd over de problematiek van de euthanasie, de zachte dood. De mensen in de Kamer staan echter ver weg van de reële problematiek. Journalisten van de Gelderlander zochten verpleegkundigen op die veel dichter staan bij de werkelijkheid van deze problematiek. Twee verpleegkundigen gaven hun mening. Daarnaast is er de gruwzame werkelijkheid van artsen die in W.O. II mensen stelselmatig uitmoordden, omdat ze een gebrek hadden.

Pasen is het feest van de triomf over de dood, maar Pasen zal geen feest van de mens zelf worden, als hij niet dúrft nadenken over de grens van zijn leven. Daarom in deze Ñapa-aflevering — naast een algemene inleiding over enthanasie — een verslag van Hitlers "euthanasie-programma" en een verslag van twee hedendaagse verpleegkundigen met hun mening over euthanasie.

EUTHANASIE

"ALS IK IEMAND met ernstig hersenletsel heb geopereerd vraag ik me af: Heb ik de betrokkene een dienst bewezen? Hij blijft leven, verschrikkelijk gehandicapt, geestelijk en lichamelijk. Vermoedelijk zal hij binnen enkele maanden in een verpleeghuis alsnog sterven" (uitspraak van een neurochirurg).

Het woord euthanasie, de goede of zachte dood en door sommige cultuur- volken "het geschenk van de slaap" genoemd, komt voor het eerst ruim 400 jaar voor onze jaartelling voor. Dat is bij de Griekse blijspel- dichter Kratinos. De 100 jaar jongere Meneander vindt dat iemand een goede dood sterft als hij niet te zeer hangt aan het vergankelijke leven.

Later koppelt de filosoof Chrysippos de term "goed sterven" aan een deugdzaam leven (alleen de rechtschapene sterft een goede dood) en Philo van Alexandrië noemt euthanasie het hoogst menselijke en juist dat wat een mens van een dier onderscheidt.

Pas na de Middeleeuwen duikt het woord weer op bij de Engelse staatsman en filosoof Francis Bacon. Het woord werd tot dan toe gebruikt in de betekenis van op een bepaalde manier sterven (moedig, eervol, zonder pijn), maar bij Bacon is er voor het eerst sprake van hulp van derden, met name van een arts.

Deze dient de stervende tot in de laatste uren bij te staan en mogelijk lijden met alle beschikbare middelen te verlichten. Daarbij denkt hij niet aan opzettelijke levens- verzekering.

Vanaf 1794 verandert alles. Bij zijn afscheid van de Leidse universiteit roept Nicolas Paradijs artsen op stervenshulp tot hun normale takenpakket te rekenen.

Maar enkele jaren later schrijft Hufeland: "De arts moet en mag niet anders doen dan het leven behouden of het een geluk of een ongeluk zij of verdienste heeft of niet, dit gaat hem niet aan en matigt hij zich eenmaal aan deze beoordeling als zijn werk op te nemen dan zijn de gevolgen niet te overzien en de arts wordt de gevaarlijkste mens van de staat".

Rond het midden van de vorige eeuw neemt de discussie rond het sterfbed in de medische wereld af. Wel is er veel over te doen onder juristen. Rond 1875 wordt al meteen gewaarschuwd voor een toenemende medische macht.

In een fel omstreden boek schrijft de Engelse medicus dr. Williams chloroform een uitstekend middel te vinden voor "een zachte dood" voor zieken en onvolwaardigen. De Duitse jurist A. Jost zorgt eind 19e eeuw nog voor meer ophef. Voor hem hangt het recht op de dood in het algemeen af van de persoon zelf en niet van het nut voor de samenleving, maar in geval van ongeneeslijke ziekte moet een recht op de dood in beider belang worden erkend.

In het begin van de jaren twintig van deze eeuw schrijft de Duitser Binding dat euthanasie is: "Het vervangen van een pijnlijke doodsoorzaak door een niet- pijnlijke". Voor hem zijn er drie gevallen van niet- strafbare vormen van doden:
- ongeneeslijk zieken die bij het volle verstand de wens uitspreken dood te gaan;
- ongeneeslijk diepzwakzinnigen. Zij geven weliswaar geen wens aan om dood te gaan, maar er is ook geen duidelijke wil om te leven. Zij ervaren hun leven wellicht niet als ondraaglijk, maar hun leven is duidelijk zinloos en het is buiten alle verhouding om hen te verzorgen;
- geestelijk wel gezonde mensen, maar die in coma liggen en van wie kan worden gevreesd dat zij daarvan blijvend hersenletsel zullen overhouden.

Door Hitlers wandaden wordt iedereen zeer argwanend ten opzichte van euthanasie. Hitler doodde onder die term geestelijk- of lichamelijk gehandicapten en geesteszieke arbeids- ongeschikten. Pas tegen het einde van de jaren '60 komt er verandering in de uitsluitend negatieve beoordeling. Hier zijn het vooral H. Meier en J.H. van den Berg die de grondslag leggen voor de huidige discussie. Volgens Van den Berg luidt het devies van de nieuwe ethiek: "Het is de arts geboden menselijk leven te behouden, te besparen en te verlengen, waar en wanneer dat zinvol is. Bij dit devies hoeft het spookbeeld van de jaren '33 en '45 niet te herrijzen".

Uitspraken van verpleegkundigen in hun afstudeer- scriptie: "Reanimatie en beademing zijn eigenlijk pas echt iets van de laatste 30 jaren. En daarmee is ook het tijdperk aangebroken van mensen in leven houden die men geen enkele perspectief kan bieden" én: "Het probleem is vaak dat àls men eenmaal ergens mee begint het moeilijk is om ermee te stoppen. Het steeds maar doordraven van artsen is een bekend verschijnsel: De nierfunctie verslechtert, dan nierdialyse; de voeding wordt niet geaccepteerd, dan voeding via het infuus".

De Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst (KNMG) waarschuwt: de arts is slechts bevoegd tot handelen indien dit zinnig is en als dit niet zo is, eindigt de bevoegdheid. Doorgaan met behandelen wordt dan zelfs mishandelen. ●

Bron: afstudeer- scriptie «Euthanasie op de I.C. (Intensive Care)» door de verpleegkundigen Eugenie Dullaart en Erik de Laat.

'Angsten maken leven vaak ondraaglijk'

"ALS JE IEMAND jaren kent, is het gemakkelijker om te helpen want je weet wat wel en niet acceptabel is voor zo'n man of vrouw. Je hebt er een band mee en je voelt feilloos aan wat de juiste begeleiding is. Bij mensen die op het laatste nippertje vanuit een ziekenhuis hier worden binnengebracht om dood te gaan, is het veel moeilijker.

Ik praat liever niet over de term euthanasie. Dat laat ik over aan de artsen, die in feite de discussie moeten voeren, omdat ze met hun technieken voorkomen dat mensen nog een natuurlijke dood kunnen sterven. Patiënten worden zinloos bewerkt, omdat er altijd wel weer een behandeling mogelijk is. Ik heb het over mensen die zonder allerlei kunst en vliegwerk gewoon gestorven zouden zijn, maar die deze kans nu niet meer krijgen.

Vaak denk ik dat het heel erg is wat dokters mensen, die aan het einde van hun krachten zijn, aandoen, zoals het leggen van mensen aan een infuus, terwijl men in feite al weet dat het zinloos is. Dat is heel letterlijk gewoon geen leven meer. Ik zou er misschien wat minder moeite mee hebben als artsen daar ook eens eerlijk voor zouden uitkomen.

In plaats van over euthanasie praat ik liever over het bewaken van de menselijkheid. Dat klinkt filosofisch, maar het is wel precies wat ik bedoel. Pillen komen bij mij op de allerlaatste plaats.

Het is ook niet de pijn denk ik wel eens. Daar wordt wel heel veel nadruk op gelegd alsof dat het enige zou zijn, waar het in de euthanasie- discussie over moet gaan: iemand verlossen van de hevige pijn. Mijn ervaring is dat het bij mensen vaak veel meer gaat om angst. Ik heb soms gezien hoe het leven van iemand na een kankeringreep of een hartoperatie nog

● Ria van Gaal

slechts bestaat uit duizenden angsten.

Geen dag is zo iemand zonder de gedachten aan kanker, zonder de gedachten aan dat hartinfarct. Dagelijks moeten er op dit of dat tijdstip deze of die pillen worden geslikt en ik heb het meegemaakt dat een arts erg boos werd toen hij in de krant las dat zijn patiënt was overleden. Die heeft zijn pillen niet ingenomen, was zijn reactie. En het was net of hij een persoonlijke nederlaag had geleden.

Ik denk dat het niet meer willen leven van mensen vaak dus veel meer voortkomt uit angst dan uit pijn. Het heeft er ook de schijn van dat mensen zonder angsten veel minder pijn lijden dan mensen met dezelfde kwaal, maar met angst. Ik heb een dokter dat eens ooit horen bevestigen.

Op zich hoeft dat niet zo te verwonderen. Het is eerder iets heel natuurlijks, want we moeten niet vergeten dat we naast ons lichaam een psyche hebben. Naar mijn idee is het zaak om op de eerste plaats iets aan iemands angsten te doen.

Je ziet dan dat mensen hun situatie wat meer gaan accepteren en dat angsten en spanningen en daarmee een groot stuk van de pijn weggaan. Medicijnen worden vaak gegeven uit onze eigen onmacht, omdat we niet in staat zijn om iemand op een andere manier, zoals via een goed gesprek te helpen.

Ik denk ook dat we er wat meer bij stil zouden moeten staan om mensen niet koste wat het kost te willen redden. Belangrijker is het om erachter te komen of iemand echt dood wil of dat we te maken hebben met iemands onmacht om te leven. Om daar voor jezelf duidelijkheid over te krijgen, is het zaak om veel met zo iemand te praten. Als dan blijkt dat hij echt niet meer verder wil, zijn er mogelijkheden genoeg om te helpen.

Uit die vaste overtuiging kun je als verpleegkundige adviseren om verdere onderzoeken te weigeren of om naar huis te gaan. In sommige gevallen zul je bijvoorbeeld een hint geven om de pillen van een aantal dagen op te sparen. Maar ik zou bijvoorbeeld nooit iemand zelf dat spuitje geven of de dodelijke medicijnen. Ik vindt dat als je iemands leven niet moedwillig wilt rekken, dat je er dan ook niet moedwillig een einde aan moet maken. Ik wil dus geen actieve euthanasie en passieve bestaat in mijn ogen niet.

Ik heb me enkele jaren geleden serieus afgevraagd of het niet beter voor me zou zijn om het beroep uit te gaan. Dat was in de tijd dat reanimatie zo in opkomst was. Ik had gezien wat de gevolgen waren na een hartinfarct en ik begreep echt niet waarom er plotseling gereanimeerd moest gaan worden en er hart- renwagens moesten gaan rijden. Ik hoop vurig dat ze me niet vinden als me zoiets overkomt.

Daarom ook ben ik in een verpleeghuis gaan werken. Hier worden geen zinloze medische handelingen verricht. Hier heerst ook niet de spanning dat iemand niet onder je handen dood mag gaan, zoals dat in ziekenhuizen het geval is. Je komt hier naar toe om goed verzorgd en met zo weinig mogelijk pijn rustig te kunnen sterven. Ik heb me tot opdracht gesteld om mensen daarin te begeleiden. Dat doe ik door te luisteren en te praten en zonodig met het geven van andere pijnstillers dan morfine, wat hier alleen in het allerlaatste stadium wordt gegeven.

Je mag dan ook best weten dat ik tegen het wetsvoorstel ben. Het grote gebrek ervan is dat het geen tegengas geeft aan het medisch handelen. Als artsen met al de hun ten dienste staande technische middelen niet zo bezig waren om dood en sterven te verhinderen, zou er zelfs niet over euthanasie gesproken hoeven te worden. Dat is mijn vaste overtuiging". ●

'Je kunt wel janken'

"HIJ HAD ME gevraagd een spuitje te geven om haar lijden te verlichten, omdat hij het niet langer meer had kunnen aanzien. Voor de feestdagen was haar gezegd dat ze naar huis mocht gaan. De kanker, die zij had, was niet meer te behandelen. Tien dagen later waren ze weer terug. Ik kende haar goed genoeg om te weten dat het was om te sterven.

Hij zei me dat hij al die dagen geen oog had dicht gedaan en hij was dolblij dat ik kon helpen. Ik had daar vrede mee, omdat ik haar kende en als zodanig een band met haar had. Ik had deze mensen vanuit het ziekenhuis naar huis gebracht toen zij met de feestdagen werd ontslagen en ik was erbij toen haar buik openbarstte en zij enorme pijn moest lijden. Het is vaak niet om aan te zien als je mensen ziet lijden.

Van die vrouw weet ik dat zij een prima leven heeft gehad en dat ze het net als haar man jammer heeft gevonden dat er uit hun huwelijk geen kinderen zijn geboren. Ik weet dat het voor de vrouw een klap in het gezicht was toen zij hoorde van de kanker en dat er niets meer aan te doen was. Ik heb haar dat pijnstillende spuitje gegeven en later bij de lift heeft haar man me ervoor bedankt. Zij was toen net gestorven.

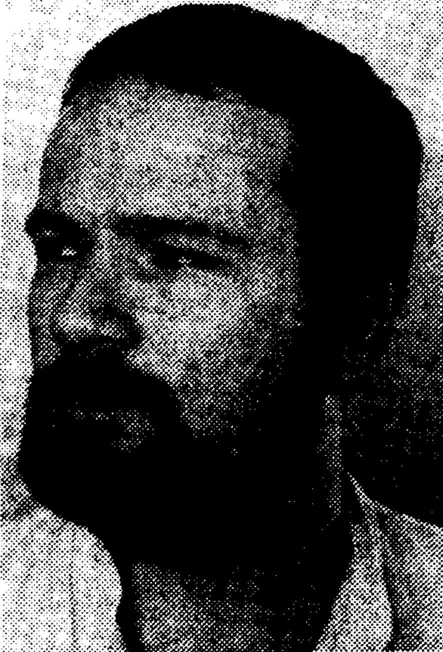
Als ik er nu over nadenk, is het eigenlijk opvallend dat er altijd gevraagd wordt om de pijn te verlichten en nooit om er via een spuitje een einde aan te maken.

Dat hoor je nooit vragen. Misschien is het voor hun gemoedsrust dat ze ook later altijd kunnen zeggen niet gevraagd te hebben het leven te beëindigen. Ze weten dat het op hetzelfde neerkomt, maar toch.....

En jij geeft zo'n spuitje, omdat je iemand die je kent zo ziet lijden. Ik zou het niet kunnen bij iemand die je pas een uur hebt meegemaakt. Voor jezelf moet je ervan overtuigd zijn dat het iemands wens is om te sterven. Van het echtpaar waar ik net over vertelde ken je de kleur van zijn vouwwagen en het type auto dat zij reden en je kunt wel janken om wat er met zo'n vrouw gebeurt.

Ik heb dan ook wel op het punt gestaan om in te gaan op de uitnodiging om bij de begrafenis te zijn of om nog eens langs te komen als alles achter de rug is. Ik heb dat tot nu toe niet gedaan, omdat ik voor mezelf ergens een grens wil leggen. Je moet jezelf ook een beetje beschermen en ik denk dat het ingaan op dergelijke uitnodigingen wat te ver gaat. Ofschoon...... Niet iedereen is voor jou hetzelfde. De een ligt je beter dan de andere, dat is ook bij patiënten zo en dat is menselijk.

Het is gelukkig nooit zo geweest dat ik ermee zit in die zin dat het me steeds blijft bezighouden. Als ik thuis kom, hang ik met mijn jas de verpleegkundige perikelen aan de kapstok. Wel is het zo dat ervaringen als met deze vrouw voor altijd in mijn geheugen blijven. Over vijf jaar zal ik nog precies de datum van haar overlijden weten

Hans van Herwijnen

en dat zij dertig kilo was afgevallen.

Ik weet van jaren terug nog dingen van patiënten, hoe de kamer waarin ze lagen eruit zag en in welk bed ze hebben gelegen. Ik kan me een man herinneren met *rugklachten, die het ene onder*zoek na het andere moest ondergaan, terwijl hij steeds maar tegen de dokters zei dat hij dacht kanker te hebben. Maar zij luisterden niet naar hem. Na hem met al die onderzoeken geplaagd te hebben, kwamen ze er uiteindelijk achter dat hij kanker had en dat het te laat was om hem nog te helpen. Een week later was hij dood.

Bij euthanasie gaat het bijna altijd om kanker- patiënten met ondraaglijk lijden. Die krijgen dan een verhoogde dosis morfine — de hoeveelheid is afhankelijk van gewicht en lengte van de persoon — zodat ze eerder dood zijn, want mensen hebben recht op een draaglijke dood. Die overdosis morfine (analgesine of vilan) die rechtstreeks in de ader wordt toegediend, zorgt ervoor dat de bloeddruk daalt. Je ziet de patiënt aan de naald rustiger worden.

Doorgaans is het zo dat de arts voorschrijft en de verpleegkundige uitvoert. Wij hebben er in het algemeen geen moeite mee om snel tot handelen over te gaan omdat we vinden dat artsen de neiging hebben om langer met iemand bezig te blijven dan goed is.

Als wij als verpleegkundige zeggen: dokter, het hoeft niet meer, dan is een arts geneigd om toch nog een infuus in te brengen. Vooral de wat oudere artsen hebben de neiging door te gaan met onderzoeken. Met jongere artsen kun je beter overleggen en die hebben er ook wat meer begrip voor.

In het algemeen gaat het om oudere mensen die binnenkomen met buikklachten. Het blijkt dan vaak een al gevorderde vorm van kanker te zijn. En als ze hevig gaan lijden, dan kun je het wel hebben over euthanasie, maar veel ouderen weten dan niet eens waar je het over hebt. Ze kennen de betekenis van het woord niet en dat maakt het ook best moeilijker en ingewikkeld voor iederen. Zeker als erover wordt gesproken op een moment dat iemand de klap van de mededeling nog niet te boven is en nauwelijk in staat is om te denken.

Eigenlijk zou het zo moeten zijn dat we op het moment dat we gezond zijn via een brief aangeven wat er met ons bij zo'n hevig lijden en met een zekere dood in het direct verschiet moet gebeuren.

Oudere mensen zullen het dus geen euthanasie noemen, maar noem het dan de keuze tussen sterven met en zonder pijn.

Onder passieve euthanasie versta ik als er niet direct om wordt gevraagd en dat ook vaak niet meer kan vanwege de pijn. Het is de situatie die op het ogenblik veel voor komt. Actieve euthanasie noem ik het wanneer een patiënt er om heeft gevraagd op het moment dat hij nog niet ziek is, dus via een soort codicil. Ik denk ook dat de passieve euthanasie aan het toenemen is nu er zo over geschreven wordt.

Daarmee wil ik niet zeggen dat er gemakkelijker over gedacht gaat worden. Per slot van rekening gaat het om mensen, met wie een zekere band is ontstaan en van wie je bent gaan houden. Maar juist daarom kun je vaak niet aanzien dat zo iemand heel erg lijdt. Ook al zegt hij nauwelijks meer een woord of kan hij dat ook niet meer, je ziet het aan het trekken van het lichaam.

Jou als verpleegkundig raakt dat vaak harder dan de dokter, omdat jij degene bent die zo iemand begeleidt en voortdurend rond het bed is en niet de dokter. Toch is er voor de verpleegkundige op dit terrein juridisch niets geregeld. Je zou dus kunnen zeggen dat de verpleegkundige vogelvrij is verklaard.

Voor mij is "ondraaglijk lijden" het criterium. Als een dokter mij vraagt om iemand die niet lijdt zo'n spuitje te geven, kan ik dat weigeren. Maar dat komt nauwelijks voor, omdat een arts vaak de neiging heeft om door te gaan met behandelen ook al heeft het geen zin meer.

In het algemeen zal het zo zijn dat de arts voor de eerste keer een medicijn toedient, al was het alleen maar om te zien hoe de reactie daarop is. Nu met de discussies is *het bij ons zo dat er 's nachts een arts moet komen als er een medicijn moet worden toegediend.* Niet dat hij het ook moet toedienen, maar hij moet er een briefje voor schrijven, zodat we als verpleegkundige zijn gevolmachtigd.

Vaak gebeurt het echter zo dat het briefje pas achteraf wordt getekend. Als er 's nachts iets wordt gegeven, geeft de dokter daar de volgende morgen het recept voor af. Op zich is dat niet zo kwalijk omdat je de meeste medicijnen en de werking ervan kent, maar als er onverhoopt toch iets zou gebeuren, gaan we niet vrijuit, ook al liggen er nog zoveel afspraken met artsen om achteraf te tekenen.

Misschien kan de indruk ontstaan dat er veel euthanasie wordt gepleegd, maar dat is dan fout. Ik denk dat een verpleegkundige er één keer per jaar mee te maken krijgt. Bij mij is dat tenminste het geval". ●

Nazi-artsen vermoordden duizenden gehandicapten

De moord op de ''nutzlose Esser''

DE TWEE BEJAARDE artsen in het beklaagden- bankje doen moeite niet naar de publieke tribune te kijken. Ze volharden in enigszins geforceerde onderonsjes. De aanblik van enkele zwaar gehandicapten in hun rolstoelen die demonstratief op de eerste rij hebben plaats genomen, is voor de gynaecologen Ullrich (71) en Bunke (71) pijnlijk. Geen wonder, want als pas gestudeerde artsen werkten zij in het Derde Rijk mee aan de moord op meer dan 70.000 lichamelijk en geestelijk gehandicapten.

Voor de rechtbank in Frankfurt wordt momenteel een van de meest duistere en minst bekende gruweldaden van de Nazi's gereconstrueerd: Hitlers "Euthanasie- programma". De moord op de gehandicapten in de jaren '40 en '41 ging vooraf aan de massamoord op de joden. Door de gasfles open te draaien vermoordde Ullrich in de euthanasie- inrichting Brandenburg bij Berlijn 1815 zieken. Bunke joeg 4950 psychiatrische patiënten de dood in, eerst in Brandenburg, later in Bernburg.

Alsof er niets gebeurd was, zetten zij na de oorlog particuliere praktijken op en werden geachte en geliefde vertegenwoordigers van de medische stand. Het feit dat zij anno 1986, na een vrijspraak in 1967, opnieuw voor hun daden terecht moeten staan, heeft woede uitgelokt onder hun patiënten. Menigeen voelt zich geroepen rechter Johanna Dierks te schrijven en haar mee te delen welk onrecht de doktoren wordt aangedaan.

OPSTAND

Politie- agent Jozes Simon fungeert in Frankfurt als neven- aanklager. Zijn moeder werd in het kader van het "Euthanasie- programma" vergast. Simon: "Bij mij komt er iets in opstand wanneer ik er aan denk dat ik als politieagent aan de mensen veertig mark moet vragen voor een klein delict, terwijl anderen die duizenden de dood in hebben gejaagd vrij rond kunnen blijven lopen".

De vrijspraak van 1967 werd nog in datzelfde jaar door het Bundes- gerechtshof nietig verklaard. Tot een nieuw proces kwam het echter almaar niet. Veertien jaar lang slaagden Ullrich, Bunke en hun collega Klaus Endruweit (72) erin de gang naar de rechtbank te vermijden.

Bereidwillige collega's waren zo vriendelijk medische verklaringen af te geven, waarin er op gewezen werd dat de artsen lichamelijk niet in staat waren een langdurig proces te doorstaan. De slechte gezondheids- toestand was echter geen beletsel tot op de dag van vandaag te blijven praktizeren en zelfs nog te opereren.

Pas toen de zaak aan rechter Johanna Dierks werd toegewezen, kwam er wat schot in. Zij kreeg de officier van Justitie in galop en bleef overeind onder het bombardement van medische attesten. Dierks bepaalde dat de verdachten best terecht kunnen staan, mits het proces in niet al te hoog tempo wordt afgewerkt. Vandaar dat er slechts een keer per week zitting is. Elke zitting duurt twee, maximaal drie uur.

De euthanasie- artsen hadden

...dr. Ullrich, die in 1939 de katholieke kerk verliet, maar na de oorlog, in 1946, meldde hij zich weer aan...

eigenlijk met zijn drieën terecht moeten staan in zaal 146 van het gigantische justitie- complex in de Frankfurter Adenauerstrasse. Maar Endruweit, schuldig aan moord op minstens 2250 zieken in de inrichting Sonnenstein in Sachsen, zit niet in de beklaagdenbank. Hij heeft aan de vooravond van het proces een nierkoliek gekregen en is opgenomen.

TOEVAL?

Aan zo'n toeval wil officier van Justitie Eckardt niet geloven. Grimmig kondigt hij aan na te zullen gaan "wat Endruweit de laatste maanden gedaan en niet gedaan heeft om zijn gezondheidstoestand te verbeteren". De suggestie is duidelijk: de arts heeft zijn pijnlijke nierstenen nog wat laten zitten om nogmaals de justitiële dans te ontspringen, een taktiek die veertien jaar lang succes had. Endruweits proces wordt voorlopig afgekoppeld.

Het euthanasie- programma werd na de oorlog gevolgd door een justitie- schandaal. Van de veertien artsen die meestal onder een schuilnaam aan de machinerie des doods hadden meegewerkt, werd er slechts één veroordeeld. In 1947 toen de Nazi- gruwelen nog vers in de herinnering lagen, kreeg de arts van de beruchte euthanasie- inrichting Hadamar, Hans Gorgass, levenslang. Na elf jaar was hij echter al weer op vrije voeten. In Mein Kampf had Hitler al geschreven dat in de natuur alleen "de besten" overleven en dat "de zwakken' vernietigd worden. In de jaren dertig werd de bevolking op geraffineerde wijze rijp gemaakt voor de vernietiging van de «nutzlose Esser».

In Adolf Dorners rekenboek voor het onderwijs uit 1935 stond als opgave: "De bouw van een gekkenhuis kost zes miljoen Rijksmark. Hoeveel nieuwe woonblokken à 15.000 mark had men voor dit geld kunnen bouwen?"

Tot daden ging Hitler echter nog niet over. Dat leek hem te riskant. Pas in tijd van oorlog, toen iedereen op de strijd geconcentreerd was, was de gelegenheid gunstig "het volk te bevrijden van de last van de geesteszieken".

"GENADEDOOD"

Precies op 1 september 1939, de dag dat de Tweede Wereldoorlog begon, ondertekende hij het bevel "ongeneeslijke zieken" de "genadedood" te geven. De streng geheime actie werd buiten het officiële staatsapparaat om georganiseerd door Hitlers eigen «Kanslei des Führers». Op het adres Tiergarten 4 in Berlijn, werd de massamoord afgewikkeld onder de codenaam «Aktion T 4».

Gerenommeerde medici onder wie Ullrichs leermeester, professor Heyde uit Wurzburg, waren bereid de gehandicapten te selecteren voor de zes euthanasie-inrichtingen. Dat waren Brandenburg bij Berlijn (9.772 doden), Sonnenstein bij Dresden (13.720), Hadamar bij Koblenz (10.072), Grafeneck bij Ulm (9.839), Bernburg bij magdebueg (8.601) en Hartheim bij Linz in Oostenrijk (18.269).

In de inrichtingen waren het vaak piepjonge medici die de gehandicapten vermoordden. "Wij hoefden de patiënten niet meer te "onderzoeken", zei Ullrich bij zijn verhoor in 1967. "Men zei ons dat de patiënten al bekeken waren in de inrichtingen waar ze vandaan kwamen. Wij moesten alleen even kijken wat we de nabestaanden als doodsoorzaak op konden geven".

De artsen identificeerden de patiënten, fotografeerden ze en lieten ze vervolgens in de "doucheruimte", waarna ze de kraan van een veertig liter kool- monoxidefles opendraaiden.

GASKAMER

Ullrich: "Het gas mocht niet door een verpleger worden opengedraaid. Mijn chef dokter Eberl vond dat verantwoordelijk werk, dat door een arts gedaan moest worden. Als Eberl er was, deed hij het, als hij er niet was, deed ik het". In groepen van twintig tot veertig werden de zieken in de gaskamer gebracht. Daar gingen ze op britsen zitten.

Ullrich: "Of ze iets beseften, weet ik niet. Ik kan met niet herinneren dat er ooit verzet werd gepleegd of dat ze wisten dat hun laatste uur had geslagen". Terwijl de artsen door een kijkgat toekeken, stroomde er gedurende twintig minuten tot een half uur gas in de ruimte. Sommigen zieken sliepen rustig in en vielen van hun britsen, sommige begonnen plotseling te beseffen wat er gebeurde en sloegen met hun laatste krachten met de vuisten tegen de wanden.

De nabestaanden werden door de euthanasie- artsen in kennis gesteld van de dood van hun kind, man of vrouw. De artsen, die een gefantaseerde doodsoorzaak opgaven, ondertekenden met een schuilnaam. Zo noemde Ullrich zich «dr. Schmitt». Troostend werd er op gewezen dat "de dood van uw kind van een zwaar en ongeneeslijk lijden heeft bevrijd". Om infectie- ziekten te voorkomen, zo heette het, was het lijk meteen gecremeerd. De as werd meegestuurd.

Van tevoren hadden zich vaak vreselijke taferelen afgespeeld. Als de zwart geblindeerde doodsbussen van de euthanasie-inrichtingen voor kwamen rijden bij een psychiatrische inrichting of ziekenhuis pleegden de uitgezochte patiënten vaak heftig verzet. Hoewel hen verteld is dat ze naar een "kuuroord" gingen, leken veel patiënten intuïtief te beseffen wat er te gebeuren stond. Ze huilden, schreeuwden en klampten zich vast aan hun verpleegsters. Velen moesten plat worden gespoten.

NIET GEHEIM

Ondanks de Duitse «Grundlichkeit» waarmee het Euthanasie- programma was opgezet, lukte het niet de actie geheel en al geheim te houden. Er werden fouten gemaakt. Ouders kregen urnen waar niets in zat of er werden twee urnen afgeleverd. Bij een zieke werd als doods- oorzaak blindedarm- ontsteking opgegeven, hoewel de blindedarm al jaren eer-

...dr. Bunke: 4950 zieken vermoord door het opendraaien van de gasfles met koolmonoxide...

der verwijderd was. De onrust groeide. Gevreesd werd dat straks ook hulpbehoevenden en arme bejaarden slachtoffer van de actie zouden worden.

Toen de katholieke kerk protesteerde en de bisschop van Munster, Clemens August Graf von Galen, een aanklacht wegens moord tegen "onbekenden" indiende, werd de actie in de zomer van 1941 stopgezet. Na een korte onderbreking ging men echter gewoon verder. Alleen waren de methoden nu nog geraffineerder en meer geperfectioneerd. In Oostenrijk bleek dat de bezorgdheid in Duitsland over het feit, dat meer bevolkings- groepen ten offer zouden kunnen vallen aan de euthanasie, niet ongegrond was.

In de Alpen- republiek reden de euthanasie- artsen zelf rond om alcoholici, hulpbehoevende bejaarden en "a-sociale types" op te halen en vervolgens te vermoorden. En ook in Duitsland was al met de registratie van zwervers, bedelaars en hoeren begonnen, al staat niet vast of uit deze kringen ook mensen gedood zijn.

ARTSENEED

Wat bewoog in hemelsnaam jonge medici van rond de 25 als Ullrich en Bunke, die hun artseneed net hadden afgelegd, om in hun allereerste baan niet mensenlevens te redden, zoals ze hadden gezworen, maar juist te vernietigen? Meer dan 45 jaar daarna wensen beiden daar niet over te praten. Als rechter Dierks aan Ullrich vraagt iets over zijn levensloop te vertellen, antwoordt de gynaecoloog: "Ik ben niet bereid iets te zeggen, ook niet over mijn levensloop". Verdachte Bunke kiest voor dezelfde taktiek: "Na rijp overleg heb ik ook besloten om te zwijgen".

Dan laat de rechter protocollen voorlezen van het vorige proces en die zijn veelzeggend. Ullrich en Bunke, beiden overtuigd lid van de Nazi- partij, hadden geen scrupules om te doden. Het enige waar ze zich grote zorgen om maakten, was of het "juridisch" wel mocht, of er een wet was die het toestond, of dat er een desbetreffend bevel van de Führer was.

"Ik werd juridisch overtuigd anders had ik er me niet mee ingelaten", verklaarde Ullrich in 1967. "Mij werd verteld dat er een wet was, maar dat die niet gepubliceerd kon worden, omdat dat teveel onrust zou wekken. Ik kreeg ook te horen dat de protestantse kerk zijn toestemming al had gegeven en dat met de katholieke kerk alleen nog gepraat werd over de vraag of de patiënten voor hun dood de laatste sacramenten moesten krijgen. Dat vond ik iets zo typisch van de katholieke kerk dat mijn laatste twijfels werden weggenomen".

"ONAANGENAAM"

Toen de machinerie des doods in Brandenburg in 1940 werd stopgezet en overgeheveld naar Bernburg ging Ullrich, in tegenstelling tot Bunke niet mee. "Dat deed ik niet", verklaarde hij in verbluffende openhartigheid, "op morele gronden. Ik vond alleen de praktische doorvoering persoonlijk onaangenaam".

In een schandalige uitspraak stuurden de rechters in 1967 Ullrich, Bunke en Endruweit als vrije mensen naar huis. De drie artsen hadden "het ongeoorloofde van hun handelen niet ingezien". Ze hadden gemeend er goed aan te doen zieke mensen, die niets liever wilden dan sterven, aan hun einde te helpen. Dat Hitler de actie had opgezet als een laaghartig vernietigings- programma, hadden de verdachten niet doorzien. Terloops merkte de rechter nog op dat "de dood in de gaskamers een van de humaanste methoden om te doden is".

Toen de vrijspraak werd verkondigd, klonk er applaus van de publieke tribune. De drie artsen feliciteerden elkaar uitbundig. Het Bundes- gerechtshof vernietigde het vonnis omdat het stijf stond van de tegenstrijdigheden. Als het hier inderdaad over "levende doden" ging die slechts wilden sterven, waarom moesten er dan zoveel maatregelen genomen worden om de operatie voor de buitenwereld geheim te houden? Ondertekenden de artsen niet met valse namen en gaven zij geen gefingeerde doodsoorzaak op?

Aan rechter Johanna Dierks de taak anno 1986 toch nog enig recht te spreken. Het wordt tijd.●
(Uit de Gelderlander)

Felix de Rooy en de Antilliaanse film

Dekoloniseren doen we in theorie al eeuwen

DEN HAAG — De 33-jarige regisseur Felix de Rooy leeft tussen drie culturen. Hij woont dan wel voornamelijk in Amsterdam, maar zijn hart ligt duidelijk op zijn geboorte- eiland Curaçao. Dat wordt duidelijk bij de feestelijke presentatie van zijn tweede grote film, «Almacita di Desolato». Hij heeft zich ervoor in smoking gestoken, maar met de herinnering aan warmer streken draagt hij er afgeknipte zwarte handschoenen bij, om onze kou het hoofd te bieden.

De Rooy heeft al een internationale carrière achter zich. Hij woonde een tijd in Mexico, studeerde aan de Vrije Academie Psychopolis in Den Haag schilderen en grafiek. Op Curaçao was hij enkele jaren tekenleraar en cultureel ambtenaar. Op de New York University volgde hij een tijdlang de opleiding als tv- en filmregisseur. De overgang van de beeldende kunst naar de film kwam voor hem voort uit het besef, dat hij zich niet in het individualisme wil verstoppen.

"Film bereikt meer mensen dan een galerie. Samenwerking met enorm veel mensen trekt mij aan. Wat je meekrijgt van anderen, boeit mij. Je moet communiceren", zegt hij daarover. "Voor mijn jongste film bestond de «crew» uit Amerikanen, de productiekant was Nederlands en de spelers waren Antillianen. Die brede basis is een voordeel. Wereldburgers hebben een multiculturele samenstelling. Je moet een juiste balans vinden, proberen mobiel te zijn. Ik hou niet van het inheemse gedoe. Als je ergens bent, denk je in het middelpunt van de wereld te zitten. Ze kunnen me nog meer vertellen. Door die beweeglijkheid zie je in essentie de menselijkheid en daar gaat het om".

NEW YORK

"Wat ik heel leuk vind, is dat ik in New York als Antilliaan de eerste was, die voor zijn eindwerkstuk met een complete film kon komen. Dat was nog niet eerder gebeurd. Doordat ik van een klein eiland kwam, had ik geleerd mijzelf te helpen. Op die filmschool bleek ik een veel onafhankelijker manier van werken te hebben dan de specialisten om mij heen. Mijn tekortkoming bleek daar juist één van mijn grote krachten te zijn. Het is me er niet gemakkelijk gemaakt. Door het bestaande racisme en het subsidie- stelsel, dat aan buitenlanders voorbij gaat".

«MAGISCHE VERHALEN over het leven op Curaçao. Regie: Felix de Rooy. Scenario: Norman de Palm. Camera: Ernest Dickerson. Montage: Ton de Graaff. Muziek: Grupo Issoco. Met Marian Rolle, Gwendomar Roosje, Yubi Kirindongo e.a. Vertoningsduur: 112 minuten.

Felix de Rooy voelt zich vooral geroepen om films over de Antillen te maken. "In Amerika hebben ze niet nog iemand nodig en in Nederland idem dito. Ik wil de Antilliaanse cultuur naar voren brengen in een dialoogvorm. Om een achterstand op te heffen. Jij als eenling moet het gezicht van de Antilliaanse film bepalen. Ik probeer spelenderwijs anderen bekend te maken met die cultuur. Nederland moet blootgesteld worden aan die wereld. Men moet eraan wennen. Ik heb daarin een pe-

..Felix de Rooy: hart bij Curaçao...

dagogische rol. «Almacita di Desolato» is als een mythe, een sprookje. Los van de politiek en koloniaal- geweld een goede introductie om geïnteresseerd te raken.

"Over het hele kolonisatie- proces bestaat er wat Nederland betreft maar één film, «Max Havelaar». Engelse films over dat onderwerp zijn hoogstens vanuit een koloniale gêne gemaakt, ze zijn niet vanuit de gekoloniseerde landen gedacht zoals de norm zou moeten zijn. Het gaat om de kijk van de Westerse wereld".

Felix de Rooy kan zich oprecht kwaad maken over hoe Alec Guinness in David Leans' «A passage to India» de rol van Indiase karakter speelde. "De hele film- distributie blijkt op het rassen- systeem te zijn gebaseerd. Soms vraagt men mij: 'Zijn jullie niet blij die film met Nederlandse steun te kunnen maken?' Maar waarom het speciaal zijn? Ik ben Nederlander! Pas in deze generatie verandert er iets, maar nog niet alles. We zijn in theorie al eeuwen op dezelfde manier aan het dekoloniseren. Onlangs ben ik in Straatsburg bij de Raad van Europa op een conferentie geweest over het integreren van minderheden in kunst en cultuur. WVC had mij uitgenodigd. Ik bleek de enige met een Afrikaanse afkomst. Voor Duitsland zaten er drie witte dames, voor België twee witte dames. De Nederlandse delegatie was de enige die een betrokkene had meegenomen".

VOGEL

In de jaren vijftig zijn Elis Juliana en pater Paul Brenneker op Curaçao op zoek gegaan naar de oude geschiedenis zoals die mondeling was overgedragen. Met bandopnamen registreerden zij de verhalen en liederen voordat die door het moderne leven verdwenen zouden zijn. Eén van de liederen — die in totaal in twaalf boeken terecht kwamen — vormde het uitgangspunt voor de film «Almacita di Desolato». De schrijver Norman de Palm maakte het scenario.

Het lied gaat over een moeder en een kind, die over een vlakte trekken. Een vògel vraagt haar het kind mee te nemen. "om haar last te verlichten". Als zij tenslotte toestemt, vindt zij haar kind later terug met uitgepikte ogen. Om er een consistent filmverhaal van te maken vroeg de scenario- schrijver zich af wie deze vrouw was en waar ze vandaan kwam.

De Rooy: "We zijn nu een toeristen- eiland. Met de Isla, videotheken en allerlei moderne voorzieningen. Sommige oude gebruiken bestaan nog wel, maar voor de film is een tijd gekozen tussen de afschaffing van de slavernij en het begin van de industrialisatie, die omstreeks 1910 begon. Het dorpje San Pedro, dat we gebruikten voor de opnamen, is nog steeds geïsoleerd. Water komt er uit de grond en er is geen electriciteit. Er woont één vrouw die tv heeft waarnaar men komt kijken. Voor het aanpassen van het dorp naar de omstandigheden van toen was het voornamelijk nodig de eternieten daken weg te nemen en autowrakken op te ruimen.

BIJFUNCTIES

"De acteurs zijn semi- professionelen omdat zij niet alleen van spelen kunnen bestaan. Rina Penso bijvoorbeeld huwt daarnaast mensen op het stadhuis in Willemstad".

Felix de Rooy had het geluk, dat een Nederlandse onderwijzer en valkenier zich juist was gaan bezighouden met het africhten van de warawara- vogel. Daardoor konden de opmerkelijke vogelrol zowel met getrainde als met wilde vogels van die soort tot stand komen.

De regisseur twijfelt of hij nog eens in San Pedro kan terugkeren. Tijdens het filmen zijn er veel mensen langs gekomen om foto's te maken. De bewoners zagen daarna niets in een toeristische attractie. De rust is weer teruggekeerd in San Pedro.

...scène uit Alamacita de Desolato...

HAAGS FILMHUIS — Felix de Rooy heeft na zijn film 'Desiree' een folkloristische achtergrond over zijn geboorte- eiland Curaçao als uitgangspunt genomen, voor wat ten slotte uitpakt als een magische schildering. Die komt dicht in de buurt van verscheidene andere Zuidamerikaanse films in dit genre.

De Rooy werkt met een toegewijde flair, zodat men in een verhouding bescheiden budget toch een authentiek beeld kon ontstaan van een prille wereld, zoals die er in het begin van deze eeuw nog was in kleine dorpjes op Curaçao. De angst voor de droogte speelt er steeds een belangrijke rol en brengt een temperamentvolle verbeelding op gang. Voor de film werd San Pedro in oude staat hersteld. De spelers laten zich in hun volle spontane gemoed heel ongesmukt gaan. De Rooy is verder in staat sfeervolle beelden te oogsten, zodat 'Almacita' di Desolato' er mag zijn — al ontsnapt de film dan soms niet aan een zekere breedvoerigheid. De Rooy kan filmen, dat staat vast. Solem is een stoofstomme priesteres, die er vaak op uittrekt met een 13-jarige knaapje als begeleider. Samen zoeken zij naar vruchten voor de door droogte geplaagde kleine gemeenschap van Desolato. Een gevluchte jongeman, die door het tweetal op een van die speurtochten gewond wordt aangetroffen wordt door de priesteres naar een grot gebracht en verzorgd.

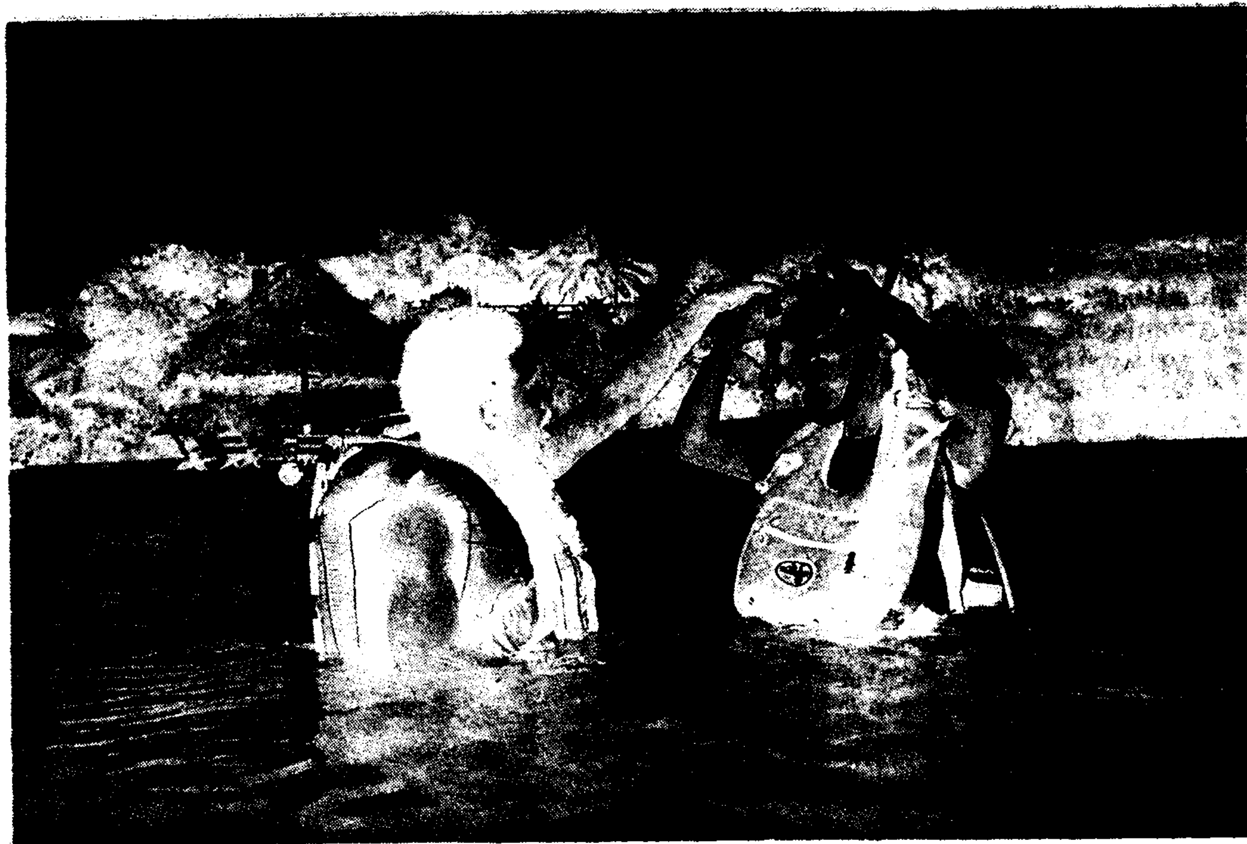
Later blijkt Solem zwanger te zijn en wordt zij gedwongen Desolato te verlaten. Met het knaapje en haar baby trekt zij weg op zoek naar het rijk der voorouders.

Het realisme van het verhaal verschuift steeds meer naar een mythisch karakter, en de film slaagt erin om dat met visuele kwaliteiten ook werkelijk op te wekken. De naïeve kant van di gespeelde stukje onbekende historie van Curaçao weet de charme daarvan op de kijker over te brengen. ●

(Uit de Haagsche Courant)

Een enthousiaste toerist vertelt .....

CURAÇAO

Voordat ik m'n duikervaringen op Curaçao beschrijf, is het verstandig voor de lezer vast te stellen hoe ik er toekwam om op 44-jarige leeftijd het duikavontuur op Curaçao te beginnen.

Op m'n 24e was voor mij éñ van m'n jongensdromen die ik wilde verwezenlijken "duiken". Ik was een blauwe maandag lid van een duikclub waar ik zo'n 20 jaar geleden flink werd afgeknepen: tien baantjes zwemmen met loodgordel om was wel goede praktijktraining. Weinig kollegiaal kontakt met de reeds geoefende duikers.

Ik haakte af toen ik voor het eerst in open water zou gaan duiken: een V.W.-busje ergens in Zeeland in het weiland op een koude winterdag, buiten of in het busje omkleden. Ik zag het al voor me; ik haakte af.

JONGENSDROOM

Die jongensdroom bleef me echter achtervolgen. In de loop van de jaren kwam ik in de warme landen toch steeds weer met duiken in aanraking. Op Çosumel (eiland voor Mexico) probeerde ik het weer, maar wat ik miste was aansluiting met de duikers en de duiksport omdat ik geen certificaat had.

Alle mooie riffen van Cosumel waren voor mij gesloten. Ik kwam ook daar niet verder dan het zwembad met cilinder en de riffen met snorkel.

Ik miste dat certificaat wel héél erg. Op Curaçao kwam ik door m'n werk op het prachtige plekje van Sta Martha - Bay Coral Cliff Hotel en kwam natuurlijk ook daar m'n jongensdroom weer tegen. M'n besluit stond vast om hier terug te komen en bij de Duikschool m'n certificaat te behalen.

PADI DUIKCURSUS: VOOR MIJ DE HEMEL OP AARDE

Achteraf weet ik het niet: ligt het aan het Padisysteem als leersysteem en kennisoverdracht of aan m'n instrukteur de Curaçaose 25-jarige Marlon Panka? De herinneringen die ik had aan m'n lessen twintig jaar geleden, waren aan een kursus op een militaire leest geschoeid. Ik herinnerde me een type instrukteur dat in dienst niet verder was gekomen dan soldaat eerste klasse en tegenover mij de sergeant- majoor ging uithangen en daarmee m'n duikplezier vergalde. Het baantjes zwemmen met de loodgordel om verving Marlon Panka door vriendelijk te stellen: „Zo, dat was m'n eerste les over je duikapparatuur; het is warm, dus we gaan nu eens naar die boei zwemmen." Heen en terug zo'n 150 meter. Het kwam leuk over en we deden hetzelfde als in het zwembad.

De eerste dag van de kursus op Curaçao deden we alle oefeningen als op z'n 6 meter diepte in glashelder warm water op een zandplaat tussen de rotsen met veelkleurige koraal. De wel honderd verschillende soorten vissen zwommen speels door ons onderwater- leslokaal. De lessen onder water, aangevuld met het theoretische boven water, ervoer ik als zo leuk en fijn dat ik 's-morgens bijna niet kon wachten om weer te beginnen. Het handboek verslond ik: niet om straks m'n examen te kunnen doen, maar om alles te weten te komen en te beheersen. Het beheersen van de kennis zowel uit het boek als uit de praktijk gaf een kick, niet alleen aan mij, maar ook aan de andere cursisten.

GEWONNEN VOOR DUIKSPORT EN EEN DUIKCLUB

Ons enthousiasme brachten we over op de andere gasten van Coral Cliff Hotel. We waren geïnfekteerd door de duiksport, we praatten nergens anders meer over. Om een voorbeeld te noemen: een jong echtpaar op het hotelterras had zelfs nooit een duikbril op gehad en vroeg ons hoe leuk het nu wel was. Resultaat: ze boekten een PADI- duikcursus. Door gebrek aan tijd haalden ze echter geen certificaat, maar ze namen zich voor in Nederland lid te worden van een duikclub en volgend jaar op Coral Cliff terug te komen met de kreet: "wat een fijne sport en wat is het hier mooi onder water."

Zeker tien personen boekten in die tien dagen een cursus (Amerikanen, Canadezen, Nederlanders). Vermoedelijk omdat ze zagen dat gewone mensen zoals wij het ook konden leren en er zoveel plezier aan beleefden.

DUIKEN NIET VOOR VLIEGERS EN STEWARDESSEN?

Op de vlucht naar Curaçao kwamen we in kontakt met zowel mannelijk als vrouwelijk personeel van de K.L.M., dat beloofde naar het door ons als bijzonder mooi omschreven hotel alsmede naar onze duikcursus te komen kijken. De lokatie van baai en hotel vonden ze geweldig toen ze ons opzochten. Vervelend was alleen dat ze volgens hun arbeids- overeenkomst niet mochten duiken en volgens de duikregels niet mochten vliegen binnen de korte tijd na het duiken. We hebben het voor de K.L.M.- medewerkers opgelost. De snorkel-route van het Curaçao- onderwaterpark is een programmapunt, dat we ontdekten in de Curaçao toeristen- informatie.

SNORKEL-ROUTE ONDERWATERPARK

Wat een belevenis! Zelfs voor ons, bijna gediplomeerde duikers met reeds zes dagen duikervaring tot op 32 meter, was het een weldaad voor het oog. Glashelder water met een diepte tussen de 1 en 3 meter, schat ik zo achteraf. Bijna alle koraal is te zien, evenals alle onderwater- planten met hun veelheid aan kleuren, de honderden, zo niet duizenden vissen. Het was alsof we ons hoofd in een reusachtig tropisch aquarium hadden gestopt.

Wat waren we trots om de inmiddels "van ons" geworden onderwater- wereld aan die K.L.M.-ers te laten zien. De vliegenier boekte ter plaatse een paasvakantie voor hemzelf en vrouw en kinderen. De stewardessen waren een paar dagen later weer terug en stuurden tussen door kollega's om ook die onderwater- ontdekking te doen en te genieten van de zo rustige, mooie en romantische baai bij het Coral Cliff.

CERTIFICAAT OPEN WATER DIVER

De voorlaatste dag van onze cursus ging 's-avond tot elf uur door met een examen. We kwamen er

(doorlezen op pag. 17)

De Curaçaose nachten zijn vaak zo mooi dat het eigenlijk zonde is om te gaan slapen. Het begint al met die prachtige zonsondergang; elke avond andere kleuren, van bloedrood tot licht oranje, aan de horizon. De ruisende palmen en een heerlijke temperatuur van ca. 20° maken de ambiance meer dan romantisch, vooral de stille baaien waar geen lichten zijn, waar de zee echt licht, waar je vanaf de rotsen de vissen lichtgevend door het water ziet gaan.

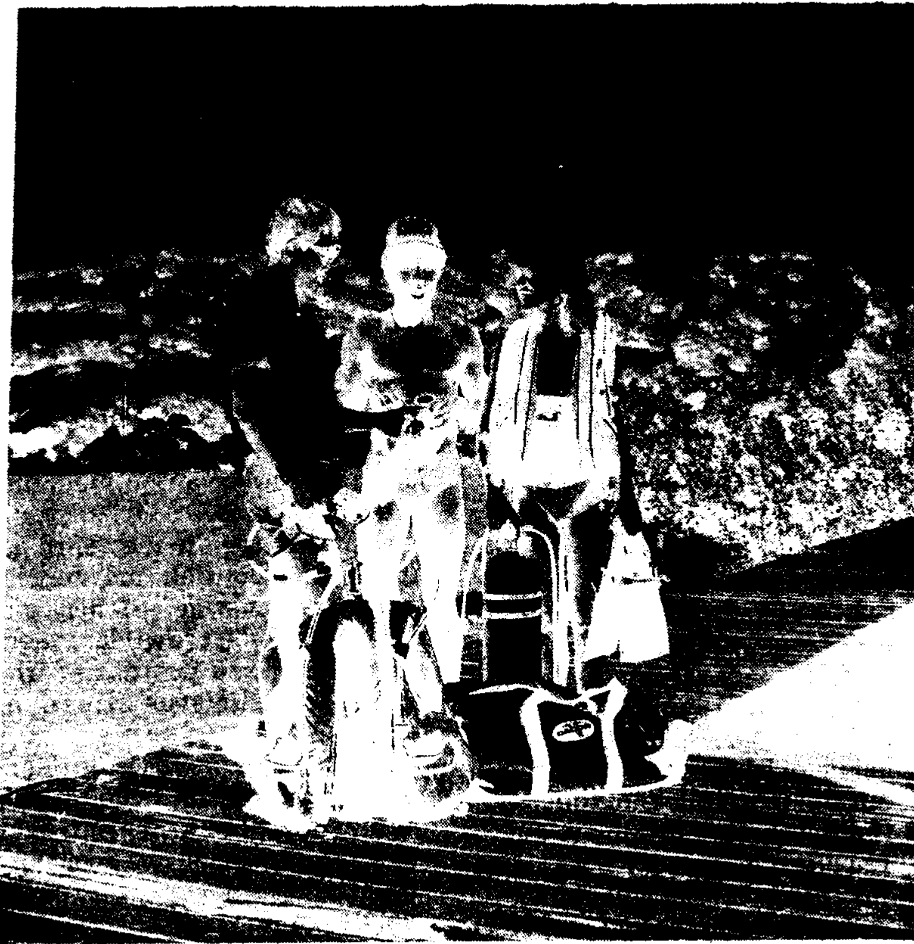
's-Nachts klappen de reusachtige zeebaarzen op het water. Bij de heldere maan kun je ze op het water zien terugvallen. En wil je ook eens een avond gaan stappen, ga eens naar de echte onvervalste bruine kroeg „Tapmaarin" in Willemstad. Het bier is er niet zo duur als in de hotels en de sfeer is prima. Je kunt er iedereen van het eiland ontmoeten; leuk en gezellig.

Ja, de Curaçaose nachten zijn mooi, héél mooi en soms héél erg lang.

Na de eerste duik op m'n zesde dag merkte ik dat ik vermoedelijk niet goed 'geklaard' had, want ik had wat last van m'n oren, keel en neus. Wat te doen als aankomend duiker op het eiland Curaçao? Ik boekte als een echte toerist, die ik eigenlijk niet wilde zijn, een Jeep- safari als eiland-tour. Zo kwam ik op de leukste plaatsen waar ik met m'n eigen huurauto niet kon komen.

De safari-gids vertelde over alle historische plaatsen, de tropische parken, de woeste rotskusten en de lieflijke baaien. We hadden de lunch in de buurt van de Westpunt. Een zelf gevangen vis van wel 1,80 meter, werd ons door de kok gekookt. Met heerlijke inheemse drankjes en oude legenden over de eilandbewoners, werden we voor een dag deel van het eiland Curaçao. Ik had aan het einde van de dag het gevoel dat ik alle bezienswaardigheden van Curaçao boven water, wel gezien had.

Vandaag was het een leuke dag. Morgen ga ik weer eens kijken hoe het onder water is. Nogmaals, Curaçao boven water, is lang niet slecht, ook niet voor een 'dive-lover' in de dop.

Rapport- Kooijmans:

morele bewustwording heeft geen tastbare gevolgen

Martelen plaag van onze tijd

GENEVE — Het martelen van arrestanten en gevangenen komt in de hele wereld nog veel voor en kan 'de pest van de tweede helft van de 20ste eeuw' worden. Dat is de conclusie van het rapport dat de Nederlandse jurist professor Peter Kooijmans opstelde voor de Mensenrechten- commissie van de Verenigde Naties.

Kooijmans onderzocht meldingen van martelingen in 33 landen, waarvan Chili, Zuid- Amerika, de Sovjetunie, Iran, El Salvador, Guatemala, Afghanistan, Oeganda, Ecuador, Honduras, Indonesie en de Comoren met name genoemd werden.

In het rapport wordt ingegaan op een groot aantal verschillende vormen van martelen, zoals slaan en verbranden, het uittrekken van nagels en tanden, het toedienen van elektrische schokken en verkrachtingen.

Verder meldde hij verstikking in water of uitwerpselen, ophangen aan de geslachtsorganen, het toedienen van drugs en het onthouden van slaap. Ook noemde hij vormen van psychologische mishandeling, zoals het organiseren van schijn- executies en het bedreigen met moord of marteling op familieleden.

Het rapport stelt dat regeringen zich bewust zijn van de martelingen in eigen land, maar niettemin lippendienst verlenen aan het veroordelen van dergelijke praktijken.

„Martelen is nog steeds een algemeen verschijnsel en komt in een aantal landen systematisch voor", aldus het rapport. „In sommige landen lijkt het te zijn geinstitutionaliseerd" als onderdeel van de ondervraging.

Als antwoord op vragen van Kooijmans liet Zuid- Amerika weten dat een onderzoek wordt ingesteld naar zeven gevallen van marteling door politiemannen.

Indonesie en de Sovjetunie ontkenden dat marteling daar voorkwam, terwijl Chili liet weten dat de slachtoffers van twee gevallen die waren gemeld geen klacht bij de autoriteiten hadden ingediend.

El Salvador en Guatemala werden genoemd als landen waar het martelen van mensen was ingeburgerd als gevolg van een burgeroorlog. Pakistan liet de VN- onderzoekers weten dat het geselen van veroordeelden daar deel uitmaakt van de islamitische wetgeving.

Alleen Spanje wordt genoemd als land dat recent middels wetgeving heeft gepoogd een eind te maken aan martelingen. Kooijmans stelt in het rapport dat geen enkele maatschappij en geen enkele staatsvorm gevrijwaard is van het voorkomen van martelingen, „zolang zich situaties voordoen waarin mensen zich in de absolute macht van andere mensen kunnen bevinden". Het is echter zeer moeilijk om harde bewijzen van martelingen te verzamelen, omdat er meestal geen getuigen bij zijn en er vaak geen sporen van worden achtergelaten.

„Martelen kan de plaag van de tweede helft van de 20ste eeuw worden", luidt de conclusie. Hoewel er wetten en conventies zijn die martelen verbieden, „heeft deze morele bewustwording nog geen tastbare gevolgen voor iedereen gehad". (Uit de Gelderlander)

Komt-ie wel of komt-ie niet

Ongeduld in VS over bezoek van Gorbatsjov

WASHINGTON — Komt-ie nou wel, of komt-ie niet? Zo ongeveer in deze trant groeit hier het ongeduld over het invullen van de afspraak in Genève, dat de Russische leider Michail Gorbatsjov dit jaar naar Amerika reist voor een tweede topontmoeting met president Reagan.

Tot nu toen hebben de Russen niet officieel gereageerd op het Amerikaanse verzoek een datum voor de komst van Gorbatsjov vast te stellen. Officieus echter wel. Eerst gaven zij de voorkeur aan de tweede helft van het jaar, maar daar voelen de Amerikanen niets voor. In die periode zullen namelijk felle campagnes worden gevoerd voor de belangrijke tussentijdse verkiezingen voor het Congres, waarbij men een afleiding van dit kaliber wil vermijden. Vervolgens lieten de Russen bij monde van partijleider Gorbatsjov weten, dat alleen dan een tweede top- ontmoeting wenselijk is, als daarin ook een werkelijke overeenkomst kan worden afgesloten.

Na lange tijd net gedaan te hebben of hun neus bloedde, zijn de Amerikanen nu in het offensief gegaan. President Reagan heeft gezegd dat de Russen in 1987 niet op zijn komst hoeven te rekenen als Gorbatsjov het dit jaar in Amerika laat afweten. 'Niet om het tegenbezoek aan Moskou op de tocht te zetten', haastte de woordvoerder van het Witte Huis Larry Speakes zich te zeggen, maar om duidelijk te maken dat de volgende bijeenkomst tussen hem en Gorbatsjov in elk geval in Washington zal plaatsvinden. 'Als dat dit jaar niet mocht lukken, dan maar het volgend jaar', voegde Speakes er laconiek aan toe.

DUIDELIJKHEID

Met deze reactie gaf hij duidelijk aan, dat Washington nu op korte termijn duidelijkheid wil over de juiste temperatuur van de Amerikaans- Russische verhoudingen, die in de dagen rond Genève verbeterd leken te zijn. In dit verband wijst men hier op de wel buitengewoon felle retoriek waarmee de Sovjetleider tijdens het grote communistische partijcongres in Moskou tegen de Verenigde Staten tekeer ging. En ook op de totaal vruchteloze ontwapenings- ronde in Genève.

In Washington leeft het gevoel dat er met name op het punt van de middellange afstands- raketten in Europa en Azie wel degelijk mogelijkheden waren, maar dat er van een werkelijk constructief zoeken naar een vergelijk, geen sprake is geweest. Een theorie die men hieraan ontleent, is dat de nieuwe Russische leider in november in Genève wellicht te ver is gegaan en daarover binnen de oude Russische hiërarchie van het Kremlin op de vingers is getikt.

THUISWEDSTRIJD

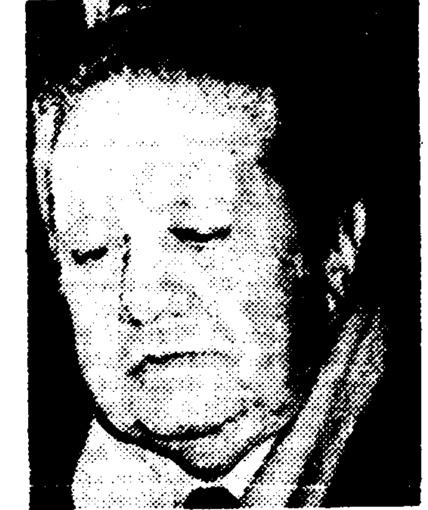
Men beseft ook terdege dat de komst van de Russische leider naar Washington een thuiswedstrijd voor Reagan is en dat het Gorbatsjov niet eenvoudig zal zijn om daar voldoende uit te halen. Vandaar de Russische eis dat er eerst een mogelijkheid moet zijn voor een compleet resultaat en dat pas dan de datum dient te worden vastgesteld. Een fundamenteel verschil van mening met de regering- Reagan, die eerst de datumafspraak wenst en onder de druk van dat tijdsschema het noodzakelijke vooroverleg over een mogelijke overeenkomst wil voeren.

Niemand hier die in dit stadium bereid is om al een streep te halen door een tweede top- ontmoeting tussen president Reagan en Gorbatsjov op korte termijn. Wel is iedereen het er over eens dat nu de tijd dringt. Voor Washington is het woord duidelijk aan Moskou. En onveranderd geldt hier de officiele presidentiele uitnodiging aan Gorbatsjov, om in juni of juli van dit jaar naar Amerika te komen. Het wachten is op het officiele Russische antwoord daarop. (Uit de Haagsche Courant) ●

Mario Soares: de man die terugkwam

TOEN DE SOCIALISTISCHE partij van Portugal vorig jaar oktober een vernietigende nederlaag leed bij de parlementsverkiezingen, gaven weinigen nog een escudo voor de kansen van Mario Soares om generaal Eanes op te volgen als eerste burger- president van het Zuideuropese land in 60 jaar tijd.

Maar toch is hij erin geslaagd de tweede ronde van de verkiezingen te winnen. Het was nipt, maar niettemin toonde hij aan over een beslissende aantrekkings- kracht onder het electoraat te beschikken.

● Mario Soarez.

WURGGREEP

Het politieke leven van de nu 62-jarige Mario Soares begon onder het bewind van dictator Salazar, die Portugal tientallen jaren in een wurgende greep hield. Niet minder dan twaalf keer is de socialist, advocaat van origine, door de geheime politie (PIDE) gearresteerd geweest. De opvolger van Salazar, Marcello Caetano, dwong hem in 1970 in ballingschap te gaan. Maar ook deze periode wist Soares ten nutte te maken voor zijn politieke aspiraties. Als professor aan de Sorbonne in Parijs legde hij contacten met ettelijke politici in West-Europa. Al weer verscheidene jaren is hij ondervoorzitter van de Socialistische Internationale.

Soares geldt, met aftredend president generaal Eanes en communisten- leider Alvaro Cunhal, als een van de leidende Portugezen sinds de Anjer- revolutie van 1974.

EG

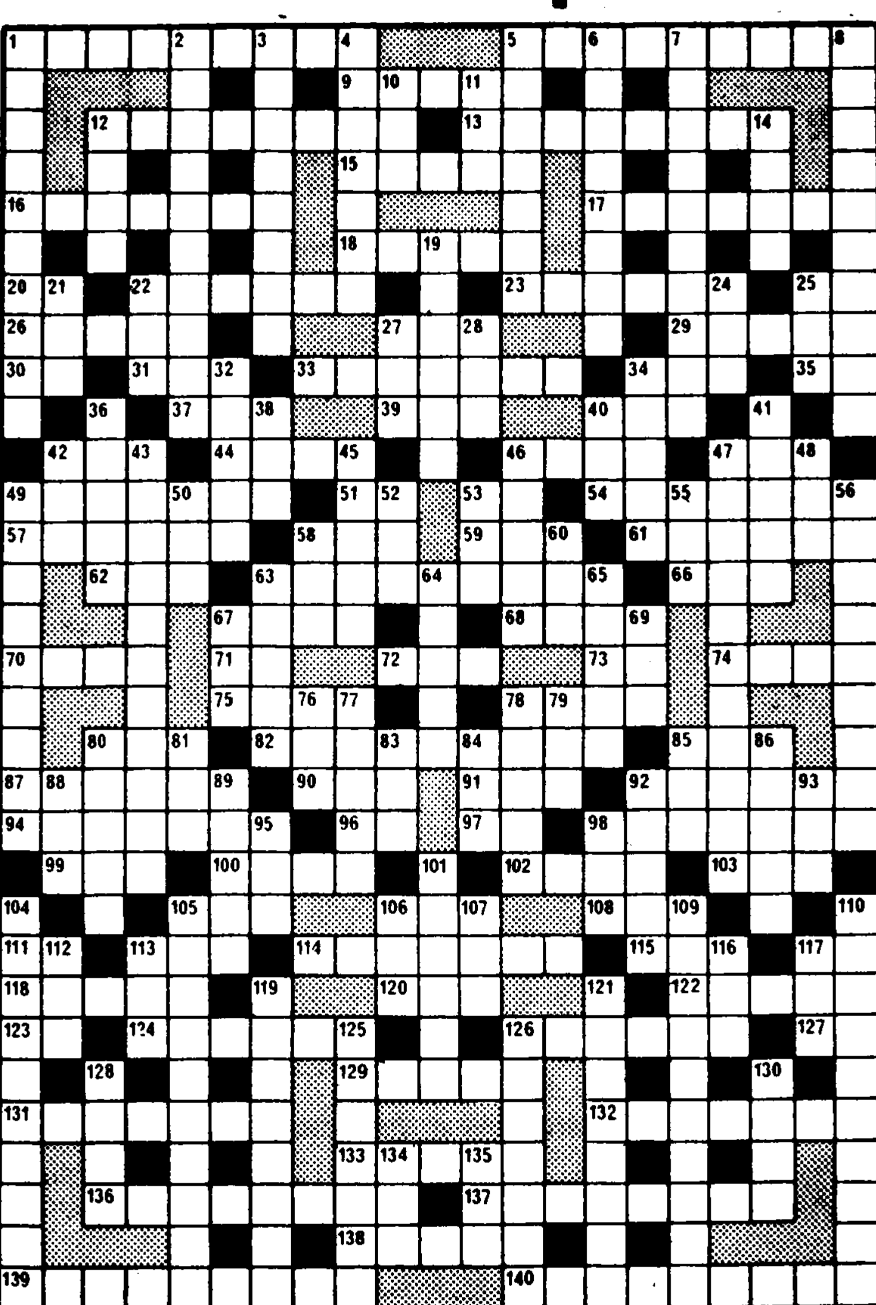
Als een van zijn grootste prestaties beschouwt Soares de toetreding per 1 januari van dit jaar, tot de Europese Gemeenschap. Hier heeft hij zich zeer voor ingezet. Al in 1977 diende hij als premier in Brussel het verzoek in, toe te mogen treden tot het Westeuropese samenwerkings- verband. Het moet hem veel voldoening hebben geschonken dat hij in 1985, zij het als demissionair premier, namens de regering de toetredings- akte kon tekenen.

Soares deed niet mee aan de voor zijn partij zo rampzalig verlopen verkiezingen van oktober vorig jaar. Toen al concentreerde hij zich op de verkiezingen voor het presidentschap waarvoor in januari de eerste ronde gehouden werd. Zijn kansen voor het hoogste ambt in de staat leken eerst niet groot, maar hij hamerde in de campagne met succes op zijn ervaring in de nationale en de internationale politiek.

Maria Barroso Soares, een vroegere actrice bij het Nationale Theater, heeft actief aan de campagne van haar man meegedaan, net zoals zij met hem zij aan zij stond in de periode van oppositie tegen het bewind van Salazar. Ze trouwden in 1949, toen hij in Lissabon gevangen zat en gingen samen in ballingschap naar Frankrijk.

Ze hebben twee kinderen, een dochter die journalist is en een zoon die advocaat is. Ook hebben ze twee kleinkinderen. ●
(Uit de Haagsche Courant)

Kruiswoordpuzzel

HORIZONTAAL: 1. plaats in de provincie Groningen; 5. plaats in de provincie Z-Holland; 9. plaats in de provincie Overijssel; 12. teleurgesteld, treurig; 13. deel van een ei; 15. vakantie; 16. zelfzucht; 17. dierenvoedering (verbastering); 18. heideplantje; 20. laatstleden; 22. kunstenaar; 23. kropgezwel; 25. rivier in Rusland; 26. wereld; 27. scheepsvloer; 29. groet; 30. maanstand; 31. eikeschors; 33. getroffen; 34. bevel; 35. regering- reglement; 37. kruiderij; 39. lokspijs; 40. vlaktemaat; 42. telwoord; 44. omlaag; 46. muze van de geschiedenis; 47. handgreep; 49. guirlande; 51. aartsbisschop; 53. Nederlandse provincie (afk.); 54. Europese hoofdstad; 57. terug; 58. bar, veel; 59. nageslacht; 61. verlegen; 62. gelofte; 63. doorgaans; 66. waterplant; 67. vreemde munt; 68. insgelijks; 70. aanspreektitel (koning/keizer); 71. oude lengtemaat; 72. ton; 73. familielid; 74. deel van een kledingstuk; 75. paradijs; 78. stand der edelen; 80. jongere broer of zuster; 82. keukengerei; 85. zuurholte; 87. plaats in Noord-Brabant; 90. bevel; 91. in orde; 92. godendrank; 94. politieman; 96. landbouwwerktuig; 97. persoonlijk voornaamwoord; 98. kledingstuk; 99. onderricht; 100. bult, gezwel; 102. ruw; 103. wenk; 105. koordans; 106. opening in het ijs; 108. paardje; 111. waterstand; 113. schaakterm; 114. gat; 115. vogeleigenschap; 117. dierengeluid; 118. snelle draf; 120. metaal; 122. baai, kreek; 123. maanstand; 124. bron, waterader; 126. vis; 127. muzieknoot; 129. uitbouw; 131. grassoort; 132. inhoudsmaat; 133. opgewonden toestand, dronken; 136. verbranding; 137. deel van een bepaalde boom; 138. slot; 139. gegolfd, ingekerfd; 140. met riet begroeide grond.

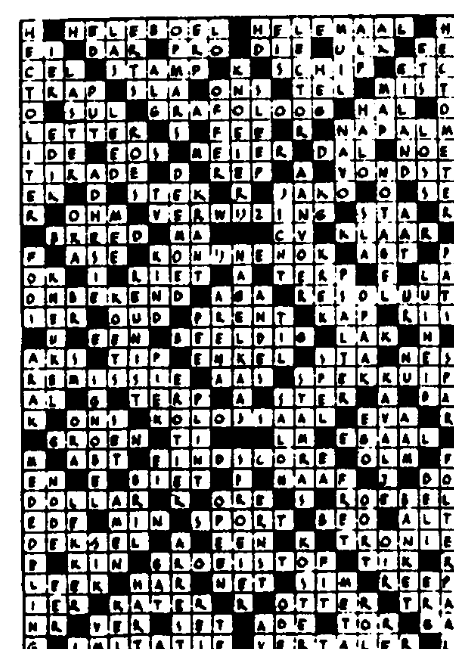
VERTICAAL: 1. Nederlandse provincie; 2. onbescheiden; 3. landmeetkunde; 4. delfstof; 5. reisbagage; 6. de vorm van een bepaalde bloeiwijze hebbend; 7. enigszins, min of meer; 8. plaats in Zeeland; 10. plaats in Gelderland; 11. river in Schotland; 12. oorsprong; 14. venster; 19. volmaakt; 21. jong dier; 22. jongere broer of zuster; 24. gravin van Holland; 25. grondsoort; 27. spoedig; 28. betaalplaats; 32. toeschouwer; 34. genre; 36. gebaar; 38. echtgenoot; 40. gebogen been; 41. hoeveelheid; 42. groot water; 43. soort figuurdans; 45. graansoort; 46. land in Zuid-Amerika; 47. soort verlichting; 48. redactie (afk.); 49. Nederlandse provincie; 50. op leeftijd; 52. ik; 53. kloosterlinge; 55. nachtvogel; 56. bastaardwoord; 58. vroeger; 60. soort waterplant; 63. vereniging, bond; 64. soort sandaal; 65. soort stof; 67. watering; 69. voorbeeld, model; 76. vordering; 77. plant; 78. bouwland; 79. rivier in Schotland; 80. alvorens; 81. laatste, uiterste; 83. spinneweb; 84. familielid; 85. keurig; 86. sterk oplopend; 88. vogel; 89. tegoed; 92. afrikaan; 93. eenheid van electrische stroomsterkte (afk.); 95. vogeleigenschap; 98. groot; 101. iemand, die iets op een doldwaze manier beoefent; 104. verwelkoming; 105. verslaggever; 106. voorschrift, norm; 107. deel van het hoofd; 109. het aanleggen van tuinen; 110. laagheid, valsheid; 112. bergplaats; 113. plantje; 116. titel (afk.); 117. drankgelegenheid; 119. moedwillige vernieling, beschadiging; 121. bondige, krachtige rede; 125. met olie doortrokken; 126. eerste; 128. onderhuidse vetlaag; 130. grote plaats; 134. uitroep; 135. titel (afk.).

DE WINNARES van de weekprijs van 25 gulden is:

Marie Casseres
Kaya Kokolishi 94
Curaçao

Zij kan langs komen om haar prijs af te halen.

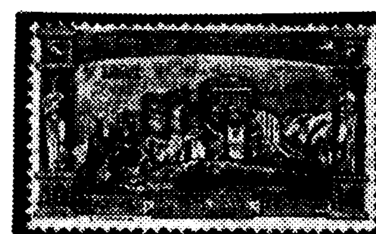
De goede inzending had er aldus uit moeten zien:

Oplossingen moeten ingediend zijn vóóR donderdag 10 april 1986 tien uur 's morgens en duidelijk op de envelop-pe vermelden: KRUISWOORDPUZZEL.

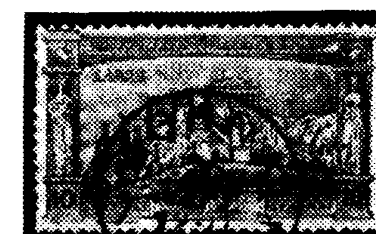
Postzegels

IN HET VORIGE artikel heb ik u heel in het kort iets verteld over de Acropolis van Athene, afgebeeld op de 10 drachmen- zegel van de Griekse Olympiade- serie van 1896. Men kwam eertijds het

stadsgedeelte van Athene, waar de Acropolis gelegen was, binnen door de Propylaeën, de monumentale toegangs- poorten, die door Mnesicles in de jaren 438-432 voor Christus gebouwd werden uit wit marmer afkomstig van de berg Pentelicon of Brilessus in Attica.

Op de Acropolic zelf vond men o.a. een tempel gewijd aan de ons inmiddels welbekende Nike, de

godin van de zegepraal. Verder trof men op de Acropolis het Erechteum aan. Dit heiligdom was gewijd aan Erechtheus, koning van Attica, die indertijd de eredienst van de godin Pallas Athene had ingesteld en die de Atheners, die eerst Cecropiden heetten, hun huidige naam bezorgd had. Verder stond op de Acropolis het Odeum of Odeon van Herodes Atticus, de meest beroemde Griekse rhetor, die leefde van 101 tot 177.

Zijn redevoering over de naar zijn mening juiste staatsinrichting is tot op heden bewaard gebleven. Overigens zijn de meningen over het auteurschap van deze klassieke rede erg verdeeld. Volgens sommige oudheidkundigen dateert het geval uit de vierde eeuw vóór Christus en zou er Herodes Atticus dus part noch deel aan hebben. Ook trof men op de Acropolis aan het negen meter hogebeeld van Pallas Athene of Athena Promachos, die haar handen beschermend over de stad uitstrekte.

Gehelmd, met een speer gewapend, droeg zij ook nog de aigis of het toverschild als teken van haar macht over de natuurkrachten. Dit toverschild is gesierd met een Medusa- kop en daarmee zijn we dan weer eens in de mythologie beland. Medusa of Gorgo vormde met haar twee zusters Stheno en Euryale het trio van de Gorgonen. Medusa was door de natuur voorbestemd om allerlei miss- titels in de wacht te slepen vanwege haar lichamelijke schoonheid, waarbij vooral haar magnifieke haardos opviel.

Helaas, in haar ongeremde ijdelheid wou zij zich met Hera Boöpis, de koe- ogige Hera, meten en dat kwam haar duur te staan. Hera, de afgrijselijke jaloerse gemalin van Zeus, veranderde haar op slag in een afzichtelijk wezen met bronzen klauwen en nog een partijtje sissende slangen als haren. In haar verblindende haat ging Hera nog verder en verordende, dat iedereen, die Medusa aankeek, meteen tot een steen of tot een rotsblok zou verstijven.

Toen deze bepaling eenmaal in kracht van gewijsde ging, was het hek van de dam. Wenste men een vijand definitief kwijt, dan was het de kunst hem of haar Medusa te laten ontmoeten en het vaderland was weer gered. Zo liep er

eens een zekere Polydectus rond, die Perseus, de zoon van Zeus en Danaë, maar al te graag zag verdwijnen, omdat hij meer dan een oogje op Danaë had.

Hij stuurde Perseus de deur uit om Medusa te doden met daarbij in het achterhoofd de stille hoop, dat het het resultaat omgekeerd zou uitvallen. Pallas Athene had medelijden met de knaap en wist hem te overreden zijn schild zo fraai te schuren en te polijsten, dat het als een spiegel zou werken. Bovendien leende Athene hem de tover-

helm van Hades, de heerser over de onderwereld, waardoor Perseus voor zijn tegenstandster onzichtbaar zou zijn. Het resultaat van het treffen tussen Perseus en Medusa laat zich nu gemakkelijk raden, maar daarover de volgende keer. ●

(wordt vervolgd)

M.ARVIS

Bo mes como huez

Den e kaso di e señora ansiana ku tabata kana pidi limosna, nos a topa ku e figura hurídiko "Overmacht". "Overmacht" ta hasi ku un delito kometé bou di un preshon eksterior iresistible, nó ta kastigable pa lei. Lei ta distingui 2 kaso di "Overmacht". E di promé nan ta yama "Absolute overmacht". Den e kaso aki ta kompletamente imposibel pa risistí. Por ehemplo bo ta shoufer di ambulans, koriendo tur ku tin pa hiba un hende grave pa e haya tratamentu nesesario.
Awor bo ta hayabo den un orkán i un palu grandi ta kai riba kaminda. Bo no por yega bo destinu mas.
Esaki ta "absolute overmacht" bo no ta kastigabel pasobra tabata imposibel pa hasi otro.

E otro un kaso ta yama "Relatieve overmacht". Den e kaso aki ta posibel pa risistí, pero ta eksihí un forsa sobrehumano pesei; ningún hende no por spera di bo. Esei por ehemplo, den Di Dos Guera Mundial Nazinan a kohe un miembro di "ondergrondse" presu. Ku un skopèt na su kabes, nan a obligué di bisa nòmber di su otro kompañeronan. No por a spera di djé ku e por a risistí e preshon.

Resumiendo nos por bisa ku "Overmacht" ta un preshon eksterno riba un persona ku e no por risistí "at all" of ku no por eksigí di djé ku e mester risistí'é.

Jaime G. de Windt.

Laat ons moed houden

VADER IN de hemel,
van U is het koninkrijk, de macht en de glorie.
De machten van deze aarde veroveren uw schepping.
Maar de laatste slag zullen zij verliezen.

Laat ons stand houden, omwille van uw koninkrijk, hier en nu.

Laat ons moed houden, de verrezen Heer is met ons:
— in de gevangenen, gemarteld voor de zaak van het Rijks Gods;
— in de strijders voor mensenrechten, en voor de vrijheid om hun onderdrukkende regeringen te kritiseren;
— in de mensen, die protesteren tegen een sussende overvloed, en pleiten voor een nieuwe levensstijl, die met de armen weet te delen;
— in de God-gelovigen in atheïstische samenlevingen, die telkens weer vragen naar werkelijke vrijheid van godsdienst.

Laat ons moed houden, laat ons de weg gaan naar het koninkrijk, de tekenen volgend die voor ons zijn uitgezet.
Laat ons zorg dragen voor het Rijk Gods,
in de naam van de Vader, de Zoon en de H. Geest.

(Uit De Heraut)

Paasvuur in Thailand

THAISE KATECHISTEN vieren de opstanding van Christus in de Paasnacht bij een echt Paasvuur in het bos. Het is maar een klein groepje. De christenen in Thailand vormen dan ook maar een piep kleine minderheid. De meesten van hen zijn katholiek: ongeveer tweehonderdduizend op een bevolking van tegen de 45 miljoen. Dit is nog geen half procent.

Thailand is voor 95 procent Boeddhistisch. Wat kan zo'n beperkt groepje met een voor dat land volkomen vreemde godsdienst nou betekenen? Licht in de duisternis? Natuurlijk, lichtsignalen kunnen een baken zijn waarop het veilig varen is.

In de (oude) opvatting dat iedere niet-christen in duisternis dwaalt, is zo'n kleine gemeenschap gauw geneigd om het donkere "heidendom" de koude rug toe te draaien en vooral zichzelf te warmen aan het eigen vuur. De Thaise kerk heeft die neiging nog wel in belangrijke mate, maar er zijn onmiskenbare tekenen van verandering. Ze is een kerk van "instellingen", scholen, ziekenhuizen en liefdadigheidsinstituten, bezat tot voor kort veel grond en was in de ogen van de Thias een rijke kerk. De katholieken behoren dan ook niet tot de armste bevolkingsgroepen.

Maar de bisschoppen hebben de laatste jaren grote delen van hun grondbezit verkocht of aan pachters overgedaan. Er is een zusterscongregatie die al haar scholen en internaten — waar toch hoofdzakelijk kinderen van welgestelden kwamen — heeft afgestoten om onder de arme boerenmensen te gaan leven. Zo is er een groeiend aantal initiatieven te noemen, waarin Thaise christenen — hierin duidelijk voorgegaan door priesters en religieuzen en sterk geïnspireerd door bisschop Bunluen Hansap — daadwerkelijk solidair worden met de vele armen in dit land. En in het Boeddhisme, dat zich als geheel eerder lijkt af te wenden van sociale, "wereldse" bekommernis, en waar nu zelfs ook radikaal- behoudende geluiden opklinken, daar komen ook steeds meer monniken, zusters en "leken" naar voren, die meer aandacht willen geven aan sociale actie. Zo wordt het vuur echt een Paasvuur. ●

(Overgenomen uit maandblad BIJEEN)

Dorothee Solle:

Opstanding en bevrijding

IK ZAL proberen mijn theologische opvatting over de opstanding uiteen te zetten. Ze heeft haar oorsprong in de bijbelse teksten, maar wordt ook gevoed uit andere bronnen.

Geen oorspronkelijker uitdrukking van het christelijk geloof dan het verhaal van de opstanding. Christus is opgestaan uit de doden; die boodschap had en heeft de kracht om het leven te veranderen.

Het is de kern van het geloof; daar hebben mensen aan vast gehouden ook in situaties van vernietiging.

Het vervreemde leven kan worden verzoend, dood en ongerechtigheid kunnen worden overwonnen.

Wanneer wij, als in de liturgie van de paasnacht, elkaar toeroepen: "Christus is opgestaan, Hij is werkelijk opgestaan",, dan roepen wij 'bevrijding', dan zijn we één met de vertrapten, de verminkten, de armen. 'Hij is opgestaan', zo zeggen we en we bedoelen: we worden verzadigd, we houden van onze moeder aarde, we stichten vrede met heel ons leven, uit zwaarden smeden we ploegscharen.

De kracht van wat opstanding heet moeten we ervaren in eigen leven. Woorden als Christus vereren zonder te delen in zijn leven, lijden en sterven, dat is, in ieder geval in de eerste wereld, de gangbare vorm van godsdienst. Je hoort kreten als: one way, Jesus houdt van je, kies toch voor Jezus. Zulke kreten leggen het heersende individualisme geen strobreed in de weg, het zijn demagogische

De kracht van de opstanding blijft schimmig en onwerkelijk als we Christus' opstanding exclusief zien... er Zijn exclusieve privilege van maken. Zo ontgaat ons de zin, want die zin is inclusief en betreft ons allen. Zeggen dat hij is opgestaan, heeft alleen zin, als we weten dat wij ook zullen opstaan uit de

> **Gebed uit Latijns Amerika**
>
> Laat uw gerechtigheid over de aarde gaan,
> laat Uw koninkrijk komen, o Heer.
> laat de armen het licht van de algehele bevrijding zien.
> Het juk van de onderdrukking zal worden gebroken
> en de honger zal worden opgevuld met brood.
>
> (Uit De Heraut)

dood waarin we nu zijn.

Hij heeft de dood achter zich gelaten, maar het gaat niet om die boodschap op zich, het is geen bericht en dan over en sluiten... Als we de opstanding van Christus vereren, maar er niet in delen, maken we Christus tot een idool een fetisj die onze eigen troosteloosheid niet bereikt... Teveel aanbidding en te weinig kameraadschap (Fellowship). Christus bewonderen is iets anders dan hem volgen; maar ongevaarlijke kreten.

Ze lijken op het 'Here, Here', zonder dat naar de inhoud van dit heer zijn wordt gevraagd. Dergelijke godsdienstigheid laat woorden als Jezus, gehoorzaamheid, liefde, geloof, opstanding eenvoudig onvertaald, als gold hun boven de tijd verheven betekenis eens en voorgoed.

Men voelt zelfs niet de behoefte om duidelijk te maken wie Jezus dan wel is en waarom hij zo veel betekent. Hij wordt niet in verband gebracht met bevrijding, met werken voor gerechtigheid en vrede, maar boven de werkelijkheid geplaatst als een autoriteit. Een christendom dat afhankelijkheid verheerlijkt, die denkt dat ze a-politiek is maar de politieke machtsposities bevestigt... Deze Jezus houdt inderdaad alleen van jou en van jou en van jou, maar niet van ons allemaal.

Een Christus die niet werd gekruisigd om politieke maar om intern godsdienstige redenen, omdat zijn Vader het zo wilde.... Maar antropologisch bestaat er niet zoiets als Christus alleen, op zichzelf.

'opstanding leven uit de dood, gerechtigheid', moeten we ons weer toeëigenen, aan eigen ervaringen ontdekken dat ze waar zijn.

Als we onze ervaringen benoembaar hebben gemaakt, kunnen we ons leven beschrijven met de grote symbolen van onze traditie: ook wij waren in Egypte, ook wij weten wat exodus betekent, ook wij kennen de blijdschap vrij te worden — het opstaan uit de dood: Dan wordt het ook voor anderen verstaanbaar.

Het bovenstaande is ontleend aan een artikel in Gids tot eenheid, welk blad gedeelten overnam uit Kies het leven, door Dorothee Solle, uitgegeven bij Ten Have, Baarn. ●

Over de dood

Er schuilt een schokkende symboliek in, dat er naast de Gekruisigde links en rechts twee anderen hingen te sterven. Twee mensen, die de dood vervloekten, omdat ze hem niet begrepen. Wie kan hem ook begrijpen? De een zag naar Christus' dood. En wat hij zag, was voldoende om ook de eigen dood te begrijpen. Want men heeft zijn dood begrepen en goed begrepen, als men tot de stervende Christus zegt: 'Denk aan mij, wanneer Gij in uw rijk komt'. Tot deze stervende nu zei de Mensenzoon, die met ons het doodslot deelde en ons tot leven verloste: 'Vandaag zult ge met Mij zijn in het paradijs'. Dat zegt Hij ook tegen ons. Maar opdat deze boodschap van de zaligheid van onze dood ons niet de heilige vrees zou ontnemen, waarin wij de zaligheid van onze dood moeten bewerken, zei Hij tot de andere moordenaar... niets. De duisternis en het dodelijke zwijgen, die er over deze dood hingen, doen ons bedenken dat de dood ook het begin van de eeuwige dood kan zijn.

Maar in die vrees en in dat beven mogen wij de blijde boodschap horen over de dood, die het leven is; de boodschap over de komst van de Heer, die het leven is dat geen dood meer kent, ook al gaan wij het binnen door de dood. Nog is deze werkelijkheid verborgen in de nuchtere banaliteit van hetgeen we in het sterven beleven. Maar het is de waarheid, die ons door het geloof over de dood wordt geleerd.

KARL RAHNER
(Overgenomen uit Gids tot eenheid)

Na erkenning van dood aan Christus dood op Goede Vrijdag

Nieuw leven gevierd met graven van waterput en aanleggen vuur

IN HET SAVANNE-gebied van Kenya wonen de Turkana, een nomadenstam. Zij geloven in een bestaan na de dood. Ook zij vieren Pasen. Over hen gaat dit Paasverhaal.

De geesten van voorouders worden verondersteld te wonen op de toppen van de heuvels, dicht bij God: Akuj. Deze overleden voorouders nemen deel aan het leven door te verschijnen in dromen. De opstanding van een lichaam is geheel nieuw voor de Turkana; een beloning of straf voor het gedrag in dit leven vindt plaats in dit bestaan, niet na de dood. Maar hoe maakt je het nieuwe leven in Christus aan hen duidelijk? Eén van de priesters die in noord-Turkana werkt, tracht het hele Paasgebeuren in te passen in de cultuur van deze nomaden.

Hun ceremonie begint op Goede Vrijdag aan de voet van een rotspartij. De mensen belijden hun zonden voor elkaar, waarna het kruisigings- verhaal wordt verteld. Wanneer het komt tot de doodsoordeel over Jezus, wordt het kruis de heuvel op gedragen. Aan het begin van deze weg wordt een termieten- heuvel van rode klei gepasseerd; vermengd met water wordt deze klei aangebracht op de gezichten van de mensen. In de traditionele Turkana-cultuur drukt dit uit dat er een misdaad is begaan, dat mensen hun zonden belijden, wat uitmondt in het teken van verzoening. De ceremonie van het oprichten van het kruis benadrukt, dat de deelnemers schuldig zijn aan de dood van Christus. Daarna volgt een periode van stille overdenking van persoonlijke zonde. De viering wordt afgesloten met een traditionele reeks van gebeden en het Avondmaal.

Op de avond voor pasen komt men bijeen in een droge rivierbedding. Een waterput wordt gegraven en een groot vuur wordt aangelegd. De ceremonie begint bij het opkomen van de maan. Water en vuur symboliseren beide het (nieuwe) leven. In de Turkana-traditie wordt een vuur aangelegd bij de geboorte van een kind en gedoofd bij het overlijden van iemand. De mensen worden opgeroepen om hun oude leven af te leggen en een nieuw leven in Christus te aanvaarden.

Vervolgens vindt de doop van de catechisanten plaats. De catechisanten komen één voor één naar voren met hun 'mentor' die ze van tevoren hebben gekozen en ze worden gedoopt in de waterput. De 'mentor', een lid van de christelijke gemeenschap, heeft tot taak de nieuwe lidmaat te begeleiden in zijn of haar nieuwe levenswandel. Na de doop slaat de dopeling een nieuwe, witte mantel om, die wordt gegeven door de 'mentor' of door de priester. Vervolgens worden de nieuwe lidmaten met zang en dankgebed geaccepteerd in de christelijke gemeenschap. Daarna leidt de 'mentor' met twee handen zijn 'zoon' of 'dochter' naar de brandstapel, neemt een stuk brandend hout en steekt het vuur aan. De 'mentor' heeft tot taak het geloof van zijn / haar 'zoon' of 'dochter' levenslang brandende te houden.

Pasen bij Turkana in Kenya

De belijdenis van het geloof en het Avondmaal volgen als gewoonlijk. Na de ceremonie volgt het slachten van een witte os (het teken van een nieuw gevestigd verbond) voor de mannen en een koe voor de vrouwen, als feestmaal. Tenslotte wordt er gedanst op de traditionele manier, soms tot aan zonsopgang.

Op Paaszondag worden de geheimen van de opgestane Heer verkondigd en de doorwerking hiervan in de levens van christenen. Aldus een bijdrage van een uitgezonden medewerker van het Algemeen Diakonaal Bureau. ●

Hij was zeer goed,
daarom hebben ze Hem vermoord.
Hij was zeer goed
Hij beminde alle mensen
de zieken genas Hij met de hand
daarom hebben ze Hem vermoord.
Aan de doden schonk Hij leven
aan de blinden het gezicht
en aan Zijn volk in de woestijn gaf Hij te eten
daarom hebben ze Hem vermoord.
Hij was arm en leefde naar Zijn leer
daarom hebben ze Hem vermoord.
Zijn vrienden waren de armen
Wee u rijken, zo klonk Zijn woord
Armen overlaadde Hij met gaven
en rijken zond Hij heen met lege handen
daarom hebben ze Hem vermoord.
Hij verdedigde de vrijheid van elk mens
daarom hebben ze Hem vermoord.
Hij was een vrije man
nooit en voor niemand was Hij slaaf
en zelfs voor de dood was Hij vrij
daarom hebben ze Hem vermoord.
Zijn waarheid maakte ons vrij
Zijn liefde maakte ons tot broeders
Hij won de vrijheid voor de mensen
daarom hebben ze Hem vermoord.
Hij was een man van het volk
het volk volgde Hem
het werd een risicovol bestaan
en toen hebben ze Hem vermoord.

(Een volkslitanie uit Lima, Peru)

Geloofsbelijdenis

IK ZAL niet geloven
in het recht van de sterkste
in de taal van de wapens
in de macht der machten
Maar ik wil geloven
in het recht van de mens
in de open hand
in de geweldloosheid.

Ik zal niet geloven
in ras of rijkdom
in voorrechten
in de gevestigde orde
Maar ik wil geloven
dat alle mensen mensen zijn
dat de orde van het onrecht
wanorde is.

Ik zal niet geloven,
dat ik verdrukking kan bestrijden
als ik onrecht laat bestaan.
Maar ik wil geloven
dat recht één is, hier en daar,
dat ik niet vrij ben,
zolang nog één mens slaaf is.

Ik zal niet geloven,
dat liefde begoocheling is,
vriendschap onbetrouwbaar
en alle woorden leugen zijn.
Maar ik wil geloven
in de liefde die verdraagt,
in de weg van mens tot mens
in een woord,
dat zegt wat het zegt.

Ik zal niet geloven
dat oorlog onvermijdelijk is
en vrede onbereikbaar.
Maar ik wil geloven
in de kleine daad
in de macht der goedheid
in de vrede op aarde.

Ik zal niet geloven
dat alle moeite vergeefs is
dat de dood het einde zal zijn
Maar ik durf geloven
in de nieuwe mens
in Gods eigen droom:
een nieuwe hemel
en een nieuwe aarde
waar gerechtigheid woont.

RUMOER OM EEN H. MIS IN BARBER

(Curaçao in de jaren 1800 - 1840)

Toen pastoor Niewindt in 1824 de zielzorg onder de katholieken op Curaçao en onderhorigheden op zich nam, trof hij daar een bevolking aan, die in al zijn geledingen onderhevig was aan de woelingen van die tijd. Vooral de blanken waren verontrust en voelden zich voortdurend bedreigd.

Aanvankelijk meende de leidende klasse — de blanken, bijna allemaal protestant of jood, praktisch allemaal eigenaar van slaven — dat de slaven en de vrije zwarten en mulatten niets wisten van wat er op de naburige eilanden, op het vasteland van Amerika of in Europa gebeurde. en zij waren er blijkbaar ook niet in geïnteresseerd. Maar de feiten dwongen de blanken hun mening te herzien.

Toen in 1789 de Staten-Generaal te Versailles de rechten van de mens proclameerden, nam iedereen op Curaçao, die daarvan hoorde, dat rustig aan. Niemand werd er door geschokt. Maar in de zomer van 1794 kondigde diezelfde Algemene Vergadering de afschaffing van de slavernij in de Westindische Franse koloniën af. Op het eind van dat jaar liet de gekleurde bevolking van Haïti er niet bij zitten. Zij hieven de leuze "Vrijheid, gelijkheid en Broederschap" aan. De mulatten en vrije zwarten eisten *Gelijkheid*, de slaven eisten *Vrijheid*. Enkele weken daarna werden op Curaçao reeds babies vernoemd naar de leiders van die Haïtiaanse opstandige beweging! In hetzelfde voorjaar van 1795 brak op Curaçao een formele slavenopstand uit. Curaçaose slaven zongen Franse vrijheidsliedjes en eisten pardoes afschaffing van de slavernij en volledige vrijheid, zich beroepend op wat er op Haïti aan de gang was.

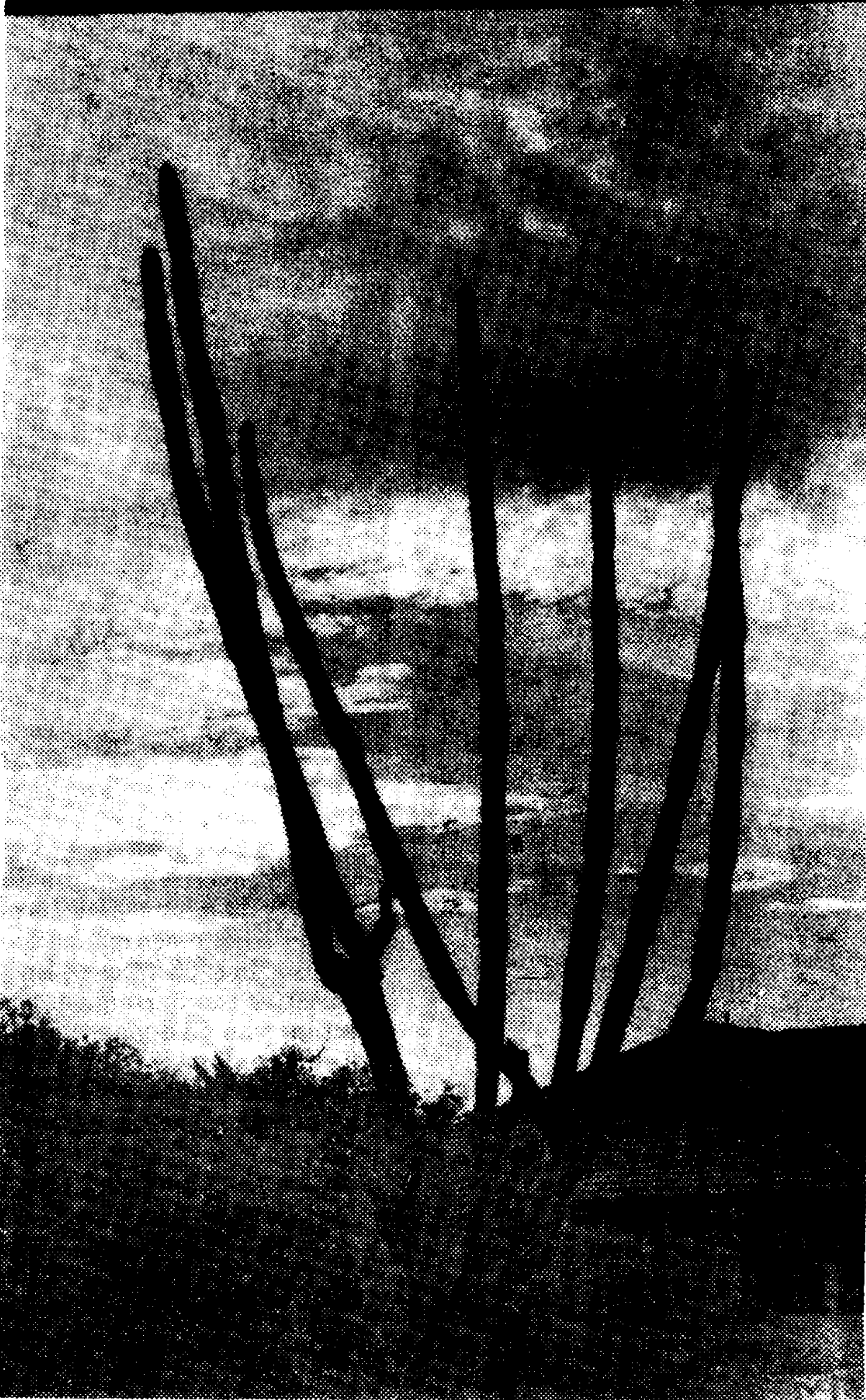
Daar hadden de blanken, die zich patriotten noemde en koketteerden met Franse vrijheids- idealen niet op gerekend. En zij vroegen zich af: Hoe komen die zwarten, bijna allemaal analfabeet, aan dat nieuws, aan die liedjes, aan die extremistische eisen?

Ook Engelsgezinden raakten behoorlijk in de knel. De ten hemel schreiende wreedheid, waarmee de slaven, in de Britse suiker- producerende kolonies werden behandeld, wekte de verontwaardiging van talrijke brave burgers in Engeland op. Er ontstond daar een beweging, die pleitte voor afschaffing van de slavernij. Een eerste groot succes behaalden de voorvechters in 1808, toen de slavenhandel, d.w.z. de invoer van nieuwe slaven vanuit Afrika, werd verboden. Maar daar waren zij niet mee tevreden; zij eisten de *vrijlating* van *alle* slaven.

Daarenboven begonnen in het laatste kwartaal van de 18e eeuw sommige kerkgenootschappen, zoals de Evangelische Broedergemeenschap, de Methodisten en de Baptisten aan de evangelisatie van mulatten, vrije zwarten en slaven. Tot grote ergernis van de slaven- eigenaars en... de officiële *staatskerken: de Anglicaanse* kerk in de Britse koloniën en de "gereformeerde religie" op de Nederlandse eilanden, die tot dan toe de zwarten aan hun lot hadden overgelaten. De missionering veroorzaakte allerlei moeilijkheden. De vrije zwarten en de slaven kwamen in de Bijbel teksten tegen, die over de *gelijkheid* van alle mensen voor God spraken. In enkele Britse gebieden werd de Bijbel een verboden boek voor slaven. Of het werd ten strengste verboden lees- onderricht aan slaven te geven. Bijna overal werden de zendelingen tegengewerkt, soms vervolgd of verbannen. In 1831 braken er in Jamaica woelingen uit, die men "de Baptisten-oorlog" noemde.

De slavenopstanden in Jamaice (1803, 1807 en 1831) die in Trinidad (1819, 1825 en 1829) die in Barbados (1815), de talloze kleinere slavenopstanden in Suriname, dat alles drukte de stemming onder de eigenaars. Voor een man als Niewindt was het duidelijk: hij begreep dat de slavernij, zeker in de Britse koloniën, een aflopende zaak was. En hij kreeg gelijk: in 1834 werd de slavernij in Brits West-Indië afgeschaft. De Curaçaose slaven- eigenaars dachten echter heel anders en konden niet *geloven in een welvarend Curaçao* zonder slaven. Al was de slavernij in Britse gebieden een verloren zaak, op de Nederlandse eilanden waren de toestanden heel anders.

De slavenmeesters waren zich ervan bewust dat zij hun slaven veel beter behandelden dan hun Engelse collega's. Zij wierpen dan ook elke beschuldiging van slechte behandeling ver van zich af. Wetend welke slechte naam hun de anti-slavernij campagne gegeven had, hoorden zij in elk pleidooi voor emancipatie een indirecte beschuldiging van hardvochtigheid aan hun adres.

...impressie...

Verlangde een slaaf naar vrijheid, dan was dat voor hen een bewijs dat hij *ondankbaar* was tegenover zijn heer. In hun kortzichtigheid vergaten zij dat elke mens recht heeft op vrijheid, welke vrijheid in het verleden wederrechterlijk aan hun slaven ontnomen was en tot dan toe hun onthouden bleef, hoe goed en menselijk zij ook behandeld werden. Maar.... filosoferen over *de rechten van de mens* deden de meesters meestal niet.

Van *gelijkheid* en *broederschap*, van gelijke behandeling, zelfs na de dood, wilden zij niets weten. Een protestantse zwarte mocht na zijn dood niet op het kerkhof naast zijn blanke geloofsgenoot begraven worden. *De familie moest* maar proberen een plaatsje te verwerven bij de katholieken. Zij zagen in alles wat een gouverneur, een pastoor of wie dan ook deed ten gunste van de slaven, voor hun opheffing of ontwikkeling, een aantasting van hun rechtspositie, van hun klasse- voorrechten, een inbreuk op hun eigendomsrechten.

Zo kwam het dat, toen in 1816 een zekere pater Stöppel O.F.M. in een eerbiedig gestelde suppliek aan Koning Willem I vroeg om de slaven in zijn koninkrijk toe te staan om een wettelijk erkend huwelijk te sluiten, deze brief heel de groep van slaven- eigenaars in rep en roer bracht. Hoe durfde die pater een aanslag op hun "rechten" te doen? Want als slaven mochten trouwen, dan zouden de heren hun slaven niet meer kunnen verkopen, wanneer, en waar en aan wie zij maar wilden. Daarenboven waren slaven niet gelijk blanken, maar zulke laagstaande wezens, die niets van huwelijkstrouw wisten, dus eenvoudig niet *konden* trouwen.

Als wij zó over de slaven- eigenaars schrijven, mogen wij niet generaliseren. Er waren gelukkig ook uitzonderingen op de regel. Maar met dit voor ogen begrijpen we beter het conflict bij de oprichting van een kapel te Barber.

HET CONFLICT OP BARBER

Zodra pastoor Niewindt zijn arbeidsterrein verkend had, probeerde hij voor alle eilanden één of meer priesters te werven en voor zijn gelovigen kerken of kapellen te bouwen, waar de priester kon preken en onderrichten en de gelovigen hun godsdienstplichten konden vervullen.

Bij zijn aankomst op Curaçao trof pastoor Niewindt daar slechts één kerk aan; alle gelovigen van het eiland moesten naar die H. Anna-kerk in de stad gaan. Alle katholieken, die ten westen van Willemstad woonden — het waren bijna allemaal slaven, want de mulatten en vrije zwarten woonden bij voorkeur in de stad — konden op zondag hun godsdienstplichten alleen maar vervullen door naar de stad te gaan: een wandeling van ettelijke uren in de tropenzon. Pastoor Niewindt zocht naar andere mogelijkheden. In de loop van 1828 stelde een zekere P. Sillé, de protestantse eigenaar van de plantage "Kabrietenberg alias Barber" een grote graanschuur ter beschikking van pastoor Niewindt. De schuur werd wat opgeknapt en pastoor Niewindt celebreerde daar de H. Mis voor wel vijfhonderd slaven, gaf er godsdienst- onderricht en doopte er kinderen.

Doch in de ogen van vele slaven-eigenaars waren dat uiterst gevaarlijke samenscholingen. De slaven zouden zich bewust worden hoe talrijk en sterk zij waren. Dit verontrustte vooral de districtmeester M.E. van der Dijs, die zich schriftelijk wendde tot de *heer M.J. Rammelman Elzevier Sr., de plaatsvervanger van de gouverneur- generaal Cantzlaar,* die in die jaren in Paramaribo zetelde. Pastoor Niewindt kreeg een afschrift van deze brief van 28 augustus 1828, waarin de districtmeester zijn bezwaren tegen zijn optreden uiteenzette. Pastoor Niewindt antwoordt uitvoerig in zijn brief van 1 september 1828. Hij wijst erop dat hij geen kerk of kapel heeft *opgericht*, maar dat de heer Sillé een graanschuur ter beschikking heeft gesteld. De schuur is en blijft eigendom van de heer Sillé. Ten aanzien van de "gevaarlijke" bewustwording van de slaven aangaande hun aantal, brengt Niewindt naar voren dat de slaven van de verschillende plantages sinds lang veel contact met elkaar hebben en sinds lang weten hoe talrijk en sterk zij zijn.

Vervolgens merkt hij op dat de bijeenkomsten in de graanschuur van Barber altijd een godsdienstig karakter hebben zodat het gevaar dat zij ontaarden in revolutionaire samenscholingen uiterst gering is. Terloops wijst hij erop dat, als slaven naar de stad gaan en na afloop op hun terugweg kroegen bezoeken en aan het drinken slaan, het gevaar veel groter is dat er dan revolutionaire woelingen ontstaan.

Maar het pleidooi van pastoor Niewindt, hoe beleefd ook gesteld, hoe raak en juist ook in zijn argumentatie, werd afgewezen en... voorlopig mocht hij van de districtmeester daar geen mis meer lezen of andere godsdienstige bijeenkomsten van welke aard dan ook leiden.

Pastoor Niewindt was er echter de man niet naar om zich te laten ontmoedigen. Hij stuurde een suppliek naar Koning Willem I en voegde daarbij een verklaring van de heer Sillé en acht andere plantage- eigenaars, waarin zij zeggen dat ze buitengewoon blij zullen zijn als er een kapel komt in de Westdivisie van Curaçao, waar hun slaven hun godsdienstige plichten kunnen vervullen.

Reeds op 3 mei 1830 laat de minister van Koloniën weten dat de Koning het verzoek om een kapel te mogen openen in de Westdivisie heeft ingewillligd. Dit bericht werd gestuurd naar de gouverneur- generaal Cantzlaar in Suriname, die het door gaf aan zijn plaatsvervanger Rammelman Elzevier in Willemstad. Zo'n permissie moet goed bestudeerd worden en dat vraagt tijd! In dit geval was men *na twee jaar* daarmee klaar. Op 24 februari 1832 zendt de directeur van Curaçao het bericht door dat de koning de oprichting van een kapel heeft toegestaan. Maar... de heer Sillé overleed in mei 1832. Om schulden te kunnen betalen, moesten de erfgenamen de plantage verkopen. Waarschijnlijk begonnen de districtmeester en zijn vrienden al te hopen dat de oprichting van de kapel toch niet zou doorgaan. Pastoor Niewindt kocht echter de plantage. Hij moest geld opnemen, maar... de kapel kwam er en werd in 1836 ingewijd. ●

LEO D. VAN DIJK O.P.

Mexico is klaar voor de Mundial

HET MEXICAANSE VOLK hapt naar adem. Letterlijk en figuurlijk. De lucht- vervuiling in de grote steden is dermate rampzalig, dat deskundigen met name t.a.v. de hoofdstad desastreuze gevolgen voorspellen. De economie is ten gevolge van de internationale oliecrisis in een neerwaartse spiraal terechtgekomen, die het land aan de bedelstaf lijkt te brengen. De aardbeving van het najaar 1985 heeft honderdduizenden tot nog grotere armoede gebracht en de infrastructuur van vooral Mexico City aangetast. De criminaliteit floreert omgekeerd evenredig aan de verslechterende sociaal-economische situatie. Slechts de drugs- economie kent een gestage groei, met alle gevolgen vandien.

Maar..... Mexico is klaar voor de Mundial '86. Vorige maand deed Guillermo Canedo, voorzitter van het organisatie- comité, kond van de voltooiing van de stadions, de communicatie- systemen, de hotels, kortom: Mexico is klaar. Tijdens de persconferentie werden alle kritische vragen van tafel geveegd. Het verpauperde land dient tot en met 30 juni 1986 slechts door de Mundial- etalage bekeken te worden. Multinationals gerustgesteld. Philips, IBM, Ford c.s. hadden reeds voor vele miljarden geïnvesteerd. Prettig bijkomend verschijnsel voor de regenten: ook de paupers weer even tevreden. De Mundial leidt af van de alledaagse ellende. Brood en spelen.

COLOMBIA

In 1980 besloot de FIFA de Wereld- kampioenschappen 1986 in Colombia te laten spelen. In Bogotá werd daar aanvankelijk zeer enthousiast op gereageerd. Met het Zuidamerikaanse mañanagevoel meende men dat organisatorische varkentje wel even te wassen. Toen de FIFA een jaar later op inspectie kwam, om de vorderingen te bekijken, bleek al ras, dat het arme en onevenwichtige Colombia zich aan de opdracht zou gaan vertillen. Er waren onvoldoende goede stadions, de infrastructuurs was en is gebrekkig. De hotel- accommodatie was ook al onvoldoende, om het WK- toerisme te verwerken en de ontwikkeling van de communicatie- media bleek nog in de kinderschoenen te staan. Daar had de FIFA inderdaad eerder achter kunnen komen, maar dergelijke organisaties hebben traditioneel een fijne neus voor de verkeerde plaats. Zie daarvoor ook het SOC.

Het siert de Colombiaanse regering, dat ze vrij snel tot het inzicht kwam de organisatie terug te geven. Men zal er geen spijt van hebben gehad.

STRIJD

Toen de capitulatie van Colombia bekend werd, ontstond voor de deur van de heer Havelange, voorzitter van de FIFA, een gedrang van jewelste. Ofschoon het de bedoeling was, dat de WK in één der Amerikaanse continenten zou worden gehouden, boden West-Duitsland en Italië zich onmiddellijk aan. Dat werd de Braziliaan Havelange wat te gortig. Wéér een toernooi in Europa na Spanje '82? Wéér een levensgrote kans op een wereldkampioen van het oude continent?

Canada, de Verenigde Staten, Brazilië en Mexico losten de problemen op.

Van Brazilië was het niet meer dan een publiciteits- stuntje. Men kon zelfs de garantiesom niet op tafel leggen, ofschoon het Braziliaanse volk een jaar droog brood zou willen eten, om de WK binnen te halen. Maar zelfs Havelange vond dat een niet al te stevige basis. Vooral de VS maakten zich sterk. Er werd vanuit een hoek een enorm economisch offensief geopend. Véél show, «big money», Amerikaans vertoon. Een aanbevelings- comité met daarin Henry Kissinger en oud- president Gerald Ford. Niet kinderachtig allemaal. Mexico beriep zich op zijn voetbal- traditie en de gladverlopen organisatie van diezelfde WK in 1970. Canada werd niet serieus genomen. In april 1981 viel in Stockholm de beslissing: Mexico kwam uit de bus.

...Guillermo Canedo...

In 1962 overleed de Chileen Dibor, president van Chileens organisatie- comité, een maand voor de opening. In 1966 kreeg de Engelse voorzitter een hartaanval. De directeur van de Spaanse Mundial pleegde direct na de finale zelfmoord. De voorzitter van het Spaans organisatie- comité, Saporta, slijt zijn dagen in een psychiatrische inrichting.

Guillermo Canedo heeft andere ambities. Deze zoon van een suiker- fabrikant zegt uit staal te zijn opgetrokken. Gepokt en gemareld is hij in de internationale voetbalwereld. Hij kent alle ins en outs. Canedo heeft dan ook, 65 jaar oud nu, een indrukwekkende staat van dienst achter de rug. Hij was o.a. president van de Mexicaanse voetbalbond, lid van het almachtige aanbeveling is, de drijvende kracht achter de WK van 1970. Een evenement, dat nog steeds beschouwd wordt als de meest swingende voetbal- happening, die de wereld ooit aanschouwd heeft. Brazilië-met-Pele wereld- kampioen, dol- enthousiaste toeschouwers op overbevolkte tribunes, schitterende wedstrijden, gladde organisatie, met andere woorden: een waar festival. Dat beeld, geassocieerd met de toenmalige betrokkenheid van Canedo, zal de keus op Mexico hebben doen vallen.

ZAKELIJK

Canedo heeft Peter Ueberroth, organisator van de Olympische Spelen in 1984, tot voorbeeld gekozen. Dat houdt in dat de WK- organisatie zich strikt zakelijk opstelt en zich in de armen van de internationale commercie heeft geworpen.

Meer dan ooit zijn de wereldkampioenschappen 1986 die van Cola, Ford en Fuji. Toeschouwers fungeren nog slechts in de marge van het gebeuren. Spelers en bal zijn middel geworden. "Strakke" kampioenschappen, propageert Canedo. Dat wil zeggen: een door IBM uitgewerkt organisatieschema, een door Philips ontworpen communicatie- systeem en een door Adidas bepaalde materiaal- kwaliteit.

De toeschouwers, de spelers? Zij moeten op het heetst van de dag (om 12 en 2 uur, lokale tijd) opdraven, omdat het commercieel zo interessante Europa dan op primetime kan toekijken.

Wie krijgt bij dit alles géén nostalgische gevoelens naar de krukkigheid van Zweden '58? Het werkelijke belang liet Canedo het duidelijkste doorschemeren in zijn eerste reactie op de aardbeving: "Ik denk dat we het volk helpen door ze de WK in juni aan te bieden".

Hoezo cynisch? ●

PIETER KROL

PANEM ET CIRCENSES

JAREN (EN FRATERS) OM NOOIT TE VERGETEN

VORIGE WEEK WERD IK door "tante Pos" aangenaam verrast. In mijn brievenbus trof ik aan een brief van de heer dr Jules de Palm en een pakketje dat zijn boek "Kinderen van de fraters" bevatte. Op 12 maart jl. werd het eerste exemplaar van dit boek aangeboden aan de generaal-overste van de fraters, frater drs W. Verschuren. Dit geschiedde in aanwezigheid van Gevolmachtigd Minister G.T. Hernandez.

De Gevolmachtigd Minister maakte in zijn toespraak bij dit gebeuren gewag van het vele werk dat de fraters in de loop der jaren op de Antillen hebben verricht en refereerde o.a. aan het feit dat een frater het Antilliaanse volkslied had gemaakt. De verzamelde fraters zagen toen hun confraters die op de Antillen hadden gewerkt als één man opstaan en hoorden hen toen uit volle borst zingen "Nos Tera", uiteraard in de oude versie.

En nu zat ik hier in Willemstad met waarschijnlijk een van de eerste exemplaren van dit boek op de Antillen in mijn handen. Ik voelde een zekere trots — want wie ben ik — en tegelijkertijd vond ik dat ook best spannend. Een boek krijgen, is tot daaraantoe, het lezen ervan kan gevaarlijk zijn. Zo'n boek kan tegenvallen; je mening over de schrijver die je persoonlijk kent, kan veranderen. Het is een griezelig gebeuren, zeker als je vooraf weet dat je jouw mening niet alleen aan de schrijver, maar aan meer mensen kenbaar moet maken.

Toevallig was er een bevriende leerling in de buurt. "Mag ik dat lezen, mijnheer, voor mijn lijst? Ik moet nog één boek voor de Antilliaanse literatuur. Ik heb nog drie dagen vóór mijn mondeling". Mijn spanning werd door die vragen wat weggenomen. "Alsjeblieft", zei ik, "maar ik moet het echt snel terughebben. Als ik het dan ook gelezen heb, kunnen we vergelijken of we tot eenzelfde probleemstelling komen, als we over het boek praten".

«Kinderen van de fraters» lag weer snel op mijn bureau met de mededeling: "Leuk. Een goed boek, leest lekker makkelijk en geeft een goed beeld van de tijd dat voornamelijk fraters het onderwijs verzorgden". Ik heb vertrouwen in deze leerling en ik begon heel ontspannen te lezen in — wat ik dan maar noem — de schoolcarrière van Jules de Palm.

Het boek is een kleine 200 pagina's dik en begint met een situatieschets van Curaçao eind twintiger / begin dertiger jaren. Ik ben me ervan bewust dat mijn verblijf op de Antillen het zicht op hetgeen er zich toen helemaal hier afspeelde, al enigszins heeft verruimd. Toch geloof ik dat voor velen (al of niet woonachtig op de Antillen/al of niet met kennis van de Antillen) deze schets van het tijdsbeeld toen uitermate boeiend en ook informatief is.

Het eerste hoofdstuk met name is in dit opzicht zeer relevant, omdat ieder met een beetje historische belangstelling, geïnteresseerd is in het leven van gewone mensen, in het leven van mensen die gewoonlijk niet in geschiedenis- boeken voorkomen. Aan de hand van een portret van zijn grootmoeder geeft Jules de Palm een kenschets van toen heersende normen, zeden en gewoontes. In een vijftigtal bladzijdes vertelt hij, hoe de gewone burgerman leefde en dacht, hoe toen de verhoudingen lagen tussen blanken en negers, hoe mensen hun werk hadden en hoe hun vooroordelen mede bepaalden wat goed en niet goed was, hoe gezags- verhoudingen lagen binnen een gezin, binnen een familie, hoe — ook toen al — verschillend gedacht werd over de fraters: «mucha di fratu versus yu di fratu», door De Palm in Het Nederlands weergegeven met respectievelijk fraterskind en fratersgebroed, welke twee woorden voor zichzelf mogen spreken.

Daarnaast boeit dit hoofdstuk vanwege het feit dat De Palm dan mogelijk over zíjn oma schrijft, maar toch tegelijkertijd duidelijk maakt hoe oma's op de Antillen zijn. Zijn oma is de weergave van vele oma's en daardoor is de weg open voor het eigen verhaal van de lezer die zijn schooltijd nog eens over wil doen. Dat is de zeer bijzondere charme van dit boek, al denk ik er wel bij te moeten vermelden dat dit met name geldt voor die lezers die zelf nog van nabij of aan den lijve "het rijke roomsche leven" hebben meegemaakt. Voor jongeren en/of voor mensen met een andere levensbeschouwelijke achtergrond zal die herkenning minder zijn.

Na de inleiding volgen tien hoofdstukken die de schooljaren van kleuterschool tot en met Mulo- diploma beschrijven. Het is wel Jules de Palm die schoolgaat en het zijn zíjn docenten die beschreven worden, maar — zoals gezegd — ieder kan zijn eigen docenten, maar ook de saaie, de enthousiasmerende en de miskleuners, de vernieuwers en de buitenbeentjes; ze zijn er allemaal en telkens heb je het idee dat jouw eigen meester ook zo was. Jules de Palm zelf is de jongen met de bril, de vlijtige leerling, die vooral vlijtig is omdat hij niet in sport kan uitblinken en nu maar langs andere weg respect moet afdwingen. Hij had een bril, ik was toen al dik, en je moet toch wat, nietwaar? Ik heb vreselijk om mezelf/om Jules de Palm zitten lachen, al moet je er wel ouder voor geworden zijn.

Als ik vergelijk hoe De Palm stond tegenover zijn leermeesters met hoe ik mijn vroege leraren ervoer, dan kan ik bijna eenzelfde reeks opnoemen. Ik hoef de namen van de fraters over wie met groot respect geschreven is (Rigobert, Anthinius, Reatino, Idephousus, Arnoldus, etc.) maar te veranderen in Vroom, Ranselaar, Van Renswoude etc. en het verhaal is identiek. Ik kan me alleen niet herinneren of wij destijds ook met zo veel afschuw keken naar de tanden van docenten; in het boek van De Palm wordt duidelijk dat de relatie tussen fraters en tandenborstels — als ik het zacht uitdruk — pover genoemd kan worden.

Voor het overige is er bijzonder veel gelijkenis met wat ik zelf in mijn jonge jaren heb ervaren, tot zelfs in het taalaspect toe. Mijn wieg stond in de Gelderse Achterhoek en mijn taal deugde ook niet toen ik in de "stad" kwam. Het verschil tussen fraters en leerlingen op Curaçao werd ook veelal talig bepaald en toen een frater het aandurfde om in een klas uit te leggen wat een peter en wat een meter was door het Papiamentse equivalent te gebruiken, werd hij door zijn leerlingen berispt. Maar buiten de klas mocht men trots zijn op het eigene; mij is die trots ten aanzien van het eigene nooit bijgebracht. Als ik zei: "Hullie mieken dâ goe veur mekaor", keek men mij een beetje meewarrig aan: "Een boertje en nog helemaal in de klei, die dikke". Ik voelde die stadse mensen dat denken.

...dr. Jules de Palm overhandigt frater- overste W. Verschuren het eerste exemplaar van zijn nieuwste boek...

Misschien dat ik door dit gevoel van verbondenheid bijzonder gecharmeerd ben van het boek van De Palm. Maar ik denk toch ook dat dit komt door het feit dat De Palm een geboren verteller is; ik blij ben met deze aanwinst voor mijn boekenkast. Ik weet niet of het de herkenning was of de vertelkunst, maar ik heb somwijlen zitten schuddebuiken van het lachen, maar ook heb ik vaak zitten snikken (ik ben een gretig schreier, zeg ik met Koolhaas) van ontroering, omdat ik geraakt werd door een situatie of verplaatst werd in wat ikzelf destijds ook zo indringend pijnlijk of frustrerend ervaren had.

Naast al deze woorden van lof is er wel een "maar". Regelmatig constateerde ik bij het lezen van «Kinderen van de fraters» bij mezelf een gevoel van leegte. Ik wilde méér weten, een beleving of een emotie intenser ervaren of nader besproken zien. In dat opzicht stelt het boek teleur. Er worden wel aanzetten gegeven, maar uitwerking daarvan in een volgend hoofdstuk vindt niet plaats. De onderwijzer van de 3e klas bijvoorbeeld, meester Schelts, wordt zo indringend aangegeven dat ik benieuwd was hoe een kinderziel zijn plotselinge dood zou verwerken. Het boek zwijgt daarover, en ik vind dat jammer, en er zijn meer van deze "suggesties" aanwezig waarbij een geëvoceerde werkelijkheid niet nader wordt ingevuld.

Een tweede punt (dat ik als merkwaardig heb ervaren) is het achterwege blijven van de vriendschap. Ik geef toe, het boek gaat over de fraters, en het is een hommage aan hen die dit jaar hun eeuwfeest op Curaçao vieren, maar als ikzelf zou moeten vertellen over mijn schoolervaringen, dan komen daarin — ook al bewijs ik grote eer aan mijn leermeesters — de vriendjes voor met wie ik jaar in jaar uit op mijn manier streken uithaalde. Theo mocht dan wel eens verwisseld worden met Cor of Jan of Piet, maar met m'n vriendjes samen haalden we kattekwaad uit. De Palm vermeldt slechts één keer het feit dat hij een vriendje meenam naar huis en dat joch werd zo het hemd van het gat gevraagd door z'n moeder, dat dat tevens de laatste keer was dat dat vriendje over de vloer kwam. Daarin verschilt dat klaarblijkelijk Curaçao en de Achterhoek.

Tenslotte iets over de flaptekst. Daarop wordt melding gemaakt van een haat/liefde- verhouding tussen de schrijver en de fraters van wie hij les kreeg. De Palm is een te wijs man om de fraters van toen op dit moment voor de voeten te gooien, dat zij toen iets verkeerds deden. Zoals de toenmalige maatschappij zijn vooroordelen had, zo hadden de fraters in die maatschappij dat ook. De "roomsche" bril waardoor toen gekeken werd, had alles te maken met het tijdsgewricht en niets met een haat/liefde- verhouding. Een commentaar dat de lezer een bepaalde bril opzet, lijkt mij misplaatst. Het is net zo iets, als mensen-van-vroeger mensen-van-nu er een verwijt van maken dat zij over van alles de beschikking hebben, een ijskast, een auto of een airco. Het lijkt een argument, maar het slaat nergens op.

Ik heb het boekje van Jules de Palm met grote belangstelling gelezen en ervan genoten, een paar uur ongecompliceerd leesgenot en tegelijk een document: jaren (én fraters) om nooit te vergeten! ●

ALPHONS GRAAFSMA

Jules de Palm
Kinderen van de fraters

(vervolg van pag. 3)

vaag patroon van haast onzichtbare vlekken en strepen, werd op het negatief een helder beeld. Het liet het lichaam zien van een man die overduidelijk door kruisiging was gedood. Het gelaat straalde een serene rust uit. De gehele afbeelding had iets verhevends en waarachtigs.

Ogenblikkelijk maakte Pia van de fotografische plaat een afdruk, maar dit positief gaf de situatie weer zoals die met de ogen waar te nemen was op het doek. Latere en betere negatieven (de laatste tentoonstelling van de lijkwade vond plaats in 1978) geven een nog zuiverder beeld van de lijkwade.

Daarmee was echter een groot probleem gerezen. Hoe kon een vervalser in de zestiende eeuw een negatief schilderen. Geen enkele artiest kon over die kundigheid beschikt hebben. Trouwens wat voor redenen zou hij eventueel gehad kunnen hebben om een negatief te schilderen? De negatieven, die in wezen positieven waren, laten een aantal details zien die een vervalsing haast uitsluiten.

Zo heeft de persoon op de lijkwade geen wonden in de handen, maar in de polsen. Indien de persoon gekruisigd zou zijn door de spijkers in de handen te slaan, dan zou dit tot gevolg hebben gehad dat de persoon van het kruis was gescheurd. De handpalmen kunnen het lichaamsgewicht niet dragen in tegenstelling tot de polsen.

Verder zijn de duimen niet zichtbaar op de lijkwade. Het slaan van een spijker door de pols heeft tot gevolg dat de nervus medianus, de middenhands- spier, de duim naar binnen doet klappen.

Men ontdekte dat de persoon op de lijkwade gegeseld moet zijn door twee mensen, omdat de geselslagen convergerend zijn.

Ook moet de persoon een hoed van pikatakken op gehad hebben en geen kroon van pikatakken. De beulen van toen zullen hun handen wel niet hebben willen open halen om een mooie kroon van die pikatakken te maken.

Andere details waren de wonde in de borst ter hoogte van het hart en zware verwondingen aan de knieën.

Alle patholoog- anatomen, die de lijkwade onderzocht hebben, geven als hun oordeel, dat het hier gaat om een persoon van omstreeks 35 jaar die overleden is aan de wonden die hij opgelopen moet hebben door een kruisiging.

GESCHIEDENIS

Maar als het doek echt was, hoe kwam dat dan uiteindelijk in Turijn terecht? De Engelse historicus Ian Wilson heeft de geschiedenis van de lijkwade onderzocht. Hij stelt dat er heel wat duistere kanten aan de geschiedenis kleven, maar meent toch voldoende materiaal te bezitten om te kunnen aantonen dat hij oorspronkelijk uit Israël afkomstig is.

In de stad Urfa, het oude Edessa in Turkije, wordt nog steeds een legende verteld over de legendarische koning Abgar. Deze Abgar zou geregeerd hebben van het jaar 13 tot het jaar 50. Hij zou tot het Christendom zijn overgegaan. Toen hij eens zwaar ziek lag, liet hij bodes naar Jerusalem gaan om Jezus te halen. Zij kwamen terug met de mededeling dt Jezus zelf er niet meer was, maar ze hadden een Mandylion bij zich. In de legende wordt de Mandylion omschreven als een wonderbaarlijk stuk linnen, waarop alleen het gelaat van Jezus zichtbaar was.

Ian Wilson suggereert nu dat deze Mandylion dezelfde is als de lijkwade. Deze Mandylion wordt in 944 van Edessa naar Constantinopel overgebracht waar hij wordt opgeslagen in de Hagia Sofia, de beroemde kerk van de stad. In diezelfde tijd horen we ook de eerste berichten over het bestaan van een lijkwade. Dan verdwijnt de lijkwade spoorloos om weer op te duiken in 1204. Een van de kruisvaarders, Robert van Clary, maakt de val van Constantinopel mee en schrijft in een brief naar huis dat hij o.a. in het bezit is gekomen van de allerheiligste lijkwade. Vanaf dat moment is alles veel duidelijker. In Frankrijk gaat de lijkwade van hand tot hand tot hij in 1452 door een zekere Robert van Clary, nazaat van de eerdergenoemde, in Liry in Frankrijk verkocht wordt aan de hertogen van Savoye. Zij namen hem mee naar Turijn waar hij tot op de huidige dag is. Op 4 december 1532, als de lijkwade in het Franse Chambéry is, wordt hij bijna vernietigd door een felle uitslaande brand. De lijkwade vertoont grote schroeivlekken en is op diverse plaatsen door ijverige zusters opgelapt.

...een nauwkeurig onderzoek van de sporen van de wonden toont aan dat ze waarschijnlijk werden veroorzaakt tijdens een geseling met een Romeinse flagrum: een zweep met leren riemen, die waren verzwaard met twee aan elkaar gesoldeerde loden kogels of een wervel van een schaap...

...de door de kogelvrij glas omsloten lijkwade boven het hoofdaltaar ...

OUDERDOMSBEPALING

Vele andere onderzoeken zouden volgen, waarbij zelfs de Nasa werd ingeschakeld om het diepterelïef van het doek te bepalen. Een uiterst belangrijk onderzoek lag in de bekwame handen van dr Frei, een Zwitserse criminoloog. Dr Frei is deskundige op het gebied van stuifmeel- analyse. Hij paste de methode van stuifkorrel- onderzoek toe op de lijkwade. Elke boom en plant produceert in zijn bloeitijd stuifmeel- korrels. Ze komen uit de mannelijke cellen om de vrouwelijke cellen te bestuiven. Lijders aan hooikoorts weten dat deze stuifmeel- korrels overal in doordringen. Elke plant en boom heeft voor hem de kenmerkende stuifmeel- korrels. Ze onderscheiden zich in grootte, vorm, uitstulpingen, oppervlak van de wand, kleur en zijn zo goed als onvernietigbaar. Ze kunnen de eeuwen doorstaan ongeacht kou, droogte of vochtigheid.

De stuifmeel- analyse wordt vaak toegepast in het gerechtelijk onderzoek. Kleren van een verdachte bijvoorbeeld worden onderzocht en zo kan men een beeld krijgen van de verblijfplaatsen van de kleren of van de persoon die de kleren heeft gedragen. De vegetatie verandert per seizoen of landstreek.

Derhalve verandert ook het stuifkorrel- arsenaal.

Dr Frei paste deze methode toe op de lijkwade door er wat stof af te halen en de stuifmeel- korrels te bestuderen. Op grond van dat onderzoek heeft dr Frei meegedeeld dat de lijkwade in elk geval in de open lucht geweest moet zijn in Palestina, Turkije en West-Europa. Dat alles geeft de theorie van Ian Wilson kracht.

uit de aard van de korrels blijkt eveneens dat ze ongeveer 2000 jaar oud zijn. De mogelijkheid dat de lijkwade op een veel later tijdstip in West-Europa vervalst is, is dus bijzonder klein.

Een ouderdoms- methode is nog niet uitgesproken; dat is de radioactief- koolstof- datering. De planten waarvan het materiaal oorspronkelijk afstamt, nemen tijdens hun leven een bekende hoeveelheid op van de radioactieve isotoop 14C. Na het afsterven van de plant begint de radio- activiteit van de plant wederom af te nemen. De hoeveelheid per jaar is bekend, Door meting zou men dan de oudheid van iets kunnen bepalen. Nadeel is dat de meting nog niet geheel nauwkeurig is als het gaat om meer dan 1000 jaar. Op de tweeduizend jaar die ons scheidt van de fabricage van de lijkwade scheelt dat omstreeks vijftig jaar. De kerk heeft tot op heden nog geen toestemming gegeven om de radioactief koolstof- datering toe te passen.

FRACTIE VAN EEN SECONDE

Bij alle onderzoeken is natuurlijk ook de vraag gesteld naar het ontstaan van de afbeelding op de lijkwade. Wat heeft ervoor gezorgd dat de afbeelding op het doek terecht kwam? Tot op de dag van vandaag is die vraag onbeantwoord gebleven. Er zijn wel enkele nogal fantastische verklaringen. Zo is er een verklaring dat de afbeelding is ontstaan op het moment van de verrijzenis: Jezus zou door een enorme elektrische ontlading tot leven zijn gekomen. Een ontlading van enkele miljoenen volts die slechts een fractie van een seconde heeft aangehouden. Onvoldoende om het doek te doen verbranden, voldoende om een schroeivlek achter te laten. Weer een andere verklaring zegt dat Jezus niet dood is geweest, maar in een coma lag en dat door de geringe lichaamswarmte en het ureum dat het lichaam afscheidde tezamen met de aanwezige geurige kruiden (het Johannes- evangelie spreekt daarvan) de afbeelding is gevormd.

Al bij al nogal theoretische modellen die de kritiek vn de wetenschap zeker niet kunnen doorstaan. De vraag zal voorlopig onopgelost blijven. Evenzo de vraag wie de pesoon is op de lijkwade. Want ook al zouden we ooit voor de volle 100% kunnen bewijzen dat de lijkwade zeker geen vervalsing is, dan nog zal de vraag blijven bestaan of het werkelijk de wade is geweest, die het lichaam van Jezus heeft bevat. Zal het ons geloof in Jezus van Nazareth doen vergroten? ●

JAN W.M. LUIJKX

...het graf dat Jozef van Arimatea zich liet maken, kan er zo hebben uitgezien. De grote ronde steen kan door een geul gerold worden om de ingang af te sluiten...

De eerste Halley-verspieders

EEN AFGEZANT VAN de mensheid, zo noemde Amerikaanse astronoom Carl Sagan de Russische Vega-I, die op 6 maart als eerste van een vijftal ruimtesondes langs komeet Halley vloog. Die mensheid werd op dat moment vertegenwoordigd door ongeveer 100 wetenschappers van allerlei nationaliteiten, onder wie twaalf Amerikanen, die samendromden in het Russische Instituut voor Ruimte- onderzoek in het zuiden van Moskou. Daar zagen zij de beelden van komeet Halley op de televisie- monitoren verschijnen.

Ondanks het feit dat de beelden met de lichtsnelheid werden overgeseind, waren zij toch nog bijna 10 minuten oud tegen de tijd dat ze de aarde bereikten: komeet Halley staat nu dan ook aan de andere kant van de zon. De signalen van de Vega werden opgevangen door een radio- telescoop op de Krim en van daaruit doorgezonden naar Moskou. Bovendien was er een «live»- verbinding met de Verenigde Staten, waar de beelden en de reacties daarop werden gepresenteerd in het ABC- nieuwsprogramma «Nightline».

15 MAANDEN

Vega-I had op het «moment suprême» een reis van 15 maanden achter de rug. Gelanceerd op 15 december 1984 passeerde het ruimtescheepje op 9 januari 1985 eerst Venus, waar een capsule werd afgeworpen voor het onderzoek van de dampkring en de bodem van deze planeet. Door deze ontmoeting werd het ruimtescheepje ook op zijn juiste koers naar komeet Halley gezet. Op 4 maart waren de televisie- camera's begonnen met het maken van de eerste opnamen, die ook op de televisie- schermen in de Russische huiskamers verschenen.

In totaal werden tijdens de passage van komeet Halley in een periode van drie uur meer dan 500 opnamen gemaakt. Tijdens de dichte nadering, op een afstand van 8000 kilometer, vertoonden de televisie- monitoren het felle roodbruine centrum van de komeet, omringd door een geelachtige wolk op een blauwe achtergrond: de uit gas en stof bestaande coma waarin de Vega zich toen bevond.

Deze kleuren waren overigens niet de werkelijke kleuren van de komeet, maar het gevolg van het combineren van zwartwit- opnamen die met verschillende filters worden gemaakt. Op die manier kan er uit de beelden ook andere, fysische en chemische informatie worden gehaald. Het roodbruine centrum van de komeet moest de vaste kern zijn, waarvan de diameter op drie à vier kilometer werd geschat, iets minder dan de waarde die uit waarnemingen vanaf de aarde was afgeleid. De camera kon op het moment van dichtste nadering theoretisch details ter grootte van 200 meter onderscheiden.

De astronomen waren opgetogen over de kwaliteit van de beelden. "Het is een historische dag voor de wetenschap", zei Fred Whipple, "nog nooit eerder hebben we een komeetkern van zo dichtbij kunnen zien". Whipple stelde omstreeks 1950 de theorie op dat kometen een vaste kern hebben die bestaat uit gruis dat door ijs bij elkaar wordt gehouden: een vuile sneeuwbal die uit de oertijd van het zonnestelsel dateert en al die tijd in de ijzige koude van de kosmische koelkast geconserveerd is. Gevraagd of de beelden van de Vega dit model ondersteunen, antwoordde Whipple: "Ik denk het". Volgens hem wijzen de waarnemingen er ook op dat de kern van de komeet misschien uit twee of meer delen bestaat. Als dit zo is dan zou dit kunnen betekenen dat de komeet nu snel gaat desintegreren.

Carl Sagan, de astronoom die bij miljoenen Amerikanen meer bekend is door zijn populaire boeken en televisie- programma's (en zijn onafscheidelijke coltrui) voegde aan zijn eerdere uitspraak nog toe dat het een genoegen was te zien dat allerlei landen in de wereld die «in competition» zijn nu zo goed en warm in het Vega- project kunnen samenwerken. Want samenwerking is hier inderdaad een belangrijke factor. Vega, een samentrekking van de eerste letters van de Russische woorden voor Venus en Halley, is een gezamenlijk project van de Sovjetunie, Bulgarije, Frankrijk, Hongarije, Oostenrijk, Oost- en West-Duitsland, Polen en Tsjecho-Slowakije. Een van de belangrijkste instrumenten aan boord, de «stofteller», is van Amerikaanse makelij. Bovendien konden de waarnemingen van de Vega worden gebruikt om de Europese ruimtesonde Giotto heel dicht langs de komeet te sturen.

De stofteller werd gebouwd door John Simpson van de Universiteit van Chicago. Hij had zijn instrument echter niet "die" verfijning kunnen geven die hij gewild had, omdat hij dan in conflict was gekomen met de Amerikaanse regels betreffende de uitvoer van technologie naar de Sovjetunie. Toch werkte zijn instrument perfect Terwijl de Vega in de komeetwolk dook, werd het toenemende aantal stofjes gedetecteerd, die met een snelheid van 79 kilometer per seconde op de ruimtesonde insloegen. Deze waarnemingen geven informatie over de stofproductie van de komeet en dus over zijn ouderdom.

De eerste waarschuwings- resultaten wijzen er op dat de dichtheid van het stof rond de kern niet veel afwijkt van wat men had verwacht, terwijl de gasdichtheid wat hoger was. Er werden ook watermoleculen gedetecteerd, maar het analyseren van de andere stoffen nabij de komeetkern zal meer tijd in beslag nemen. En zoals gebruikelijk zal de analyse en interpretatie van alle waarnemingen van alle 15 instrumenten vele maanden duren en niet meer zo snel in de publiciteit komen. Overigens zal Vega-I zijn roem nu met andere ruimtesondes moeten gaan delen. In de eerste plaats met zijn zusterschip Vega-II, dat op 9 maart op vrijwel dezelfde afstand langs de komeet Halley scheerde. Op die dag bevond Vega-I zich aan de andere kant van de komeet en konden er stereo- beelden van de kern worden gemaakt.

Dan zijn er de twee Japanse ruimtesondes «Suisei» en «Sakigake» genaamd, die op 8 en 10 maart langs de komeet Halley kwamen. Het zijn weliswaar bescheiden ruimtescheepjes die niet dichter dan 150.000 respectievelijk 7 miljoen kilometer kwamen, maar de Japanners zijn er toch zeer trots op. De eerste maakte ultraviolet- opnamen van de wolk waterstof rond de kern, terwijl de tweede de invloed van de zonnewind (de stroom geladen deeltjes van de zon) op de komeet bestudeert. Japanse astronomen zijn er nu bovendien trots op er als eersten in geslaagd te zijn de rotatietijd van de komeetkern te bepalen: 53 uur.

De klap op de vuurpijl is natuurlijk de Europese ruimtesonde Giotto, die op nog geen 500 kilometer langs komeet Halley scheerde. De beelden van deze verkenner moeten details met een diameter van minder dan 30 meter aan het licht brengen. ●

(Uit het NCR/Handelsblad)

CURACAO

(vervolg van pag. 8)

goed doorheen. Alleen was Marlon Panka nog niet tevreden met onze kennis van de Padi- duiktabletten. „Morgen om acht uur zie ik jullie bij de duikschool." Daarna uitslag van het examen en ja hoor, na twee uur was hij er zeker van dat we voldoende kennis hadden om de tabellen te kunnen hanteren.

Wat waren we trots; van fabrieksdirekteur tot kantoorbediende, allemaal dezelfde cursus, hetzelfde certificaat, met het voornemen te blijven duiken en eventueel lid te worden van een duikclub. De mooie onderwaterwereld staat nu voor ons open!

CURAÇAO, HET IDEAAL VOOR DUIKERS?

Wij hebben Curaçao ervaren als een echt vriendelijk droomeiland in de zon. De zon was er volop, de mensen waren vriendelijk, vaak héél vriendelijk. Het eiland vergelijken met een ander eiland boven en onder water? Nee, elk eiland is anders. Curaçao is prima! Op Curaçao zijn vele duiklokaties waar je direkt vanaf het strand of met de boot kunt duiken.

Opvallend is dat het onderwater- park (beschermd gebied) niet uitsluitend het mooiste duikgebied van Curaçao is. Richting Westpunt, zijn vele plaatsen waar je met de boot naar toe kunt en die zeker zo mooi zijn, zo niet mooier en ongerepter dan het beschermde onderwater- park. Het klimaat is natuurlijk geweldig: het hele jaar door 28° gemiddelde temperatuur. Een water- temperatuur van 20 - 25°. Helder zicht. Het kost was geld, daar moet je rekening mee houden. De prijzen zijn vergelijkbaar met Amerika. In ons hotel Coral Cliff waren diverse kamers die je met vier personen kunt beslapen en waar een kleine keuken in zit, zodat je je lunch of diner zelf kunt klaar maken.

In januari vertrokken we van Amsterdam bij zo'n -2° en vierden vakantie bij ca. ±28°. Dat is genieten: blauwe lucht, blauw water en dat in een tijd dat de Nederlandse kanalen en rivieren zich al klaar maakten voor de Elfsteden- tocht. ●

TOINE DIEPSTRAETEN

Met dank aan Marlon Panka op Curaçao die in m'n PADI-duikboek een persoonlijke opdracht schreef: "Toine, je was een zeer goede leerling en als je doorgaat, zul je een héél goede duiker worden. We werden vrienden voor altijd! Je duikinstrukteur Marlon Panka".

Dat heb ik gemerkt. Ik heb in m'n leven aan ca. twaalf verschillende sporten gedaan: nergens heb ik zo'n vriendschap en kameraadschap ervaren als in die tien dagen duiken op Curaçao.

Verder dank aan alle Curaçaose medewerkers van het Zee- Aquarium, "STINAPA", Stichting Nederlands-Antiillaanse Natuur Parken. (Beheert o.a. onderwater- park en Christoffel- park, in samenwerking met het Wereld Natuurfonds), de duikscholen, het Toeristenbureau, en al die vriendelijke mensen, die zowel boven als onder water hebben getoond dat de slogan *"Curaçao, vriendelijk droomeiland in de zon"*, niet overdreven is.

Papilon

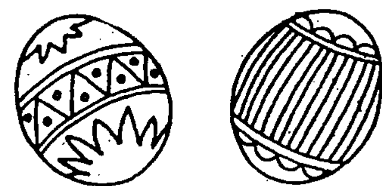
kinderpagina

Puzzel van de week

1	2	3	4
2			
3			
4			

1.slag
2.la
3.bloedvat
4.soort tapijt

Dag Tante Net,
Hoe gaat het met U?
Met mij gaat het prima?
Ik hoop dat mijn oplossing goed is
Nou tante Net tot een volgende keer, en
groetjes aan alle vriendinnetjes en vrienden
die ook uw papilon elke week lezen.
Doeiiii tot een volgende keer

Mijn Naam: Nancy Rodrigues Pereira

Adres: Kralendijkweg #5
Sta. Maria
Curaçao

WINNARES van de vorige keer is Nancy Rodrigues Pereira, Kralendijkweg 5, Curaçao. Zij heeft zo'n mooi briefje van haar oplossing gemaakt, vol gekleurde hartjes en bloemetjes, dat ik het in «Papilon» heb gezet, zodat jullie het allemaal kunnen zien. Jammer dat de kleuren niet te zien zijn, Nancy. Heel hartelijk bedankt voor je leukje briefje.

Zij kan langs komen bij **Redactie Amigoe Curaçao,** Scherpenheuvel z/n (tot 15.00 uur 's middags) om haar prijs af te halen.

OPLOSSING van de vorige keer:
1.nagel; 2. groep; 3. lepel.

Onder degenen, die alle antwoorden goed hebben, verloten we een waardebon van **NAf.15,-** van Augustinus Boekhandel.
Succes!

De oplossing en de gelukkige winnaar(es) zullen op de kinderpagina van **18 april 1986** worden bekend gemaakt.

Kinderen, die de puzzel hebben opgelost, kunnen die **vóór 14 april 1986** opsturen naar de Amigoe - Scherpenheuvel z/n of P.O.Box 577; Aruba - Nassaustraat 110; Bonaire - de heer H. Linkels, P.O. Box 122, Bonaire.

Duidelijk op de enveloppe vermelden:
KINDERPUZZEL

simboe ziet een reus.

ken je simboe wel? kijk
hier is simboe met zijn pet.
simboe loopt op de weg.
hij kijkt hier en daar.
wat is de weg nat... heel nat.
wat hoort hij daar bij die boom?
daar zit een reus van een man.
de man huilt en huilt en huilt.
het is de reus.

2.

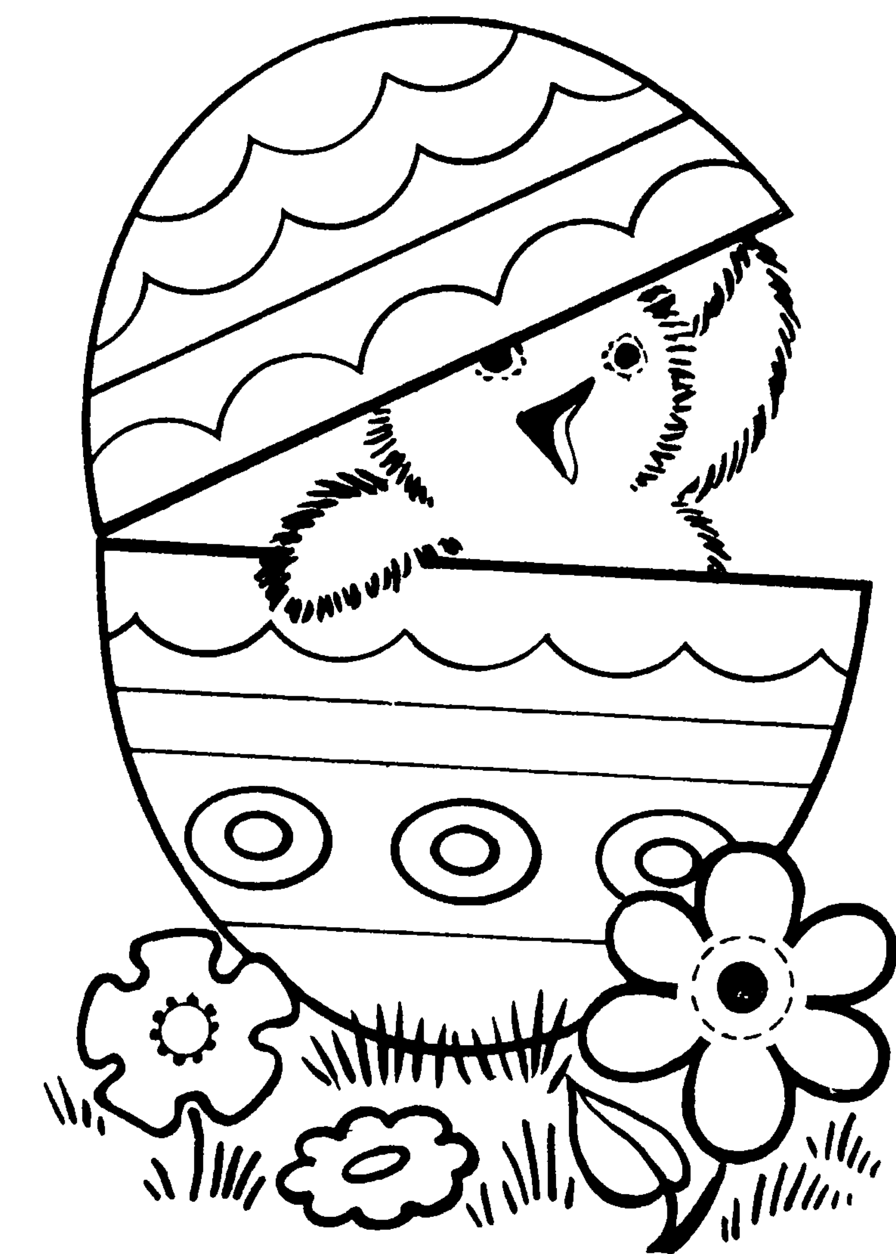
GESCHREVEN EN GETEKEND door Gerard-Pieter Gooiker en zijn moeder.

Paasmopjes

Het zoontje van de Paashaas steekt de straat over en wordt bijna door een auto overreden.
Paashaas: "Nou jij mag Onze Lieve Heer wel bedanken, dat je er zo goed bent afgekomen".
Zoontje: "Zat die dan achter het stuur".

Het is Goede Vrijdag en een man gaat met zijn hond op jacht. Opeens duikt een arend naar beneden, grijpt de hond en vliegt ermee weg. De man schiet en treft de arend. De vogel valt naar beneden en de hond vliegt verder.
"Wat mankeert die hond van jou?" vraagt een vriend, die mee is gegaan.
De man: "Die zal het schot niet gehoord hebben".

De Paashaas is bij de dokter voor onderzoek. Deze zegt hem na hem onderzocht te hebben:
"U hebt veel beweging nodig. U moet minstens één uur per dag wandelen".
Paashaas: "Voor of na het rondbrengen van de eieren".

OM TE KLEUREN

Twee kuikentjes staan bij elkaar.
"Piep", zegt de één.
"Hé", zegt de ander, "dat wou ik ook net zeggen".

LIJKWADE - VERDICHTSEL OF WAARHEID

De lijkwade van Turijn

JEZUS VAN Nazareth. Zijn naam wordt door miljoenen en nog eens miljoenen gekend en uitgesproken. Zijn naam wordt door ontelbare mensen in zeer uiteenlopende situaties gebruikt. De varianten lopen hierbij uiteen van diep geloof tot een neerbuigendheid en zelfs de goorste scheldwoorden. In Zijn naam trokken de soldaten ten strijde en lieten mensen een komfortabel leventje in de steek om Hem na te volgen. Het Christendom is de grootste godsdienst op aarde en haar invloed op de geschiedenis is in één woord overweldigend. Toch is het niet alleen Jezus' leven en handelen geweest die de loop van de geschiedenis zo heeft veranderd. In de achter ons liggende eeuwen hebben vele mannen en vrouwen prachtige woorden gesproken en de wereld versteld doen staan door hun manier van optreden. Niemand van hen wist echter het tij zo te keren als Jezus van Nazareth.

Het tij keerde, merkwaardigerwijs, door zijn sterven aan het kruis en wat daarna gebeurde. De toenmalige autoriteiten lieten Hem ter dood brengen. Zijn volgelingen werden daarmee monddood gemaakt en de geschiedenis zou daarmee afgelopen zijn. De herinnering aan Hem zou nog even hebben doorgekabbeld bij hen, die Hem gekend hadden, om vervolgens in de duisternis van de geschiedenis op te gaan. Maar Hij is opgestaan van de doden en daarmee veranderde Hij het handjevol volgelingen tot een ware hoeksteen die de toekomstige kerk zou gaan schragen. Paulus spreekt dan ook terecht dat de verrijzenis het Christendom heeft gemaakt tot wat het werkelijk is (1 Kor. 15,14). Iemand die de verrijzenis ontkent of als onmogelijk afwijst, wijst daarmee het Christendom af. Ondanks het gegeven dat de verrijzenis het menselijk begrip te boven gaat, vragen vele gelovigen, maar ook niet-gelovigen, zich af hoe dat alles heeft kunnen gebeuren. Zijn er mogelijke bewijsstukken te verzamelen die de verrijzenis een historisch aannemelijke verklaring kunnen geven?

GESCHREVEN BEWIJZEN

Buiten de aan ons bekende verhalen over Jezus van Nazareth van de vier evangelisten is er weinig te vinden. De schrijver Philo, een tijdgenoot van Jezus, noemt Hem niet één maal. De latijns-joodse geschiedschrijver Flavius Josephus moet van het bestaan van Jezus op de hoogte geweest zijn, want in een van zijn boeken beschrijft hij het proces en de steniging van Jacobus. Hij noemt hem "de broer van Jezus die de Christus werd genoemd" (Boek 18). Op een andere plaats schrijft Flavius het volgende: „In die tijd nu leefde een zekere Jezus, een wijs man, als het tenminste gewettigd is hem zo te noemen; hij volbracht wonderbare werken, hij onderwees hen die graag de waarheid aanhoren. Hij won velen van de joden voor zich, maar ook velen van de ongelovigen. Hij werd Christus genoemd. En toen Pilatus hem op aandringen van enige aanzienlijken tot het kruis had veroordeeld, verzaakten zij, die hem vanaf het begin hadden bemind, hem niet; immers, op de derde dag verscheen hij hun levend" (Boek 20).

...de ware afbeelding van Christus?...

Dit lijkt een schitterend getuigenis van een onbevooroordeelde. Flavius is nooit aanhanger van het Christendom geweest en toch beschrijft hij op niet mis te verstane manier de opstanding van Jezus. De redenering is echter wat al te gemakkelijk. De genoemde passage verschijnt echter pas in de vierde eeuw in de teksten van Flavius. De vroegste kerkvaders en Origenes kennen de passage niet en reppen er met geen woord over. Tertullianus, die rond 200 leefde, trachtte met alle middelen die hem ter beschikking stonden, de heidenen te overtuigen van het Christendom. Geen woord over de tekst van Flavius bij hem. Veel waarschijnlijker is dat de kopie, waarin bovenvermelde tekst voorkomt, niet door Flavius Josephus is geschreven, maar door een latere Christelijke kopiist. Het blijft zo een moeilijke zaak om, buiten de evangeliën om, betrouwbare bronnen te vinden die de verrijzenis van Jezus beschrijven.

MATERIELE (ARCHEOLOGISCHE) VONDSTEN

Op 3 mei wordt, volgens de liturgische kalender het feest van de vinding van het kruis gevierd. Keizerin Helena, de vrouw van Constantijn, die de Christenen bij decreet de vrijheid van godsdienst- uitoefening schonk, zou in Jerusalem het ware kruis gevonden hebben waaraan Jezus gestorven zou zijn. Dat kruis is in stukjes over de wereld gegaan als relikwieën om de devotie van de Christenen te versterken. Het geheel wordt wat ongeloofwaardig als men weet dat al die stukjes samen een aardige stapel hout zouden opleveren. De kerk heeft overigens zelf altijd zeer sceptisch gestaan ten opzichte van alle relikwieën die van Jezus afkomstig zouden zijn. Men dient ze derhalve met een glimlach te bekijken. Behalve de spijkers en de doornenkroon zijn we ook in het bezit van vier zweetdoeken van Veronika, sandalen, stukjes van Zijn kleding en zelfs een heilige voorhuid. Nog onlangs zou men de boot gevonden hebben waarmee Jezus het Meer van Galileia zou zijn overgestoken. De huidige wetenschap en de kerk staan uiterst kritisch ten opzichte van al dat soort zaken en het gros wordt dan ook omschreven als goed bedoelde middeleeuwse devotionalia zonder historische waarde. Een dergelijke redenering zou ook zijn opgegaan voor een doek van 4.36 m. bij 1.10 m., dat sinds 1644 in de kathedraal van Turijn ligt, ware het niet dat....

DE FOTO

In het jaar 1898 vierde men in het koninkrijk Sardinië het vijftigjarig bestaan van de grondwet. Er werden grote festiviteiten gehouden en een daarvan was een tentoonstelling van de meest vereerde reliek die de stad Turijn bezat. Dat was het doek waarin Jezus drie dagen lang begraven zou zijn geweest. Meestal lag het doek, bekend geworden als lijkwade of Mandylion, in een kist boven het altaar, maar bij bijzondere gelegenheden werd zij in haar volle breedte tentoongesteld. Op het doek is, heel vaag, de afbeelding te zien van zowel de voor- als achterkant van een man. De afbeelding is zo vaag dat men het moet weten, anders is het niet eens te ontdekken. Na afloop van de tentoonstelling vroeg een advokaat, Secundo Pia, de bisschop toestemming om het doek te mogen fotograferen. Nadat hij de fotografische platen had ontwikkeld, kwam de afbeelding tevoorschijn. De figuur op de lijkwade, zoals gezegd, in werkelijkheid niet meer dan een vlak,

(doorlezen op pag. 4)

Experimenten in democratie

HOEVEEL DICTATUREN EN autoritaire regimes in de economische succesvolle gordel van de Stille Oceaan zouden zich het lot van het Marcos- regime kunnen (moeten) aantrekken? Op Japan na geldt dit in theorie voor alle regeringen in het betrokken gebied, want zuivere democratie laat zich hier met een lantaarntje zoeken. In werkelijkheid vallen onmiddellijk alle Marxistische regimes af want niemand die dit soort vragen geneigd is te stellen, verwacht van die zijde enige beweging. Hun effectiviteit is zodanig dat binnen hun grenzen ook geen aanknopings- punten zijn gegeven voor democratische ontwikkelingen.

Wat is dan de graadmeter die kritische waarnemers van binnen en buiten de respectieve landsgrenzen aanhouden voor hun verwachting dat democratie in een bepaald land aan de deur klopt? Kijken we naar de Filippijnen dan lijkt het antwoord duidelijk: het daar heersende bewind was door willekeur, corruptie, winstbejag en economische chaos zo verloederd dat niemand — de Sovjetunie een korte wijle uitgezonderd — er nog een hand voor wilde uitsteken. De logica dwingt ons dus op zoek te gaan naar een land dat ongeveer voldoet of lijkt te gaan voldoen aan de Filipijnse karakteristiek.

Verrassend is het daarom dat de Republiek Korea, Zuid-Korea, nu het eerste doelwit lijkt te worden van buitenlandse en binnenlandse belangstelling voor de intensiteit en realiteits- waarde van het democratiserings- proces in dat land. Want was dit nu juist niet een voorbeeld van een geslaagd economisch experiment dat een sociale belofte bezig is waar te maken? En dat nog wel onder de militaire dreiging op aarde, te weten het bewind van «Big Brother» Kim Il Sung?

De Filipijnse karakteristiek is dan ook alleen maar een externe aanleiding. De Koreaanse werkelijkheid is die van een op vele gebieden emanciperende samenleving die zich, gescheiden haar horige verleden, slechts op de toekomst kan richten en het heden wenst te benutten om die toekomst zo attractief mogelijk te maken. Daarin zijn de wortels aanwezig voor een dialoog tussen de krachten van het huidige, uit het militairisme geboren regime dat «law and order» heeft leren waarderen als waarborg voor politiek en economisch succes en aan de andere kant de groepen, met het studentendom als roerige voorhoede, die politieke en burgerlijke vrijheden niet langer wensen te zien als schone panorama's in een verdere toekomst.

Heel precies wensen de "Kims" de leiders van de oppositie en persoonlijk slachtoffers van justitiële angsthazerij, een constitutionele hervorming die het mogelijk maakt de eerstvolgende president en feitelijke machthebber rechtstreeks te kiezen. Even nadrukkelijk wenst het zittende staatshoofd, Chun Doo Hwan, een dergelijke ingreep uit te stellen tot in de ambtsperiode van zijn opvolger, met andere woorden in 1988 zal zeker nog een kiescollege noodzakelijk zijn om in de opvolging te voorzien. Waarborgen voor continuïteit zijn naar de mening van Chun en zijn Democratische Rechtvaardigheids- partij nog steeds belangrijker dan experimenten in democratie.

Een direct appèl aan de Filipijnse actualiteit valt te lezen uit de woorden van kardinaal Stephen Kim Sou Hwan. Constitutionele herziening, zo zei hij, is nu nodig om de huidige crisis te overwinnen en nationale verzoening te bereiken. "Korea heeft dringend behoefte aan democratie". Een echo van het optreden van die andere katholieke priester, kardinaal Jaime Sin, die een meeslepende rol vervulde in de ondergang van de Marcos- clan.

Korea is een overwegend Boeddhistisch land met een grote (een kwart van de bevolking) en groeiende christelijke minderheid waarin de roomskatholieken getalsmatig echter nog een te verwaarlozen aandeel hebben. In zoverre hebben we hier te maken met een formeel zwakke weerklank. Maar belangrijker dan het getal is de reikwijdte van de uitspraken van de prelaat. En het ziet er naar uit dat die binnen en buiten de Koreaanse grenzen (lees: in de VS) het regime- Chun onwelgevallig groot zal zijn.

Wijsheid lijkt nu moed voor te schrijven, moed om gebruik makend van de economische successen uit het jongste verleden en de opnieuw gunstige vooruitzichten na een betrekkelijk korte terugval, de emancipatie van de Koreaanse samenleving uit te breiden naar nieuwe en immateriële terreinen. Dan biedt de kardinale inmenging in de politieke discussie een geëigende kans om die discussie op een hoger plan te brengen, een plan waar de «Thought police» van de staat in ieder geval niets heeft te zoeken. Een gouden gelegenheid om aan te tonen dat Korea niet de Filipijnen is, voegde kardinaal Kim er nog met zoveel woorden aan toe.●

(Uit het NCR/Handelsblad)

Spaans referendum

DE KOGEL BLEEK uiteindelijk niet in de kamer en de man die de loop van de revolver tegen de slaap had gezet, mag verlicht ademhalen. Critici hadden de Spaanse socialistische premier, Felipe Gonzalez, verweten met zijn referendum over Spanje's lidmaatschap van de NAVO Russische roulette te spelen. Gezien de resultaten van de opinie- peilingen vlak voor het eigenlijke referendum zag het er inderdaad naar uit dat Gonzalez zijn belofte gestand zou moeten doen en zou moeten aftreden. Hij had zich immers in de campagne sterk gemaakt voor voortzetting van Spanje's lidmaatschap en daaraan zijn politieke lot verbonden.

Met enige tevredenheid kan worden vastgesteld dat organisaties als de Europese Gemeenschap en de NAVO niet zijn verworden tot een duivenmil waar de leden in en uit vliegen. Maar Denen en Spanjaarden hebben toch risico's genomen die beter hadden kunnen worden vermeden. Hoewel in doelstelling en reikwijdte van beide instellingen aanzienlijke verschillen kunnen worden onderscheiden, staan zij evenzeer voor de gemeenschappelijke instandhouding en verzekering van de Westelijke eenheid. Dat zij niet hetzelfde ledenbestand hebben, behoeft hiermee niet in tegenspraak te zijn. Maar uittreding van lidstaten zou niet anders kunnen worden opgevat dan als een ondermijning van de gezamenlijke kracht die zich vervolgens onontkoombaar ook zou meedelen aan dat samenwerkings- verband waaraan het betrokken land trouw zijn gebleven.

Gonzalez had dit inmiddels begrepen. De politieke emotie van hemzelf en van zijn partij hadden zich aanvankelijk gekeerd tegen toetreding tot de Atlantische Verdrags- organisatie. Historisch gesproken kan daarvoor begrip worden opgebracht. De Spaanse socialisten zagen de NAVO als een door de gewantrouwde VS gemanipuleerd verbond dat in hun ogen de gewraakte Amerikaanse militaire voogdij uit het Franco- tijdperk zou voortzetten. Bovendien leek een te duidelijke binding aan het Westelijke veiligheids- concept een handenbinder voor Spanje's traditionele relaties met Latijns-Amerika en de Arabische wereld.

Uit deze gevoelens en overwegingen vloeide Gonzalez' belofte voort het door zijn voorgangers aangegane NAVO- lidmaatschap aan een volksraad- pleging te zullen onderwerpen. Maar de kennismaking met de Atlantische werkelijkheid en Spanje's opneming in de Europese Gemeenschap hebben de socialistische premier geleidelijk tot andere gedachten gebracht. Hij realiseerde zich dat het hoofddoel van zijn beleid — zijn land uit het politieke, economische en culturele isolement te verlossen waarin het tijdens decennia van dictatuur was geraakt — ernstig in gevaar zou komen wanneer hij de Westelijke samenwerking op een essentieel gebied de rug zou toekeren.

Oude voorwaarden worden overigens gehandhaafd. De Spaanse strijdkrachten blijven buiten de militaire integratie van het Pact. Spanje blijft vrij van nucleaire wapens en het Amerikaanse militaire contigent dient verder te worden verminderd. Niemand zal hierover op dit moment drukte willen maken, nu de gevreesde rampzalige toestand van een Spaans "Neen" tegen de NAVO niet is ingetreden. Maar of op den duur een dergelijke Gaullistisch aandoende halve afzijdigheid, juist op het gebied van de militaire coördinatie, kan worden gehandhaafd, moet worden afgewacht. Modernisering van de Spaanse gewapende macht, zeker in politiek- psychologische zin, zou slechts zijn gebaat bij wezenlijke integratie in een gezamenlijk concept.

Ondanks alle pessimisme over de stagnaties in de Europese eenwording en ondanks de dovemansdiscussies over de Atlantische Oceaan heen blijkt toch een fundamenteel verlangen aanwezig om dat wat aan integratie is bereikt, in stand te houden. En dat nog wel op plaatsen waar het minst werd verwacht. Maar daarbij kan helaas niet worden vergeten dat bijna 44% van de Denen de EG willen verlaten en bijna 40% van de Spanjaarden de NAVO. Deze cijfers laten dan ook geen ruimte over echte voldoening.●

Het verleden van Waldheim

IN HET GEREDE komen met het verleden is een Duitse uitdrukking die vaak wordt gebruikt als het gaat om de rol van Duitsers in de Tweede Wereldoorlog. Vooral in West-Duitsland is die vaak pijnlijke exercitie de afgelopen twintig jaar vrijwel permanent uitgevoerd. Politici, geleerden en journalisten hebben steeds op dit aambeeld gehamerd. Een welsprekend voorbeeld is vaak de Westduitse president, dr. Richard von Weiszäcker, geweest. Over Oostenrijk, dat in de Tweede Wereldoorlog een onderdeel van het Groot-Duitse rijk vormde, hebben we veel minder gehoord. De oorlogsschuld wordt vooral door de Westduitsers getorst en Oostenrijk heeft na 1945 kans gezien een naam op te bouwen als een onbesproken neutrale natie, tussen Oost en West, waar een jood het tot kanselier wist te brengen.

Maar dat in het gerede komen met het oorlogs- verleden speelt nu ook een rol in de strijd om het presidentschap in Oostenrijk. Er zijn aanvallen gericht op de voornaamste kandidaat, de voormalige secretaris- generaal van de Verenigde Naties, dr. Kurt Waldheim. Hij is in zijn studententijd lid geweest van de SA, een op dat moment al tamelijk obscure Nazi-organisatie en hij heeft later deel uitgemaakt van de staf van een legeronderdeel, dat onder meer de deportatie van joden heeft uitgevoerd. Maar dat bewijst op zichzelf nog heel weinig, om niet te zeggen niets, over de actieve rol van Waldheim ten bate van het Nazisme.

Oostenrijk heeft tot aan de Duitse machtsovername in 1938 een toenemende sympathie met het nationaal- socialisme gekend. Na de Eerste Wereldoorlog, waarin beide landen waren verslagen, heeft er steeds een streven tot aaneensluiting bestaan. In 1934 ondernamen de Nazi's een poging tot een staatsgreep in Oostenrijk. Daarbij werd de katholieke kanselier Dolfuss vermoord, die het land had ingericht naar het Italiaanse fascistische model. Zijn opvolger Schuschnigg werd vier jaar later door Hitler tot de aansluiting bij Duitsland gedwongen in wat toen genoemd werd de "bloemenoorlog", een militaire wandeling door Oostenrijk van de nieuwe Duitse weermacht. Over verzet tegen de Nazi's en hun praktijken in Oostenrijk in de Tweede Wereldoorlog is buitengewoon weinig bekend. In ieder geval kon de voormalige Oostenrijker Hitler zeker in de eerste jaren na de aansluiting op grote instemming in zijn vaderland rekenen.

Dit is geen poging tot verontschuldiging, maar slechts tot verklaring. Heel veel mensen boven de zestig in het huidige Oostenrijk kunnen alsnog worden geconfronteerd met de vraag van hun kinderen: papa, wat deed je in de oorlog? Waldheim heeft nu op die vraag gerepliceerd dat hij weinig geweten heeft (en antwoord dat in West-Duitsland steeds minder wordt gegeven) en dat hij nooit daadwerkelijk (lid) is geweest van een Nazi- organisatie. Voor hem geldt het voordeel van de twijfel, temeer daar Simon Wiesenthal hem is bijgevallen en hij heeft aangevoerd dat hij nooit zijn verantwoordelijke functie als secretaris- generaal van de Verenigde Naties had kunnen krijgen, als hij niet vrij zou zijn geweest van Nazismetten. Beschuldigingen zoals nu tegen Waldheim geuit, dienen in Oostenrijk door de meesten op fluistertoon te worden uitgesproken, gezien het karakter van de collaboratie met Hitler, de landszoon. Maar het blijft onbevredigend dat de kandidaat voor het presidentschap, Waldheim, pas nu en naarmate zijn verleden duidelijker wordt, antwoord geeft op vragen over dat verleden.

(Uit de Haagsche Courant)●

MEDEDELING VAN de redactie:
In verband met het feit dat er op 4 april geen Napa zal verschijnen, is de editie van deze keer iets ruimer van snit.
Wij hopen op deze manier het inconveniënt van volgende week een weinig te compenseren.

Government making their country more attractive

Accelerating economic recovery

BRIDGETOWN, BARBADOS — Two years after its launch promising accelerated economic recovery in 21 regional beneficiary countries, criticism of its lack of real benefits is turning to guarded optimism for Washington's Caribbean Basin Initiative (CBI).

But US officials are quick to stress that the actual rate at which trade and investment benefits pour into the region, will be determined by how quickly regional governments move to make their countries attractive to private business.

The new optimism being expressed by governement and business leaders about the CBI following last month's visit to Grenada by President Reagan, hinges essentially on newly-announced concessions to the region's vital but run- down garment industry and congressional approval of legislation that will give Puerto Rico-based American fimrs the o.k. to invest millions of dollars in tax rebate funds in neighbouring Caribbean countries.

Jamaica's Prime Minister Edward Seaga, one of the staunchest backers of the US-sponsored economic development plan, said here this month (March) countertrade scheme to boost declining sugar exports to the US, was also under consideration by Washington as an adjunct to the CBI, whose centrepiece is a 12-year one-way free trade area.

President Reagan discussed the new initiatives with Caribbean leaders in Grenada, amid mounting regional criticism that the CBI was inadequate, mainly because it excluded key regional industries like garments and sugar.

"These (new initiatieves) will have positive impact on the region if they work out, but we will just have to wait and see," said Carlos Brathwaite, an economist with the Caribbean Association of Industry and Commerce (CAIG), the main regional private sector grouping.

Under the special programme for the garment industry, President Reagan has promised "guaranteed access" for regional exports to the much-sought-after American market, as long as they are made from fabric woven and cut in the United States.

Barbados' Trade Minister Louis Tull called the concessions "a shot in the arm" for the highly labour- intensive industry, which has been on the decline for at least three years because of a major downtown in Caribbean Community (Caricom) trade.

"...Instead of laying off 45 (workers)... every few months, (Barbadian garment manufacturers) will be able to take on an extra 45...," he told a recent political party meeting.

Jodha Samaroo, chairman of a private sector- sponsored task force on the industry, said the concessions could lead to a major expansion in the sector regionwide by quadrupling the 25,000 strong labour force and substantially increasing hard currency earnings over six years.

In a CANA interview after Reagan's February 20 announcement, Samaroo, who runs a garment- related business here, projected a jump in export earnings from a little over US110 million dollars a year at present to US850 million and quadrupling of employment to about 100,000.

Several Caribbean countries are already in the garment assembly business, exporting to the US under the so-called 807 arrangement which, unlike the new programme, doesn't specify that the fabrics used must be US-made.

According to US Commerce Department figures, total American clothing imports from CBI countries last year amounted to about US590 million dollars, with Jamaica, whose sales totalled US54 million, being the leading English- speaking Caribbean exporter.

Jamaica, said by industry sources to be the best poised CARICOM country to take advantage of the new concessions because of its low wages, was also the top 807 exporter, with sales amounting to US39 million dollars.

Barbados was the next with overall 1985 sales amounting to US24.8 million dollars, of which US24.7 million fell under 807.

Joint ventures from Belize, Dominica, Grenada, Montserrat, St. Kitts-Nevis, Antigua & Barbuda, St. Lucia and St. Vincent and the Grenadines, amounted to 36.9 million dollars.

The garment industry, an important foreign exchange earner for particularly the less developed CARICOM countries, is believed to be the second largest net employer of labour in the Commonwealth Caribbean after sugar.

Prime Minister Seaga told CANA regional leaders would meet shortly to discuss the special garment programme and the other new initiatives announced by President Reagan.

The Puerto Rican proposal, already passed by the House of Representatives and awaiting Senate approval, envisages the funneling of an annual US100 dollars in American investments into "twin plant" manufacturing operations in the region.

RONALD REAGAN

Puerto Rican Governor, Carlos Rafael Hernández Colon, has been selling the proposal as a mechanism to support the CBI's objective of fostering regional economic development through trade and private investment.

"...One of the hopes CBI did not fulfil was investment, so (the Puerto Rican programme) will be very helpful," said Henry Vieira, chairman of the Caribbean Manufacturers Council.

"I would like to see a lot of the investment money go into joint ventures in existing plants as much as possible where the plants are already in place but need marketing to put the product in the US market."

Reagan, during his whirlwind visit to Grenada, announced that three major American firms planned to invest there under the scheme and similar plans were taking shape for other CBI beneficiary countries.

Peter Johnson, executive director of the Washington-based Caribbean/Central American Action (CCAA), told CANA he knew of around 20 investment commitments involving such Puerto Rico-based frims as Westinghouse, Johnson & Johnsons, Smithkline Corporation, and Beckman Instruments.

Essentially, the proposed investment funds are profits accrued from tax exemption under section 939 of the US Internal Revenue Code, the legislation under review by Congress.

There were moves to repeal the 936 provision, applicable to US teritories like Puerto Rico, but a compromise agreed by the US Treasury, Congress, the Puerto Rican Government, and private industry refined the limits on tax exemption for intangible income of "936" companies, and okayed the funds for business investments in any CBI country that has a tax exhange information agreement with the US.

"...There are 300 (American) plants in Puerto Rico, all of which are there because of the 936 benefits, and it is important that they establish a twin-plant complementary operation to maintain their 936 status. This is a very compelling reason for companies to look into the Caribbean for places to establish," Johnson said.

Besides Grenada, Johnson said interest has been shown in the Dominican Republic, St. Lucia and St. Vincent and the Grenadines, among other countries.

CCAA, grouping influential American businessman, are co- sponsors of the Miami Conference on the Caribbean, an annual affair that hightlights business and investment opportunities in the Caribbean and Central America.

How the sugar export scheme will work is yet to be clarified, but the outline regional leaders got from Reagan in Grenada is that it will be a countermade agreement, whereby the US would accept more regional sugar on condition that regional countries absorb some surplus American agricultural production, including items such as rice, corn, and soya beans, Seaga said.

The move is an apparent response to pleas from sugar exporting Caribbean countries to the US to do something about their steadily declining quota allocations, which for them have meant losses of vital foreign exchange.

A US team is to tour CBI nations over the coming weeks for discussions with governement and private sector representatives on the new proposals.

A tripling of US governement- funded scholarships for Caribbean nationals aimed at countering the increasing availability of Soviet bloc training opportunities, and a US5.5 million dollar project to upgrade regional judicial systems were other key aspects of the package announced by Reagan in Grenada.

But Reagan stressed prosperity under the CBI would not come about through American concessions alone, but largely through what the beneficiary governments do to make their countries attractive to investors.

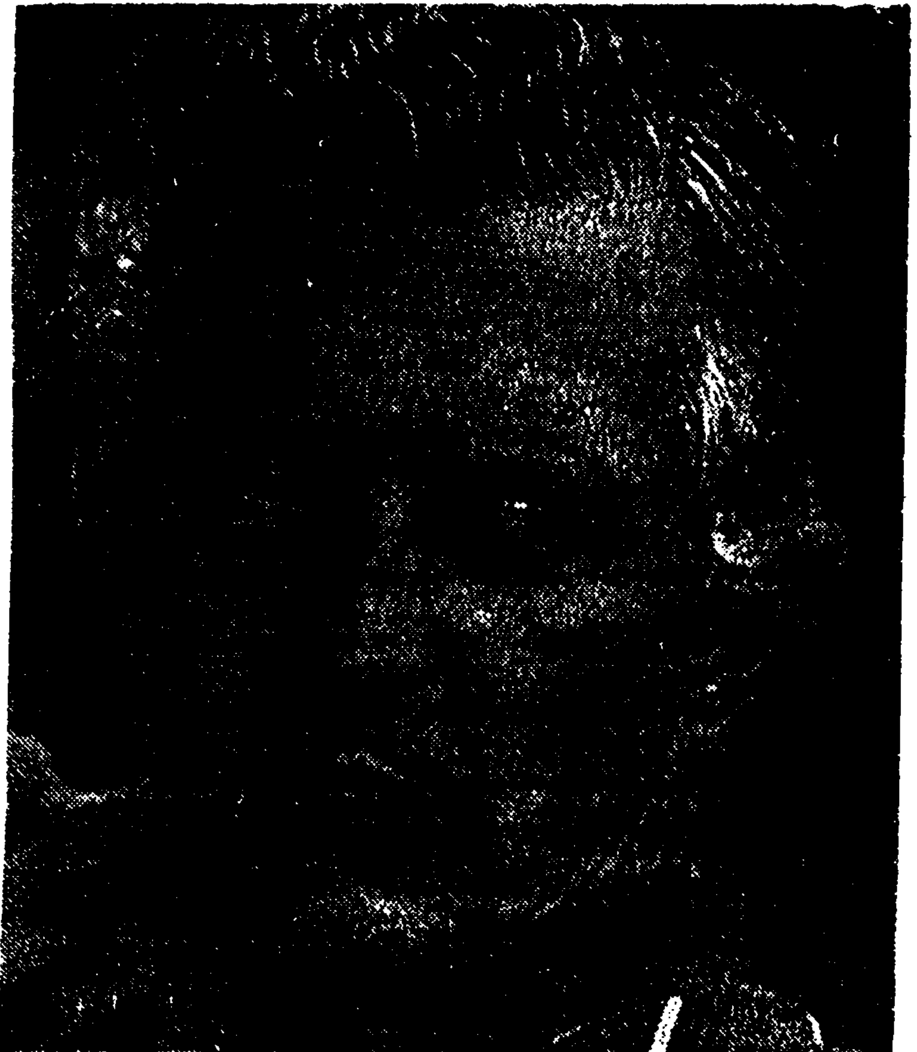
"High taxes, over- regulation, artificially high exchange rates, and bureaucratie red tape kill enterprise and hope for the future," he warned. "There is much that should be done to put their economic house in order."

Amid the criticism that the CBI was disappointing in the first two years. American officials said the fundamental purpose of the scheme — broadening and diversifying the production and export had increased since the programme started in Januari 1984.

"The positive trade benefits of the CBI, in certain cases, have been diluted by the trade effects of declining commodity prices, reduced sugar quotas and the depressed petroleum market," said a State Department progress report on the CBI last September.

"The CBI cannot guarantee increased trade, investment and employment; it only provides opportunities for these to occur. Success under the CBI will come to those countries with domestic policies that encourage investment and exports," the report said.

One State Department official believed regional criticism of the CBI stemmed from "awfully high expectations" that it would have provided an overnight cure to the region's economic problems. "That was certainly not the case," the official told CANA.

EDWARD SEAGA

Reaching goal of 100.000 tonnes

Boom in St. Lucia's banana industry

CASTRIES, ST. LUCIA, CANA — Another boom appears to be in the offing in St. Lucia's vital banana industry, as growe. work towards the goal of producing a record 100,000 tonnes of fruit for the British market this year.

Both government and St. Lucia Banana Grovers' Association (SLBGA) officials say the target is feasible once good weather conditions prevail, just as last year when exports topped the 80,000 tonnes mark for the first time in 16 years.

Side by side with the thrust for increased production is the ongoing drive for top quality fruit in the face of threats by the British government to open the protected market to all comers if quality is not improved and maintained.

St. Lucia, along with the other three Windward Islands — Dominica, Grenada and St. Vincent and the Grenadines — have traditionally enjoyed preferential treatment in the British banana market. They have been exporting there since 1953 selling all their production to the British corporation, Geest Industries.

Last year, the four islands together controlled 53 per cent of the British market, with Jamaica and other non-traditional suppliers, especially in Latin America, taking up the rest. Their share can be greater, however, once they produce more. And that's why St. Lucia's growers are now set in pursuit of the magical 100,000 tonne target this year.

Even if that figure is not reached, officials say they expect St. Lucia's exports to top the previous record of 85,000 tonnes produced in 1969. Ironically, it was from that year that the performance of the industry started to slide as a result of a number of factors: escalating production costs, mainly inputs, which drove hundreds oif farmers out of the business, successive years of drought, low prices and the serious adverse economic effects of the world energy crisis.

In 1980, a devastating hurricane wiped out almost the entire industry. But the resilience of the 8,000 growers in this 238 square mile Caribbean island came to the force and St. Lucia found itself back in the banana business well ahead of schedule.

Since 1982, exports have been rising steadily: 42,000 tonnes in 1982; 54,000 tonnes in 1983; 65,000 tonnes in 1984 and 80,700 tonnes last year.

The banana industry is the backbone of St. Lucia's economy, accounting for some 50 per cent of the island's total foreign exchange earnings. Last year's crop earned more than EC 80 million dollars (one EC dollar = 37 cents US), which more than doubled earnings just three years ago of EC 39.5 million dollars.

According to Elisha Marquis, Chairman of the SLBGA, the main reason for last yera's increased production was the excellent weather, the move towards field-packing of all St. Lucia's exportable fruit and an increase in the number of persons who have gone into the banana business.

But the good fortune the industry has experienced, has also produced problems. Says Marquis: "The recent upsurge in exports has been accompanied by inaccurate production forecasting. This has come at a time when there is a glut of fruit in the British market brought about by a number of factors".

Marquis says the market is over-supplied because of the licences granted to "dollar" producing countries in Latin America mainly because output forecasts in St. Lucia and the other three Windward Islands indicated that they would be producing less fruit than they actually did.

According to him, the influx of cheap bananas from Nicaragua, acces to the market of fruit from African, Caribbean and Pacific (ACP) countries, the increase in the availability of other "soft" fruit such as strawberries, and the drop in the demand for bananas during the winter, have resulted in a substantial drop in the price being earned for bananas shipped by the Windward Islands.

Forecasting of banana production involves knowing what the tonnage will be three months in advance, in order that the necessary marketing arrangements — buying, shipping, storage and selling — can be made.

Since it is impossible to accurately forecast the actual production of any month, or week, a five per cent margin of error is allowed on the tonnage forecast.

However, very often, actual production exceeds or falls short of the five per cent limit, resulting in financial losses to the SLBFGA, and consequently to growers.

Inaccurate forecasting results in fruit being left back on the island by the ships operated by Geest. According to SLBGA officials, in 1983, bananas left back here in this way were valued at EC 359,070 dollars. In 1984, the figure rose to EC 532,714 dollars.

All these problems aside, there is high optimism here that 1986 will be a real bumper year for bananas. Growers have already given a taste of their resolve with a record weekly shipment of 2,350 tonnes of fruit during the first week of this month. This shipment, which earned St. Lucia EC 2.5 million dollars surpassed the previous highest weekly total of 2,100 tonnes achieved sometime last year.

In recent years, a number of changes have taken place in the local industry, modernising operations and producing a quality of fruit that is now said to be on par with that of competitors in Central and South America.

By far the biggest single development enhancing quality was the move towards the packing of bananas in the field for export. Says an SLBGA official: "This system is easily the most exciting and progressive method of processing bananas to be introduced into the industry".

St. Lucia has now reached the stage where all its bananas are prepared for export in this way. The system involves packing fruit in sheds in the field, rather than transporting it to boxing plants when, it is estimated, most fruit damage occurs.

Canada gave the SLBGA a grant of EC 108,000 dollars to help individual and group fiel packers purchase materials for building sheds.

One positive offshoot of the field packing system, SLBGA sources say, has been the proliferation of groups of small farmers islandwide who have banded themselves together, some forming cooperatives, to process their bananas.

St. Lucia's improved fruit quality performance comes on the eve of a deadline given the island, along with the other Windwards, for their quality to be improved and maintained on a basis compared to that of bananas coming fron "dollar" countries.

Britain's concern over fruit quality prompted a visit to the islands in January last year by Mrs. Peggy Penner of the Ministry of Agriculture, Food and Fisheries in London.

The British government has given the islands until this year to establish and maintain competitive levels of fruit quality.

Increased production would also enable the island to command a greater share of the British market, a market that is there for the taking.

Agriculture Minister Ira d'Auvergne for one feels that there is need for St. Lucian farmers to increase their yield per acre.

But according to the Minister, at the St. Lucia Model Farms, a multi million dollar agricultural scheme in the Roseay valley, just south of Castries, yields of 15 tonnes per acre were achieved by small farmers last year, without such technology. Some farmers, he said, had actually produced 20 tonnes per acre, which was more than double the national average.

The feeling here is that the agronomic practives being employed on the Roseau project, could be transplated to farms islandwide to boost banana production.

Lately, growers here have been told that there is now an opportunity to sell more bananas in Britain, with the increasing popularity of small fruit among housewives.

Formerly, farmers threw away small fingers bananas which are normally found at the end of the bunch. Fingers of between four and seven inches long were considered acceptable for the market. But now, there is a specific demand for small bananas.

The SLBGA says St. Lucia's export of small bananas accounts for between 90 and 95 per cent of the total produced in the four Windward Islands. But this, they say, is only 20 per cent of the 8,000 cartons which the Association estimates it can export weekly.

The small banana market started just three years ago on a small scale by Marks and Spencers, one of the largest retail stores in the world, with 255 outlets.

According to the SLBGA, because of the increased demands by British housewives, Marks and Spencers offered St. Lucia and the other Windward Islands a special premium as an incentive for increased production of small bananas.

ÑAPA AMIGOE Weekend Bijlage DONDERDAG 27 MAART 1986

WAARVAN DE OOGST GETUIGT...

Vanuit een bepaalde hoek bekeken is doodgaan een volstrekt logische zaak. Er is geen levend wezen dat aan de dood ontkomt. De dood is het einde van het proces. En zo moet het ook, want wat zou de mens moeten beginnen, als er geen einde aan zijn leven kwam, als het leven zelf niet stierf?

*****

En toch... Geheel het wezen van de mens verzet zich tegen de dood. Niemand wil sterven, ook al lijkt de dood soms goed of wenselijk te zijn. Misschien dat verzet tegen sterven voorkomt uit het feit dat leven voor de mens zo vanzelfsprekend is dat sterven voor hem onwezenlijk onmogelijk is, een belediging van het leven, ja zelfs een aanval erop.

*****

Alles wat sterft, gaat in tegen de levende mens. Iets in de mens is sterker dan de dood. De dood, dat is een klap in het gezicht, want leven is gemaakt om te leven.

*****

De hele mensgeschiedenis door zijn er pogingen ondernomen de dood weg te dringen als een lastige muskiet, om de dood te ontmaskeren, en zelfs om hem te integreren in het leven van de mens. Vanaf het begin van zijn bestaan heeft de mens verhalen in het leven geroepen om zijn dood te verklaren: walhalla's, onderwerelden, hemelen en een hel, om de afwezigheid van leven maar niet te hoeven te accepteren.

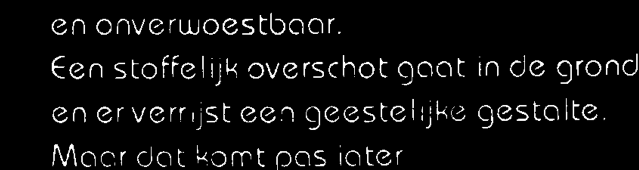
*****

Er is dus verzet van de mens tegen de dood, tegen de absurditeit van de dood. De mens komt dan ook in de problemen, als hij een medemens ontmoet die sterven wil. Ook weet hij geen raad met systemen die als criterium voor recht op leven eisen: een volkomen lichamelijke en geestelijke gezondheid.

*****

In het Duitsland van Hitler werden bepaalde groepen van mensen de dood ingestuurd, men noemde hun «nutsloze Esser»; in Nederland en ook in andere landen is er een discussie gaande over euthanasie. Het boekje «De lijkwade getuigt» biedt ons weer de kans aan de dood te ontsnappen. Maar lang niet alle vragen zijn opgelost. We leggen ze wel aan U voor in deze Paasaflevering van Ñapa, al laten we niet na U ook te confronteren met een tekst van Paulus uit zijn eerste Korinthe- brief.

Wat gezaaid wordt in een vergankelijke vorm,
dat zal in overgankelijke vorm weer tot leven komen.
Wat gezaaid werd, onogelijk en broos,
dat zal herleven in een stralende gestalte
en onverwoestbaar.
Een stoffelijk overschot gaat in de grond
en er verrijst een geestelijke gestalte.
Maar dat komt pas later

(uit Paulus I. Korinthe)